

T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Sürdürülebilirlik Raporu **2020**

**T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI**

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU

2020

T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN
MİLLÎ ENERJİ VE MADEN STRATEJİLERİMİZLE
GÜÇLÜ TÜRKİYE...

**HERKES ULUSAL GÖREVİNİ VE SORUMLULUĞUNU BİLMELİ,
MEMLEKET MESELELERİ ÜZERİNDE O DÜŞÜNCEYLE, DÜŞÜNÜP
ÇALIŞMAYI GÖREV EDİNMELEDİR.**

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

BİZ BÜYÜK VE GÜÇLÜ TÜRKİYE YOLUNDA YÜRÜMEYE DEVAM EDECEĞİZ. HEDEFLERİMİZE ULAŞMAK İÇİN DAHA ÇOK ÇALIŞACAK, DAHA ÇOK YATIRIM YAPACAK, DAHA ÇOK ÜRETECEK, DAHA ÇOK İSTİHDAM SAĞLAYACAK, DAHA ÇOK İHRAÇ EDECEK, VE HASIL DAHA BÜYÜK ADIMLAR ATACAĞIZ.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN**

BAKAN MESAJI

Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak ülkemizin refah seviyesini artırma hedefi ile birlikte sürdürülebilir kalkınmasına destek olmak için geleceğin enerjisini üretmeye odaklanıyoruz. Bu doğrultuda yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımlar yaparak, gelecek nesiller için temiz, güvenli ve kesintisiz enerjiyi temin etmek en büyük sorumluluğumuz ve önceliğimizdir. Ülkemizin sürdürülebilir geleceğinin yapılandırılması sürecinde vatandaşlarımıza karşı yerine getirmemiz gereken görev ve sorumluluklarımızın bilinci ile 2020 yılında sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarımıza ivme kazandırdık. 2020 yılında gerçekleştirdiğimiz sürdürülebilirlik çalışmalarımız ile gelecek planlarımızı da ihtiva eden ve ilk defa hazırlanan bu sürdürülebilirlik raporunu sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyorum.

2020 yılı, tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgınının oluşturduğu ekonomik dalgalanmalar ve belirsizliklere rağmen, Türkiye'nin enerji alanında büyümesinde önemli gelişmelerin kat edildiği bir yıl oldu. Yaşanan bu riskleri ve olumsuzlukları fırsatlara dönüştürmeye gayret ettik ve sürdürülebilirlik çalışmalarımıza hız kesmeden devam ettik. Her yıl olduğu gibi 2020 yılında da Türkiye'yi hem kaynak hem teknoloji bazında yenilenebilir enerji merkezi haline getirebilme adına küresel trendler sürekli takip edilerek elde edilen bulgular ivedilikle hayata geçirilmiştir. Bununla birlikte Bakanlığımızın sürdürülebilir enerji arz güvenliğini sağlamak, enerji verimliliğini önceliklendirmek ve artırmak, kurumsal ve sektörel kapasiteyi güçlendirmek, enerji kaynaklarında ve tabii kaynaklarda bölgesel ve küresel etkinliği artırmak, bu alanda teknoloji geliştirmek ve yerleştirmek, piyasalarda öngörülebilirliği artırmak ve sürdürülebilir madencilik ile üretim kapasitesini artırmak olarak belirlenen 2019-2023 stratejik hedefleri ile sürdürülebilirliği merkeze alan bir anlayışla faaliyetlerimize devam ediyoruz. İlgili tüm mevzuata uyumlu bir şekilde yürütülen çalışmalarımızda Entegre Yönetim Sistemi Politikasının gerekliliklerini yerine getiriyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın devamlılığını koruyabilmek için ekonomik gelişimi, sosyal kalkınma ve çevre koruma yaklaşımı ile dengeli bir şekilde ele alıyoruz. Türkiye'nin ekonomik gelişimine katkı sağlayabilmek amacıyla enerji yönetimi, bütçenin etkin ve şeffaf yönetilmesi konuları önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, ülkemizin yer altı ve yer üstü kaynaklarını etkin yöntemlerle değerlendirmek üzere 2020 yılı için tahsis edilen bütçemizin %99,3'ünü kullanarak çalışmalarımızı hayata geçirdik.

Türkiye ve dünyadaki teknolojik gelişmelerin de yardımıyla enerji kaynaklarımızı en üst seviyede değerlendirmek için çalışmalarımızı büyük bir gayretle sürdürüyoruz. Yenilenebilir enerji yatırımlarının önceliklendirilmesi sonucunda bugün gelinen noktada ülkemizin toplam elektrik kurulu gücünün yarısından fazlasını yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik santralleri oluşturmaktadır. 24 Mayıs 2020 tarihinde günlük elektrik üretiminin %90'ının yenilenebilir ve yerli kaynaklardan sağlanmasıyla yeni bir rekora imza atılmıştır. Akkuyu Nükleer Santralinin işletmeye alınmasıyla birlikte, yıllık 35-40 milyon ton, 60 yıllık işletme ömrü boyunca da 2 ila 2,4 milyar tona kadar sera gazı emisyonunun önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Bu yatırımlarımızın yanı sıra enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasına yönelik projelere kaynak sağlıyoruz. 2020 yılında toplamda aldığımız 82 verimlilik artırıcı proje başvurularından 39 endüstriyel işletmenin 55 projesinin gerekli incelemeleri ve değerlendirmeleri yapılarak desteklenmesi için onay verdik. Bu projelerin toplam yatırım tutarı 45.042.847 TL olarak gerçekleşirken 29.876.772 TL tutarında parasal tasarruf sağlanmıştır.

Ülkemizin sahip olduğu yenilenebilir enerji kaynaklarının tüm vatandaşlarımızca bilinmesi ve farkındalığın artırılması için üniversiteler ve belediyelerle çeşitli çalışmalar yürütüyoruz. Bu kapsamda belediyeler ve üniversiteler tarafından geliştirilen projelere ilişkin olarak 151 adet saha ziyareti gerçekleştirildi ve 72 proje çalışmaya uygun bulundu. Ayrıca, Bakanlık olarak, yürütmekte olduğumuz öncü çalışmalarla ülkemizin çevresel performansının gelişimine ciddi katkılarda bulunduk. "Bir Enerji Bir Nefes Kampanyasıyla" ülke çapında ağaçlandırma çalışmaları desteklenmiştir. Bu çalışma ile hava kalitesini artırmak, biyoçeşitliliği desteklemek ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak amacıyla yaklaşık 2,7 milyon fidan dikilmiştir. Ülkemizdeki genç yeteneklerin değerlendirilmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı himayelerinde gerçekleştirilen, "Yetenek Her Yerde" programıyla 4 adet kariyer fuarına katılım sağlanarak 10.000'in üzerinde öğrencimize faaliyetlerimizi anlatma imkânı bulduk.

Türkiye'nin enerji ve doğal kaynakları en etkin şekilde değerlendirme bağlamında, özenle seçilmiş çalışanların yer aldığı ve kendilerini sürekli geliştirebilmelerine imkân tanıyan bir kurum olduk, olmaya da devam edeceğiz. Personelimize Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kapsamında yıl içinde çeşitli eğitimler sağladık. Teknoloji, enerji sistemleri ve verimlilik özelindeki bu eğitimlerin de katkısıyla güncel bilgilerle donanımlı, alanında uzman çalışan kadrosuna sahibiz.

Türkiye'nin en büyük hidrokarbon kaynağı olan Karadeniz Sakarya Gaz Sahası'ndaki doğal gaz rezervinin keşfi, 2020 yılında yaşanan en önemli gelişmelerden biri olmuştur. Sismik arama ve sondaj gemileri ile uzun süredir yürütülen bu arama çalışmalar sayesinde Türkiye'nin dışa bağımlılığının daha da azaltılması planlanmaktadır. Bununla beraber, zorlu pandemi sürecinde tüm vatandaşlarımızın temizlik ve hijyenlerini sağlayabilmeleri amacıyla Bor içerikli yerli dezenfektanımız BOREL'in tanıtımını gerçekleştirdik. Ayrıca, ortam ve yüzey dezenfektanı BORTAM'ın Ar-Ge sürecini tamamlayarak seri üretimine başladık.

Özveriyle gerçekleştirdiğimiz çalışmalar çerçevesinde yürüttüğümüz sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetlerimizi, Türkiye'de "GRI (Global Reporting Initiative) Standartları: Temel" seçeneğine göre hazırlanan sürdürülebilirlik raporumuzun ilgili kurum ve kuruluşları bilgilendirme yönünde yararlı olmasını temenni ederken, çalışmalarıyla Bakanlığımıza katkı sağlayan tüm mesai arkadaşlarıma emekleri ve sergiledikleri üstün performansları için şükranlarımı sunuyorum.

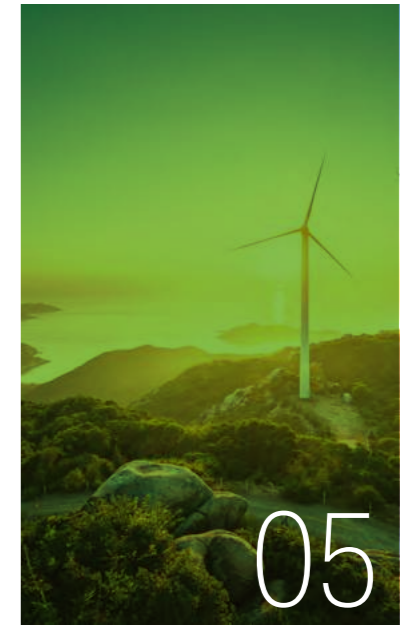
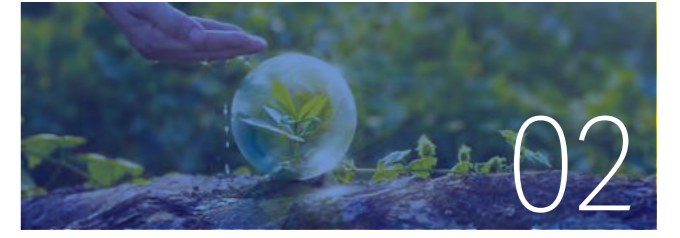
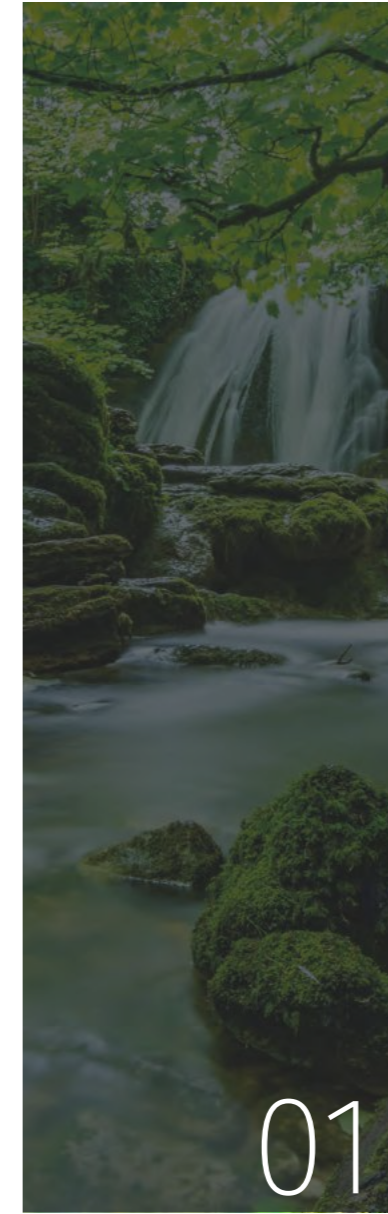
FATİH DÖNMEZ
T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI

Çevre, sosyal ve yönetim alanlarında zorlukların ve önceliklerin doğru tanımlanması, raporlanması ve etkin yönetilmesi amacıyla uzman ekibimiz ile sunduğumuz hizmetlerimizle, müşterilerimiz için değer yaratma misyonuyla çalışıyoruz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	14
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ	30
KURUMSAL YÖNETİMİMİZ	42
EKONOMİK PERFORMANSIMIZ	56
ÇEVRESEL PERFORMANSIMIZ	62
SOSYAL PERFORMANSIMIZ	88
EKLER	104

İÇİNDEKİLER

01. GİRİŞ

Raporda Kullanılan Kısaltmalar	16
Rapor Hakkında	19
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tarihçesi ve Teşkilat Yapısı	20
Vizyon, Misyon, Temel Değerlerimiz ve Stratejilerimiz	25
2020 Yılında Öne Çıkanlar	28

02. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ

Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız ve Organizasyon Yapısı	32
Sürdürülebilirlik Raporu Hazırlanması Kapsamındaki Faaliyetler	35
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kilit Paydaşları ve Öncelikli Konuları	37
Önceliklendirme Matrisi	39
Paydaşlarla İletişim	40

03. KURUMSAL YÖNETİMİMİZ

İç Kontrol Prosedürleri ve İş Etiği Yaklaşımı	48
İç Kontrol Sistemi Kapsamında Uyulması Gereken Mevzuatlar ve Dokümanlar	48
Risk ve Fırsatların Yönetimi	51
Dijitalleşme Çalışmaları ve Siber Güvenlik	53

04. EKONOMİK PERFORMANSIMIZ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Bütçe Yönetimi	58
Yerli ve Yenilenebilir Enerji Yönetimi	59

05. ÇEVRESEL PERFORMANSIMIZ

Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64
Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67
Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Ulusal Enerji Politikası ve Stratejileri	71
Enerji Arz Güvenliği Çalışmaları	76
Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Performansı ve Gelişimi	77
Enerji Verimliliği Faaliyetleri	80
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Ulusal İklim Değişikliği Politikası ve Stratejileri	83
Etkin Kamu ve Özel Sektör İş Birlikleri	84
Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri Çalışmaları	86
Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü Hesaplarının Yapılması ve Yayınlanması	87

06. SOSYAL PERFORMANSIMIZ

İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90
Çalışanların Gelişimi ve Memnuniyeti	92
Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	94
İş Sağlığı ve Güvenliği	97
Pandemiyle Mücadele	98
Toplumsal Katkı Çalışmaları	99

07. EKLER

Paydaş Anketleri	106
Performans Tabloları	108
Diğer Tablolar	112
Düzenlenen Ödül Programları	117
Dahil Olunan Dernek ve Girişimler	118
GRI İçerik İndeksi	119

GİRİŞ

- RAPORDA KULLANILAN KISALTMALAR
- RAPOR HAKKINDA
- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARİHÇESİ VE TEŞKİLAT YAPISI
- VİZYON, MİSYON, TEMEL DEĞERLERİMİZ VE STRATEJİLERİMİZ
- 2020 YILINDA ÖNE ÇIKANLAR

RAPORDA KULLANILAN KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ABYS	Anket Bilgi Yönetim Sistemi
ADKYM	Acil Durum Kriz Yönetimi Merkezi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
BM SKA	Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
BMİDÇS	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
BOREN	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
BOTAŞ	Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş.
BT	Bilgi Teknolojisi
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
COP 26	İklim Değişikliği Taraflar Konferansı (Conference of Parties)
CRF	Ortak Raporlama Çerçevesi (Common Report Framework)
DEPA	Deniz Enerjisi Potansiyel Atlası
DMK	Devlet Memurları Kanunu
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
EÇG	Enerji Çalışma Grubu
EİGM	Enerji İşleri Genel Müdürlüğü
ELDER	Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği
ENVER	Enerji Verimliliği
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EÜAŞ	Elektrik Üretim A.Ş.
EVÇED	Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı
EVD	Enerji Verimliliği Danışmanlığı
GAZBİR	Gazmer Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GRI	Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative)
HES	Hidroelektrik Santraliler
INDC	Niyet Edilen Ulusal Katkı (Intended Nationally Determined Contribution)

IPA	Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-accession Assistance)
IPCC	Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (Intergovernmental Panel on Climate Change)
ISO	Uluslararası Standardizasyon Örgütü (International Organization for Standardization)
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KÖİ	Kamu ve Özel Sektör İş Birlikleri
KÖMÜRDER	Kömür Üreticileri Derneği
KPI	Anahtar Performans Göstergesi Kriterleri- (Key Performance Indicator)
KPSS	Kamu Personel Seçme Sınavı
LNG	Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (Liquefied Natural Gas)
MAPEG	Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MİGEM	Maden İşleri Genel Müdürlüğü (Mülga)
MİLGES	Milli Güneş Enerjisi Santral Teknolojisi
MİLHES	Milli Hidroelektrik Santral Sistemi Geliştirilmesi Projesi
MİLKANAT	Milli Türbin Kanadı Teknolojisi
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu
NGS	Nükleer Güç Santralleri
NUP	Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğü
NÜKEN	Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü
ODEX	Enerji Verimliliği Endeksi
OECD	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OSOS	Otomatik Savaş Okuma Sistemi
OT	Operasyonel Teknoloji
OVP	Orta Vadeli Programlar
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi
PETDER	Petrol Sanayi Derneği
PİGM	Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (Mülga)
RES	Rüzgâr Enerji Santrali
RİTM	Rüzgâr Gücü İzleme ve Tahmin Merkezi

RÖİ	Rüzgâr Ölçüm İstasyonu
SBB	Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SE&MA	Paydaş Katılımı ve Öncelik Değerlendirmesi (Stakeholder Engagement & Materiality Analysis)
SGOM	Siber Güvenlik Operasyon Merkezi
SOME	Siber Olaylara Müdahale Ekibi
SPİDER	Stratejik Plan İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Uygulaması
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TAEK	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (Mülga)
TAMP	Türkiye Afet Müdahale Planı
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim -İletim A.Ş. (Mülga)
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu (Mülga)
TENMAK	Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt A.Ş. (Mülga)
TKDB	Tabii Kaynaklar Dairesi Başkanlığı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı
UEVEP	Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı
VAP	Verimlilik Artırıcı Proje
YEGM	Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (Mülga)
YEKA	Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı
YEP	Yeni Ekonomi Programı
YEPDİS	Yenilenebilir Enerji Projeleri İzleme ve Değerlendirme Sistemi
YEPİS	Yeni Ekonomi Programı İzleme Sistemi
YEVDES	Belediyeler ve Üniversiteler için Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Teknik Destek Projesi
YLSY	Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Amacıyla Gönderilecek Öğrencileri Seçme ve Yerleştirme

RAPOR HAKKINDA

Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) olarak kuruluşumuzdan bugüne kadar gelecek nesiller için ülkemizin enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması için faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Geleceğin enerjisini tasarlarken yerli enerji kaynaklarımızı faaliyetlerimizin odağına alıyor, bu çalışmalarımızın sonucu olarak yarattığımız istihdam ile de ülke ekonomisinin kalkınmasında önemli roller üstleniyoruz. Görevimizin doğası gereği hem vatandaşlarımızı ve paydaşlarımızı hem de çevreyi gözeterek attığımız adımlara bir yenisini ekleyerek Türkiye’de ilk kez Bakanlık seviyesinde yayımlanan Sürdürülebilirlik Raporu’nu siz değerli paydaşlarımızla paylaşıyoruz.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Sürdürülebilirlik Raporu, Türkiye’de Bakanlık seviyesinde GRI Standartları: Temel seçeneğine göre hazırlanan ilk sürdürülebilirlik raporudur. İşbu rapor, ETKB merkez teşkilatının 01.01.2020 ve 31.12.2020 tarihleri arasındaki sürdürülebilirlik uygulamalarını, Ulusal Enerji ve İklim Değişikliği Politikalarını, Stratejik Hedefler ve ilgili performanslarını kapsamaktadır. Raporun hazırlık sürecinde ETKB merkez teşkilatı tarafından belirlenen proje ekibi ile çevrim içi toplantılar gerçekleştirilmiş; rapora girdi sağlayacak öncelikli konuların belirlenmesi, paydaş analizlerinin derlenmesi, kurum içinde sürdürülebilirlik yaklaşımının kazanılması ve sürdürülebilirlik alanında detaylı bilgi edinilmesi amacıyla eğitimler ve çalıştaylar düzenlenmiştir. Bu rapor Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı Çevre ve İklim Daire Başkanı Dr. Abdulkadir Bektaş, Çevre Yönetimi Grup Koordinatörü Ümit Çalikoğlu, Mühendis Yasemin Kaya ve Eda Coşkun Gül’ün değerli katkıları ile hazırlanmıştır.

ETKB merkez teşkilatı önümüzdeki yıllarda da sürdürülebilirlik alanındaki çalışmaların takibine devam etmeyi planlamaktadır.

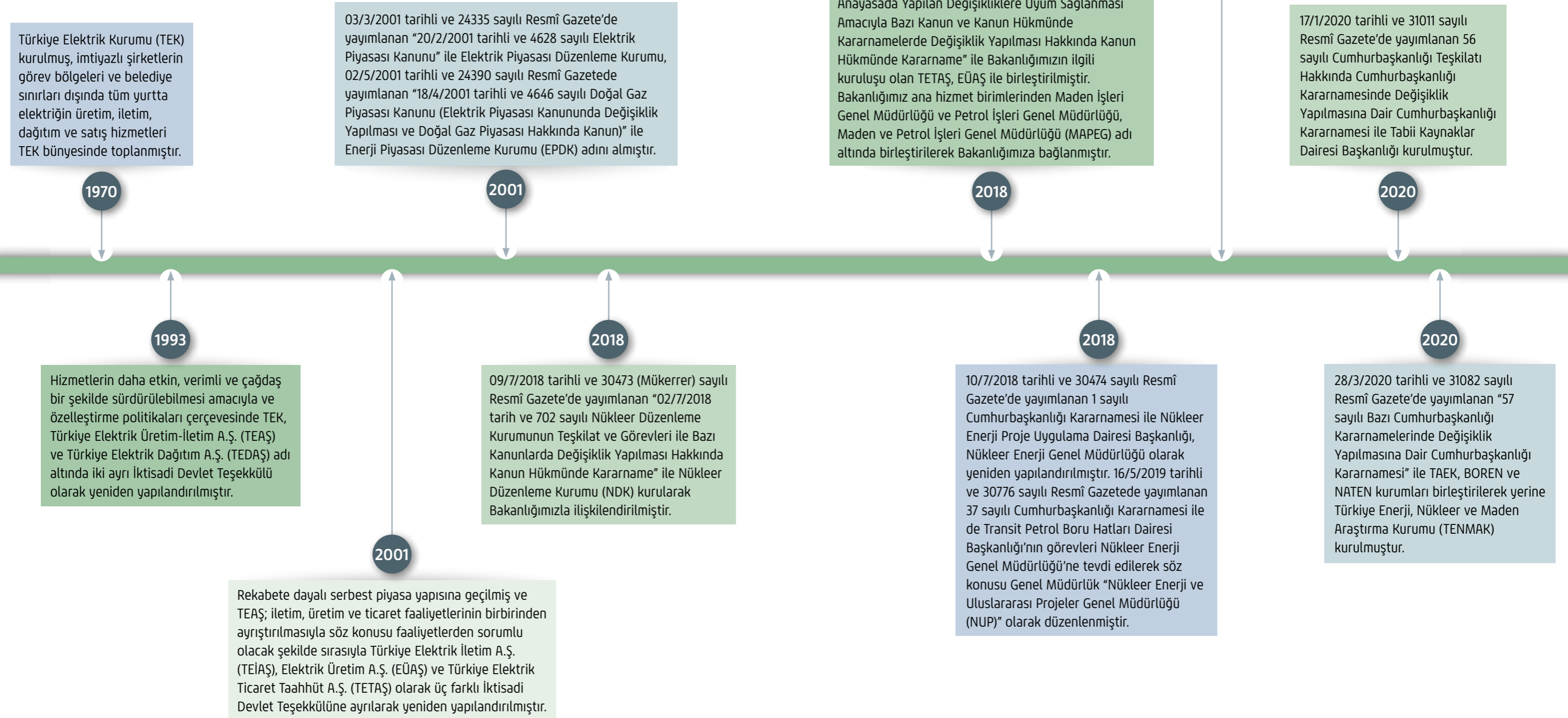
Raporla ilgili soru, görüş ve önerilerinizi cevre.iklim@enerji.gov.tr e-posta adresine iletebilirsiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARİHÇESİ VE TEŞKİLAT YAPISI

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 17/9/1946 tarihli ve 6410 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "13/9/1946 tarih ve 4951 sayılı Bakanlıklar Kuruluşu Hakkında Kanun'a" dayanılarak **Cumhurbaşkanlığının 25/12/1963 tarih ve 4-400 sayılı onayı** ile kurulmuştur.

Bakanlığımız ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının teşkilat yapısında ön plana çıkan değişikliklerin kronolojik sıralaması aşağıda verilmektedir:

BAKANLIK HİZMET BİRİMLERİ

Bakanlığımız görev ve sorumluluklarını merkez ve yurt dışı teşkilatı kapsamında yürütmektedir. 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan Bakanlık hizmet birimleri aşağıda belirtilmiştir.

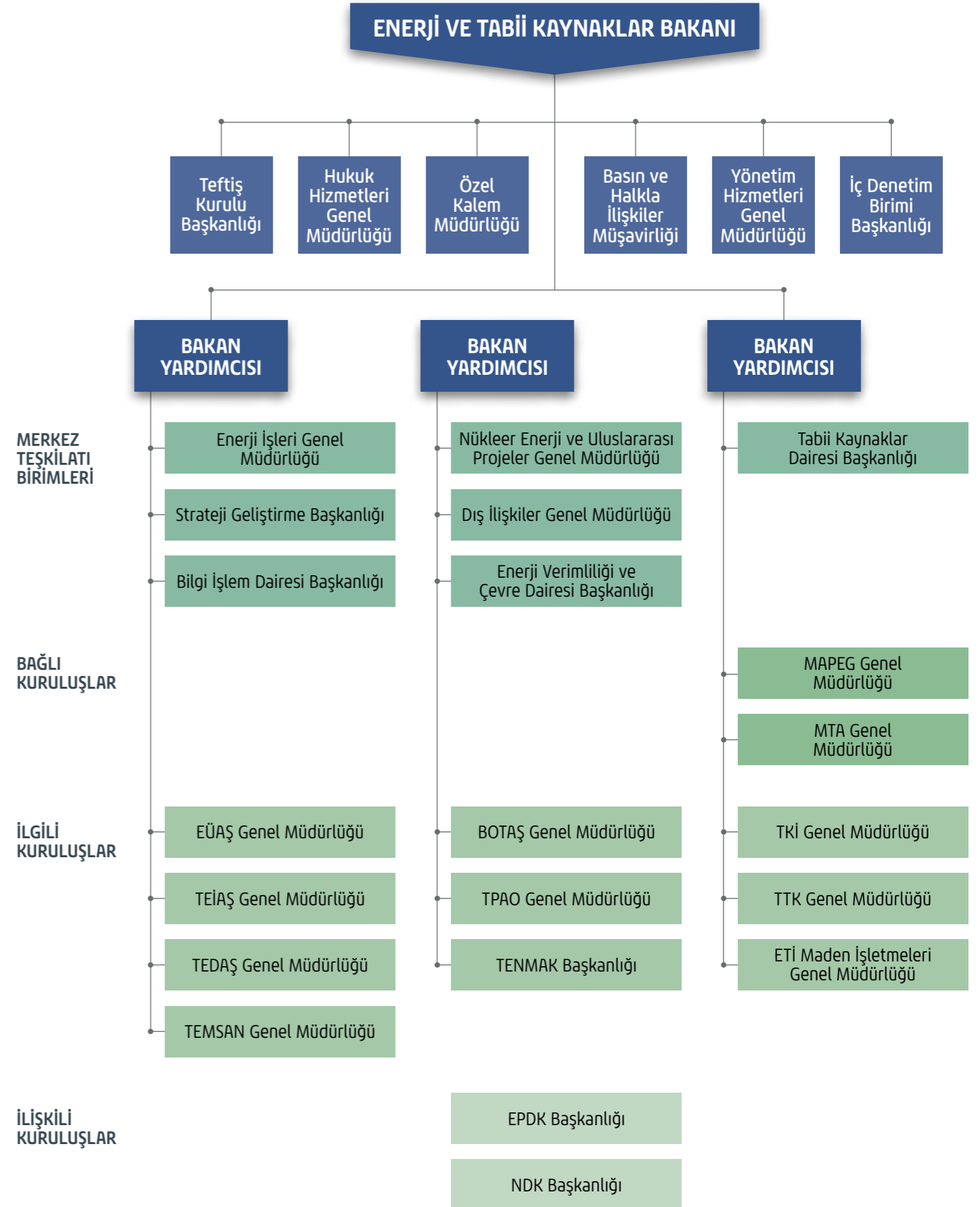
Ek olarak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 63'üncü maddesi hükmü uyarınca, Bakanlık Makamı Oluru ile 17/8/2010 tarihinde kurulan İç Denetim Birimi Başkanlığı da hizmet birimi olarak görev yapmaktadır. Bakanlığımız merkez teşkilatı 2020 yılı sonu itibarıyla toplam 122 alanda hizmet sağlamıştır. Bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlara yönelik detaylı bilgiyi "[ETKB 2020 Yılı Faaliyet Raporu](#)"nda inceleyebilirsiniz.

Bakanlığımızın yurt dışı faaliyetleri kapsamında yurt dışı teşkilatı için ilgili yetki 10/1/2019 tarihli ve 30651 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 27 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 36'ncı maddesi ile değişik 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 169'uncu maddesi ile getirilmiş ise de 2020 yılı sonu itibarıyla ilgili teşkilat yapılanması

tesis edilmemiştir. 2020 yılı içinde temas kurulan ülkeler ve iş birliği yapılan alanlar aşağıda yer almaktadır.

- İran-Türkiye-Azerbaycan Enerji Alt Komitesi Toplantısı (Elektrik)
- Türk-Alman Enerji Forumu kapsamında teknik heyet görüşmeleri ve çalışma gruplarının faaliyetleri (Yenilenebilir enerji, regülasyon, piyasa uyumlaştırması, termik santrallerde esneklik, enerji verimliliği)
- Türkiye-İngiltere ile Enerji Diyalogu Toplantısı (Bölgesel iş birliği, yenilenebilir enerji, iklim değişikliği ile mücadele)
- Türkiye-Pakistan Enerji Çalışma Grubu (EÇG) Toplantısı (Enerjide ikili iş birliği)
- Türkiye-ABD LNG Forumu

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ORGANİZASYON YAPISI

VİZYON, MİSYON, TEMEL DEĞERLERİMİZ VE STRATEJİLERİMİZ

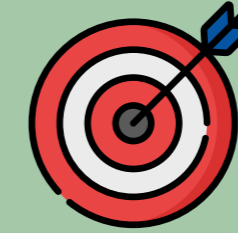
Vizyonumuz

Enerjide ve tabii kaynaklarda güvenli bir gelecek

Misyonumuz

Enerji kaynaklarını ve tabii kaynakları verimli ve çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak

Temel Değerlerimiz

- Etkinlik
- Verimlilik
- Güvenilirlik
- Şeffaflık
- Katılımcılık
- Sürdürülebilirlik
- Millîlik
- Yenilikçilik ve Öncülük
- Tutarlılık ve Öngörülebilirlik
- Çevreye ve Hayata Duyarlılık

STRATEJİK HEDEFLERİMİZ

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda 7 amaç, 31 hedef belirlenmiş ve bu hedeflere ilişkin 113 performans göstergesi oluşturulmuştur. Performans göstergeleri altı aylık periyotlarla izlenmekte ve yıllık periyotlarla değerlendirilmektedir.

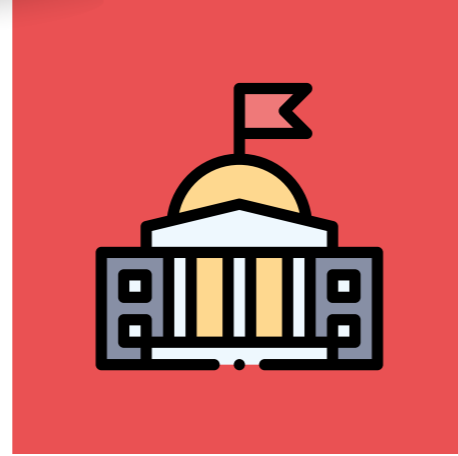
Bakanlığımız Stratejik Planı'nda sürdürülebilirlik ilkesi, temel değer ve ilkelerimiz arasında yer almış olup amaç ve hedeflerimiz bu çerçevede hazırlanmıştır. 2019-2023 Stratejik Planı kapsamında belirlenen hedefler Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (BM SKA) ile ilişkilendirilmiş olup sürdürülebilir kalkınma amaçları ile Stratejik Planın uyumlu olduğu görülmektedir.

2020 YILINDA ÖNE ÇIKANLAR

YÖNETİŞİM

- ETKB 2019-2023 Stratejik Planında yer alan hedeflere ilişkin gerçekleştirmeler 6 aylık dönemler halinde izlenerek üst yönetime raporlanmış olup yıl sonu itibarıyla değerlendirme tablolarına 2020 yılı Faaliyet Raporu'nda yer verilmiştir. 2020 yılında 23 aday memur Mesleki Etik İlkeleri ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimini tamamlamıştır.
- Bakanlığımızın dijital dönüşüm çalışmaları sayesinde COVID-19 dönemi boyunca uzaktan çalışma süreci sorunsuz bir şekilde yönetilmiştir.
- Siber Güvenlik Operasyon Merkezi kurulumu ve entegrasyonunun içerisinde yer aldığı Bilgi Sistemleri Projesi kapsamında yatırımlar yapılmıştır.

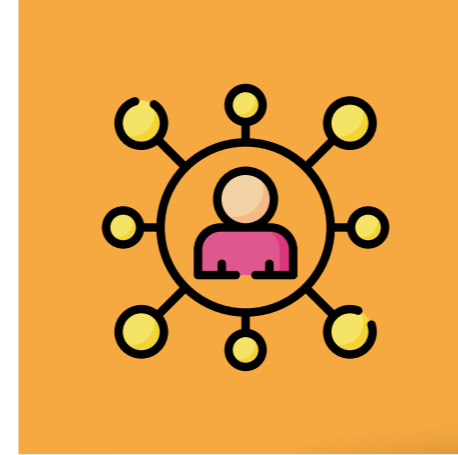

EKONOMİK

- Bakanlık Merkez Teşkilatı Bütçe Harcama Oranı %99,3 olarak gerçekleşmiştir.
- Türkiye'de sadece 2020'de devreye alınan yenilenebilir kurulu gücüyle Avrupa'da 21 ülkenin toplam yenilenebilir kurulu gücü geride bırakılmıştır.
- %76,42 oranında yerli katkı oranına sahip güneş modüllerinin kullanıldığı Karapınar YEKA-1 GES'de 65,17 MWe gücünde kurulum yapılarak kabul işlemleri gerçekleşmiştir.
- 5 farklı YEKA'da toplam 6 adet RES için 24.09.2020 tarihinde 2 yıl süreli ön lisanslar alınarak üretim lisanslarının alınması aşamasına geçilmiştir.
- İzmir Aliağa'da %65 oranında yerli rüzgâr türbini üretimi hayata geçirilmiştir.
- 2020 yılında 2021 yılı "Yerli Katkı İlave Fiyatından" yararlanmak üzere 283 firma başvurusu alınmıştır.
- Endüstriyel işletmeler tarafından yatırım tutarı 45.042.847 TL olan 55 adet verimlilik artırıcı proje ile 29.876.772 TL tasarruf sağlanmıştır.

ÇEVRE

- İsrafın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşumunun azaltılması ve geri kazanımın artırılması için "Sıfır Atık Projesi" başlatılmıştır. Bu kapsamda 24 ton kâğıt, cam, plastik ve metal atık lisanslı firmalara geri kazanım için gönderilmiştir.
- Yemekhane atıklarından üretilen 2.000 kg kompost gübre ile sentetik gübre kullanımı en az seviyeye indirilmiştir.
- ETKB merkez kampüsünde kurulan Güneş Enerjisi Santrali ile yıllık elektrik ihtiyacının %15'i yenilenebilir kaynaklardan karşılanacaktır.
- IPA 1 Faz-2 Dönemi IPA 2013 Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ile Bileşeni kapsamında yürütülen program ile yıllık 2.277.885 ton CO₂ emisyonu azaltılmıştır.
- Merkez teşkilatında yapılan izolasyon veya aydınlatmada LED dönüşümü gibi enerji verimliliğine yönelik iyileştirme faaliyetleri sonunda toplam 1.346,3 ton CO₂e/yıl emisyon azaltımı sağlanmıştır.
- Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam kurulu güç içindeki payı %51,3'e yükselmiştir.
- Türkiye'nin toplam elektrik üretiminin %41,9'u yenilenebilir enerji kaynaklarından gerçekleştirilmiştir.

SOSYAL

- Bakanlığımızda memur, sözleşmeli ve işçi statüsünde görev yapan 1.152 personel bulunmakta olup, kadın personel oranı %32 olmuştur.
- COVID-19 sürecinde personel güvenliğini sağlamak için Risk Değerlendirmesi ve Acil Durum Eylem Planı hazırlanmıştır.
- Risk ve işletme yönetimi standartları ve yönergeleri kapsamında ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi uygulanmaya başlanmıştır.
- Az tehlikeli sınıfta çalışan personelimize yıllık en az 8 saat, tehlikeli sınıfta çalışan personele ise en az 12 saat temel İSG eğitimi verilmiştir.
- Dünya Bankası ve Bakanlığımız arasında iş birliği ile gerçekleşen "Aklınla Verimli Yaşa" projesi kapsamında 54 milyon aktif sosyal medya kullanıcısının %37'sine erişilmiş olup, süreç içerisinde projeye 348.475 avro harcama yapılmıştır.
- "Bir Enerji Bir Nefes Kampanyası" dahilinde 326.989 adet fidan olmak üzere toplam 2.645.417 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ

- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ VE ORGANİZASYON YAPISI
- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU HAZIRLANMASI KAPSAMINDAKİ FAALİYETLER
- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI KİLİT PAYDAŞLARI VE ÖNCELİKLİ KONULARI
- PAYDAŞLARLA İLETİŞİM

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ VE ORGANİZASYON YAPISI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak ülkemizin sürdürülebilir bir geleceğe ulaşması amacıyla tüm yurttaşlarımıza karşı sahip olduğumuz sorumluluğun farkında olarak ve bu süreçte belirlenen yol haritasına bağlı kalarak çalışmalarımızı devam ettirmekteyiz. Sürdürülebilirliği odağına alan faaliyetlerimiz sadece yurttaşlarımızda değil, dünyaya da yaşanabilir bir gelecek bırakmak amacıyla tüm paydaşlarımızı kapsayacak şekilde gerçekleştirilmektedir.

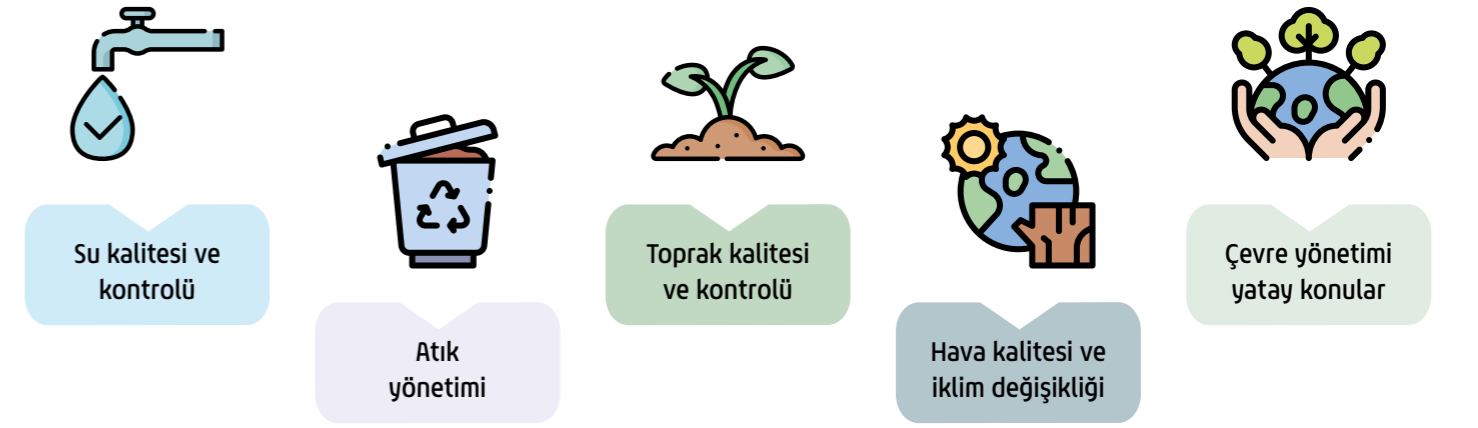
Bakanlığımız, “Enerji kaynaklarını ve tabii kaynakları verimli ve çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak” misyonu ve “Enerjide ve tabii kaynaklarda güvenli bir gelecek” vizyonu ile aynı zamanda güçlü bir sürdürülebilirlik hedefini ortaya koymaktadır. Temel değerlerimizden olan “Sürdürülebilirlik” ile “Çevreye ve Hayata Duyarlılık” Bakanlığımızın konuyu yönetsel olarak da ele aldığını göstermektedir. Bakanlık bünyesinde enerji sektörüne ilişkin sürdürülebilirlik çalışmalarını inceleyen birim: Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı (EVÇED) altında faaliyet gösteren Çevre ve İklim Daire Başkanlığı olup, çalışmaların onayı yine EVÇED tarafından yürütülmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde sürdürülebilirlik, çevre ve iklim yönetimi kapsamında ulusal ve uluslararası gelişmelerin ve politikaların takibi, bunların enerji politikalarına etkisinin incelenmesi, Bakanlığın stratejileri ile uyumlu faaliyetlerin önerilmesi, uygun görülenlerin planlanması ve bunların gerçekleştirilmesi gibi süreçler EVÇED’in görevleri arasında yer almaktadır. Buna ek olarak sürdürülebilirlik konularında faaliyet gösteren komisyon ve kurullar aşağıda sıralanmıştır:

Bakanlığımızda merkez, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların temsilcilerinin yer aldığı ve teknik uzman grubu tarafından yönetilen sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında oluşturulan komisyon ve kurullar bulunmaktadır.

2019 yılının Ekim ayı içerisinde Bakanlığımızın çevre ve sürdürülebilirlik alanındaki kümülatif faaliyetlerinin ortaya konulması amacıyla hazırlanan ilk Çevre Faaliyetleri Raporu EVÇED tarafından “Hizmete Özel” olarak yayımlanmıştır. Kümülatif raporlamaların yapıldığı ilk raporun ardından yıllık raporlamalara geçilmiştir. 2020 yılının Şubat ayında 2. rapor çalışmalarına başlanmış ve “2019 Yılı Çevre Faaliyetleri Raporu” 2020 yılının Ağustos ayında “Hizmete Özel” olarak yayımlanmıştır. Söz konusu rapor 2019 yılı özelinde Bakanlığımız ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının çevre ile ilgili yıllık faaliyetlerine yönelik hazırlanmıştır. Diğer bir deyişle Rapor 01.01.2019-31.12.2019 dönemi faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu raporda kuruluşların çevresel faaliyetleri; “Su Kalitesi ve Kontrolü”, “Atık Yönetimi”, “Toprak Kalitesi ve Kontrolü”, “Hava Kalitesi ve İklim Değişikliği” ve “Çevre Yönetimi Yatay Konular” başlıkları halinde ele alınmıştır. 2019 yılı raporunun hazırlanması itibarıyla kuruluşların, tamamlanmış 16 adet, devam eden 63 adet ve planlanan 7 adet olmak üzere toplam 86 adet proje ve faaliyeti bulunmaktadır.

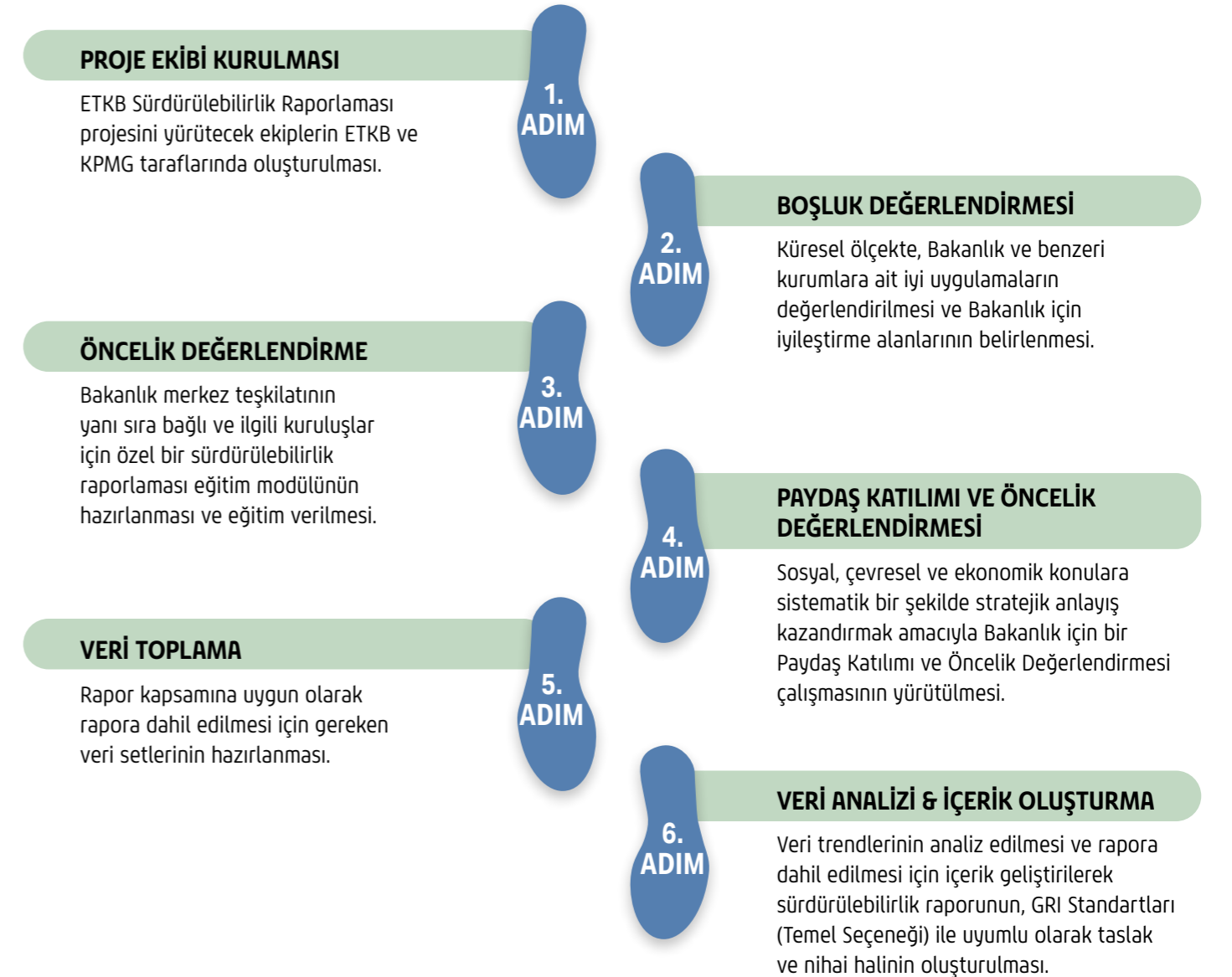

Program	Faaliyet	Faaliyet Detayı
Sürdürülebilir Çevre ve İklim Değişikliği	Enerji Sektörüne İlişkin İklim Müzakerelerinin Yürütülmesi	<ul style="list-style-type: none"> Yılda iki defa, bir ara (yardımcı organlar) bir ana (Taraflar Konferansı) olmak üzere yapılan toplantılar takip edilmektedir. Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanlarına giren konular Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı temsilcileri tarafından takip edilmektedir. Uluslararası iklim müzakerelerinde, Türkiye'nin finans ve teknoloji desteklerine erişebilmesi amacıyla, kendisi ile benzer konumdaki ülkelerle aynı şekilde muamele görmesi ve adil bir konuma sahip olarak iklim değişikliği ile mücadelede sağlam adımlar atma fırsatı elde edebilmesi için çalışılmaktadır. Paris Anlaşması'nın "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler" ile "adil yaklaşım ilkelerinin" uygulanması için mücadele edilmektedir. Türkiye için adil, ortak fakat farklılaştırılmış bir pozisyon elde edebilmesinin önünü açmak adına EK-1 (gelişmiş ülkeler) listesinden çıkarılma talebimiz bu konuda en önemli gündem maddemizi oluşturmaktadır.
	Enerji Sektörüne İlişkin Sürdürülebilir Çevre Çalışmaları	<ul style="list-style-type: none"> 2019 yılının Ekim ayı içerisinde Bakanlığımızın çevre ve sürdürülebilirlik alanındaki kümülatif faaliyetlerinin ortaya konulması amacıyla hazırlanan ilk Çevre Faaliyetleri Raporu "hizmete özel" olarak yayımlanmıştır. 2020 yılı Ağustos ayı içerisinde ise 2019 yılı özelinde Bakanlığımız Çevre Faaliyetleri Raporu "hizmete özel" olarak yayımlanmıştır. Bahsi geçen raporlama ile Bakanlığımız bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarına ait "Su Kalitesi ve Kontrolü", "Atık Yönetimi", "Toprak Kalitesi ve Kontrolü", "Hava Kalitesi ve İklim Değişikliği" ve "Çevre Yönetimi Yatay Konular" başlıklarındaki faaliyetleri paylaşmakta olup, Bakanlığımızın çevre faaliyetlerine verdiği önem ortaya konulmaktadır. Bakanlığımız çevre yönetimi performansını içeren yıllık raporlarını düzenli olarak hazırlayarak üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmektedir.
	Yıllık Sera Gazı Envanterine Enerji Sektörü Açısından Katkı Sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Yıllık hazırlanan Sera Gazı Envanter çalışması ile ülkemize ait sera gazı emisyon miktarlarının şeffaf bir şekilde sunulmasının yanı sıra geçmiş yıllara ait hesaplanan miktarlarla kıyaslamalar ve yıllara göre oluşan trendin takibi yapılmaktadır. Aynı zamanda envanter çalışmaları, kapasite geliştirme çalışmaları, iklim değişikliği ile ilgili bilimsel çalışmalarda referans alınma ve benzer konumdaki ülkelerle kıyaslanabilir verilerin oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Her yıl temmuz ve ağustos aylarında ithal kömür, taşkömürü ve linyite ilişkin ülkeye özgü emisyon faktörünün hesaplanabilmesi için santrallere, doğal gazla ait ülkeye özgü emisyon faktörünün hesaplanması için ise BOTAŞ'a resmî yazı gönderilmektedir. Eş zamanlı olarak, TEİAŞ ile santral bazlı verilerin temini için BOTAŞ ile irtibata geçilmektedir. Her yıl eylül ve ekim aylarında, veriler derlenmekte, Kasım ayı içerisinde ise emisyon faktörü hesaplamaları yapılmaktadır. Aralık ayında hesaplamalar tamamlanarak TÜİK'e iletilmekte ve sera gazı emisyon hesaplamalarına başlanmaktadır. Ocak ayı içerisinde sera gazı emisyon hesapları tamamlanarak TÜİK'e gönderilmektedir. Şubat ayında veriler CRF'ye işlenerek Ulusal Envanter Raporu'nun Bakanlığımız uhdesinde yer alan 1.A.1.a bölümü yazılıp TÜİK'e iletilmektedir.

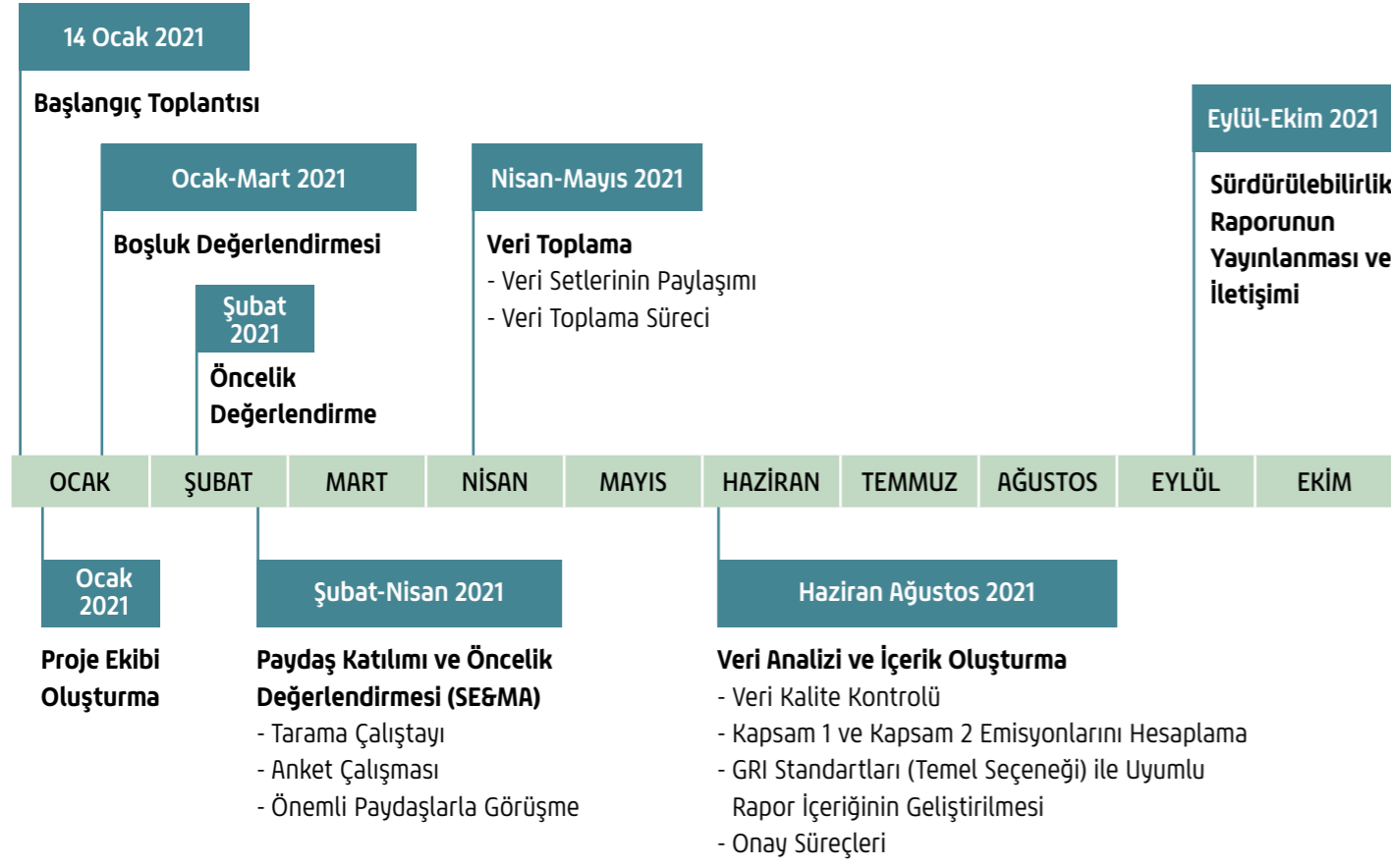
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU HAZIRLANMASI KAPSAMINDAKİ FAALİYETLER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Sürdürülebilirlik Raporu Projesi süreci, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez'in teşrifleriyle Enerji Verimliliği Haftası'nda 14 Ocak 2021 Perşembe günü düzenlenen toplantıyla başlamıştır. Toplantı, dönemin EVÇED Başkan Vekili ve Bakan Danışmanı Dr. Oğuz Can tarafından proje kapsamının ve gündemin arz edilmesiyle başlamış olup akabinde KPMG Türkiye Başkanı Murat Alsan ve KPMG Şirket Ortağı Şirin Soysal'ın sürdürülebilirlik konulu sunumuyla devam etmiştir. Devamında BOTAŞ Genel Müdürü Burhan Özcan tarafından BOTAŞ Sürdürülebilir Enerji Zirvesi Etkinlik bilgilendirmesi yapılmıştır. Sn. Bakan'ın konuşmasıyla zenginleşen toplantı kısa bir aranın ardından KPMG Proje Müdürü tarafından Detaylı Sürdürülebilirlik Çalışması Proje Sunumu yapılmıştır. ETKB merkez teşkilatı, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarından toplam 133 katılımcı ile gerçekleştirilen toplantı, kapanış konuşmasıyla sona ermiştir.

Proje sırasında aşağıdaki adımlar takip edilmiştir:

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU PROJESİ ZAMAN PLANI

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI KİLİT PAYDAŞLARI VE ÖNCELİKLİ KONULARI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2019-2023 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları kapsamında; Stratejik Planlama Ekibi, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş temsilcilerinin dahil olduğu Paydaş Analizi Anket Çalışması hayata geçirilmiştir. Anketi yanıtlayan katılımcılardan, her bir paydaş için farklı etki ve önem derecelerini ifade eden "İzle", "Bilgilendir", "Çalışmalara dahil et" ve "Birlikte çalış" seçeneklerinden birini seçmeleri ve anket formunda yer alan paydaşlar dışında yeni paydaş önerileri ile ilave görüş vermeleri istenmiştir. Anket sonuçlarına göre paydaşlar etki ve önem derecelerine göre önceliklendirilerek Stratejik Plan Hazırlık Çalışmaları kapsamında görüşleri alınmıştır.

PAYDAŞ ETKİ/ÖNEM MATRİSİ

Etki Düzeyi / Önem Düzeyi	Zayıf	Güçlü
Düşük	Paydaş İzle (1 puan)	Paydaş Bilgilendir (2 puan)
Yüksek	Paydaş Çalışmalara Dâhil Et (3 puan)	Paydaş ile Birlikte Çalış (4 puan)

Sürdürülebilirlik Raporu çalışmaları kapsamında; 02.03.2021 tarihinde gerçekleştirilen Tarama Çalıştayı'nda; Paydaş Analizi Anket Çalışması temel alınarak ve GRI standartlarına uygun olarak, "Paydaş Katılımı ve Öncelik Değerlendirmesi (SE&MA) Çalışması" gerçekleştirilmiştir.

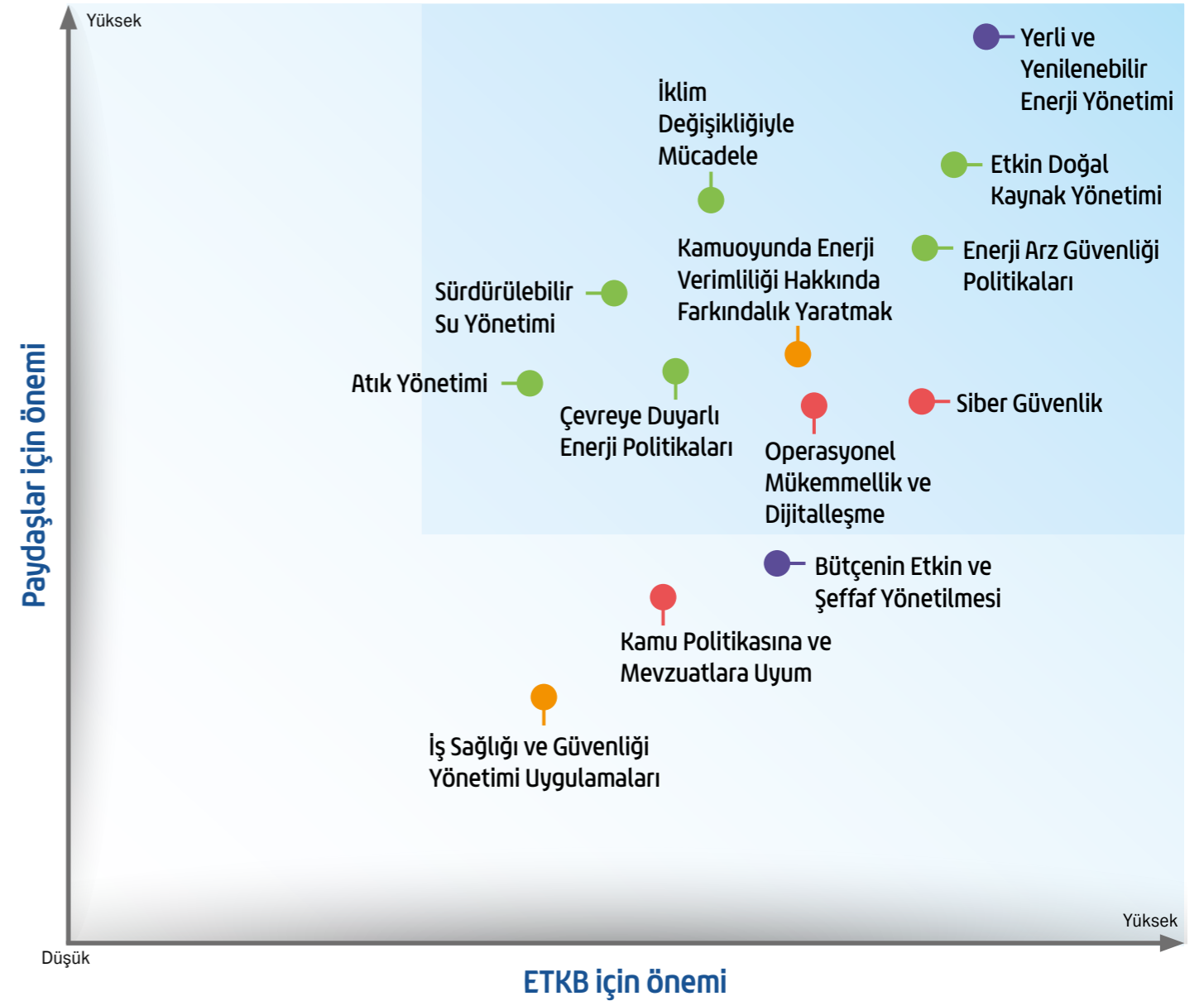
Söz konusu çalıştay, ETKB'nin öncelikli konuları ve paydaş katılımı anketi soruları belirlenmiştir. Yarım gün süren ve çevrim içi gerçekleştirilen çalıştayda ETKB'nin kilit paydaş grupları belirlenmiş ve paydaşlara ekonomik, çevresel, sosyal ve yönetim alanında yöneltilecek soru listesi oluşturulmuştur. Kilit paydaşlara iletilen anket soruları raporun Ekler bölümündeki [Paydaş Anketleri](#) başlığında yer almaktadır.

Toplamda 149 kamu ve özel kurum/kuruluşlar, dernek ve birlikler, odalar ve borsalar, üniversiteler, basın/yayın ve STK'lara yazı ile; ETKB merkez teşkilatı çalışanlarından 34 kişiye ve ETKB merkez teşkilatının her biriminin yer aldığı üst yönetimden 18 kişiye e-posta yoluyla iletilmiştir. Gelen yanıtlar hem paydaşlar için hem de üst yönetim için belirlenen katsayı (ağırlıklı not) ile çarpılarak hesaplanmıştır. Ortalaması 3,25'in üzerinde olan yanıtların dikkate alınarak oluşturulduğu önceliklendirme matrisinde konular ekonomik, çevresel, sosyal ve yönetim odağında dört gruba ayrılmıştır.

ANKETE YANIT VEREN PAYDAŞ GRUPLARI VE AĞIRLIKLI NOTLARI

Kurum Adı	Ağırlıklı Not	Açıklama
Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıklar	0,85	Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıklar kilit paydaşlar olması sebebiyle bu paydaş grubunun ağırlık katsayısı 0,85 olarak belirlenmiştir.
Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar	0,85	ETKB ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların faaliyetleri pek çok noktada kesiştiği için ağırlık kat sayısı 0,85 olarak belirlenmiştir.
Kamu Kurum ve Kuruluşları	0,70	Kamu kurum ve kuruluşları, ETKB'nin eşgüdümü olarak çalıştığı paydaş gruplarından biri olduğu için ağırlık katsayısı 0,70 olarak belirlenmiştir.
Bankalar	0,65	Bankalar, enerji projelerine finansman sağlayan kuruluşlar olmaları sebebiyle ağırlık katsayısı 0,65 olarak belirlenmiştir.
Sivil Toplum Örgütleri ve Dernekler	0,60	Bu paydaş grubundaki paydaşlar çok geniş bir paydaş tabanını temsil etmesi ve farklı alanlarda faaliyet gösteren kurumlar olmaları sebebiyle ağırlık dengesinin sağlanması amacıyla ağırlık katsayısı 0,60 olarak belirlenmiştir.
Düzenleyici ve Denetleyici Kuruluşlar	0,60	Piyasayı düzenleyici ve sürdürülebilirlik ile ilgili faaliyetleri takip etmeleri bakımından düzenleyici ve denetleyici kuruluşların ağırlık katsayısı 0,60 olarak belirlenmiştir.
Uluslararası Kuruluşlar	0,60	Bu paydaş grubundaki kuruluşlar, uluslararası anlamda sürdürülebilirlik ile ilgili önde gelen kurumları oluşturdukları için ağırlık katsayısı 0,60 olarak belirlenmiştir.
Odalar, Borsalar ve Birlikler	0,55	Odalar, borsalar ve birlikler geniş çapta paydaş gruplarını temsil etmelerinden dolayı ağırlık katsayısı 0,55 olarak belirlenmiştir.
Diğer (Üniversiteler/ Akademik Personel, Sendikalar, Çalışanlar, Basın/Medya)	0,55	Diğer paydaşları temsil eden bu grupta ilgili paydaşların toplumun farklı kesimlerini temsil etmeleri nedeniyle ağırlık katsayısı 0,55 olarak belirlenmiştir.

ÖNCELİKLENDİRME MATRİSİ

● Ekonomik öncelikli konu

● Sosyal öncelikli konu

● Çevresel öncelikli konu

● Yönetişim öncelikli konu

PAYDAŞLARLA İLETİŞİM

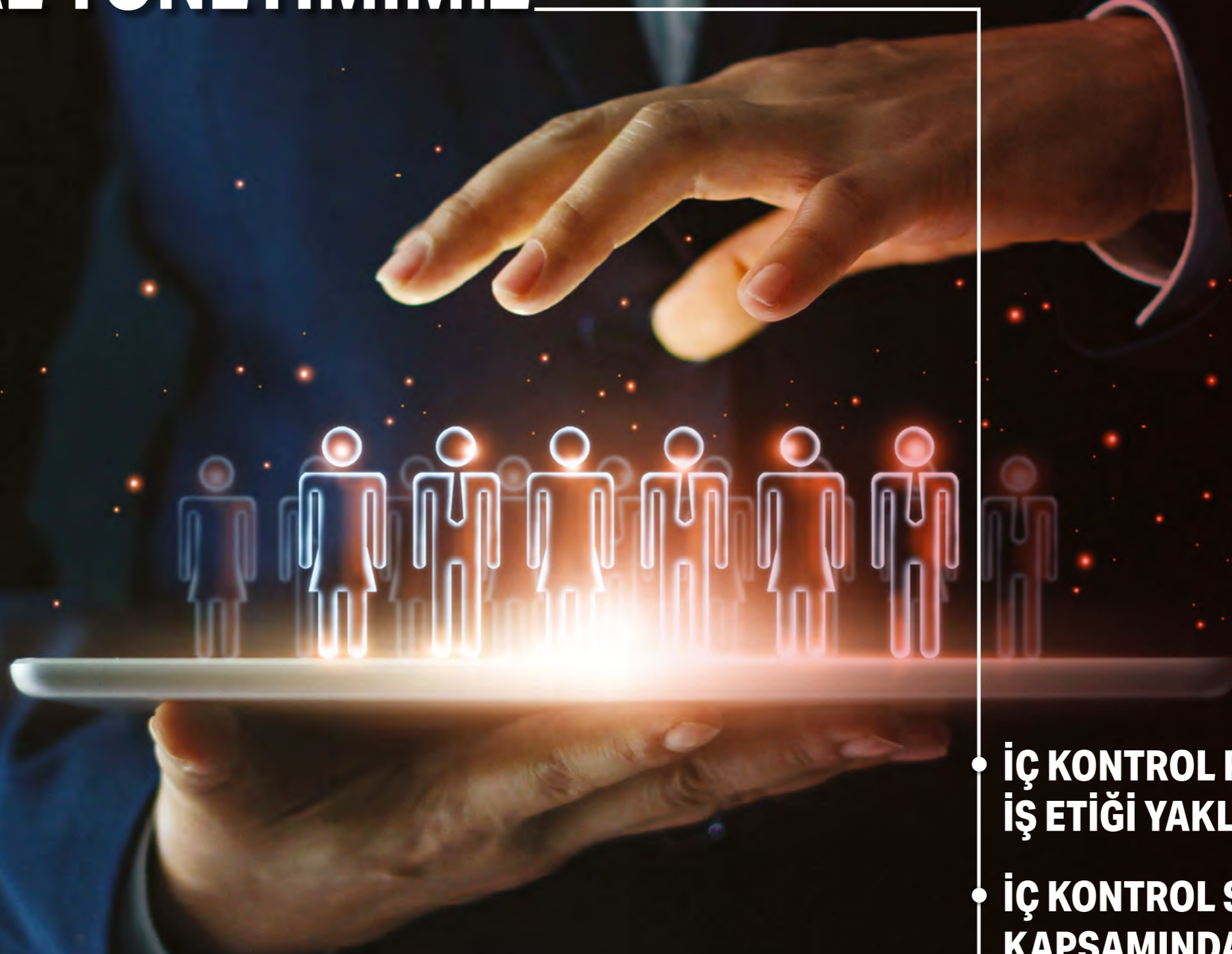
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarını hayata geçirirken öncelikli paydaşları ile düzenli, etkin ve şeffaf iletişim kurmaya özen göstermektedir. Bakanlığımız, çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla paydaşlarından aldığı geri bildirim, öneri ve fikirlerle sürdürülebilirlik faaliyetlerini güçlendirerek çalışmalarına devam etmektedir. Bu kapsamda, ETKB'nin temel paydaş grupları ve bu gruplara yönelik kullandığı iletişim yolları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Öte yandan Bakanlığımızca düzenlenen [Ödül programlarına](#), [katılım sağlanan dernek ve girişimlerin](#) detayına Ekler'den ulaşabilirsiniz.

Paydaş Grubu	İletişim Sıklığı	İletişim Yolu	Etkileşim Nedeni
Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıklar	Sürekli	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, resmî yazışmalar	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında yapılan görüşmeler, rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler, üst politika belgeleri, düzenli toplantılar, koordinasyon kurulu toplantıları
Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar	Sürekli	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, resmî yazışmalar, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında yapılan görüşmeler, rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler, düzenli toplantılar
Kamu Kurum ve Kuruluşları	İhtiyaç halinde	Toplantılar, görüşmeler, resmî yazışmalar, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında yapılan görüşmeler, rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler
Finans Kuruluşları (Dünya Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası vb.)	Proje bazlı	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler	Proje finansmanın sağlanması ve yönetimine yönelik yapılan toplantılar, finansman sağlanan projelerin ekonomik, çevresel ve sosyal kriterlerinin takibi
Sivil Toplum Örgütleri, Dernekler ve Vakıflar	Proje bazlı	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, proje işbirlikleri	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında hazırlanacak rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler, çeşitli bilgi taleplerine verilecek yanıtlar, sektörel bilgi paylaşımları
Düzenleyici ve Denetleyici Kuruluşlar	İhtiyaç halinde	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, resmî yazışmalar, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında yapılan görüşmeler, rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler

Paydaş Grubu	İletişim Sıklığı	İletişim Yolu	Etkileşim Nedeni
Uluslararası Kuruluşlar (Dünya Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO), Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNGC), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA), Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD))	İhtiyaç halinde	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında hazırlanacak raporlara verilecek görüşler
Odalar, Borsalar ve Birlikler	İhtiyaç halinde	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, resmî yazışmalar, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında hazırlanacak rapor ve mevzuatlara verilecek görüşler, sektörel bilgi paylaşımları
Akademi	İhtiyaç halinde	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, resmî yazışmalar, e-posta	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında hazırlanacak raporlara verilecek görüşler, sektörel bilgi paylaşımları, üniversite - kamu iş birlikleri, akademi tarafından yürütülen projeler
Basın ve Medya	Sürekli	Basın bültenleri, basın açıklamaları, toplantılar, röportajlar, tanıtım toplantıları	Projeler ve Bakanlık gündemine ilişkin verilen demeçler
ETKB Çalışanları	Sürekli	Anketler, toplantılar, eğitimler, performans değerlendirilmeli, iç kontrol anketleri, bilgilendirmeler, e-posta	Kurum kültürünün değerlendirilmesine yönelik anketler, eğitim performansının ölçüm anketleri, kapasite geliştirme ve diğer teknik projeler
ETKB Üst Yönetimi	Sürekli	Toplantılar, e-posta, kriz yönetimi görüşmeleri, bilgilendirmeler, e-posta	Afet ve Acil Durum Kaynaklı Kriz Yönetim Kurulu toplantıları, anlık mesajlaşma uygulamaları (BIP, ENERJIM, WhatsApp)
Vatandaşlar	Sürekli	CİMER Platformu, dilekçeler, e-posta, şikâyet ve öneri bildirimleri	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında soru, öneri ve şikâyetler
TBMM	Sürekli	Yazılı soru önergeleri toplantılar, komisyonlar	ETKB'nin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında soru önergeleri, bütçe planlama görüşmeleri
Tedarikçiler	Sürekli	Toplantılar, ziyaretler, görüşmeler, e-posta, resmî yazışmalar	Satın almaya yönelik görüşme ve ihaleler

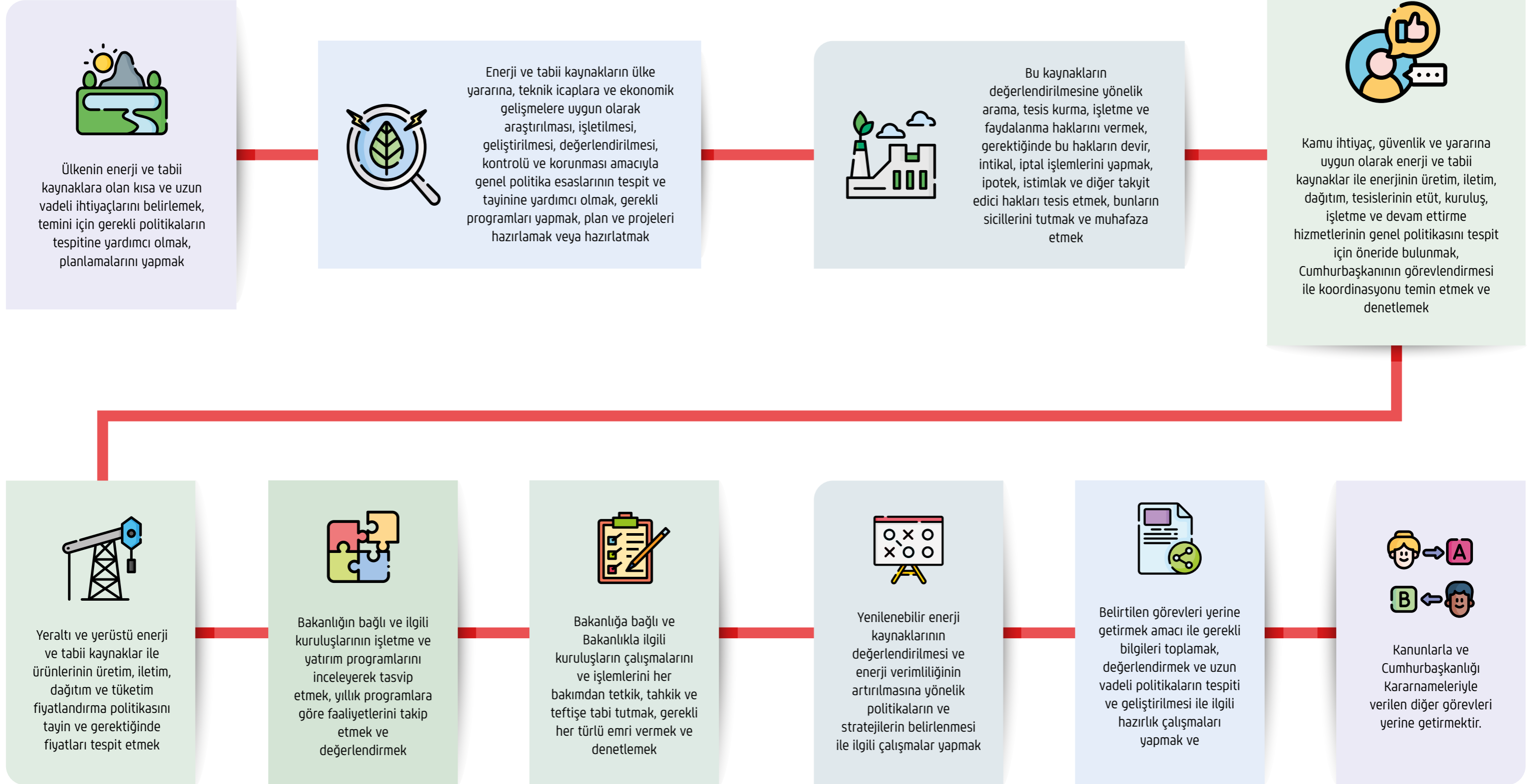
KURUMSAL YÖNETİMİMİZ

- İÇ KONTROL PROSEDÜRLERİ VE İŞ ETİĞİ YAKLAŞIMI
- İÇ KONTROL SİSTEMİ KAPSAMINDA UYULMASI GEREKEN MEVZUATLAR VE DOKÜMANLAR
- RİSK VE FIRSATLARIN YÖNETİMİ
- DİJİTALLEŞME ÇALIŞMALARI VE SİBER GÜVENLİK

KURUMSAL YÖNETİMİMİZ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak görev ve sorumluluklarımız 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” çerçevesince belirlenmiştir. Bakanlığımızın görevleri aşağıda yer almaktadır:

2018 yılının Temmuz ayından bu yana Sn. Fatih Dönmez Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olarak görevini yürütmekte; Sn. Abdullah Tancan, Sn. Dr. Alparslan Bayraktar ve Sn. Prof. Dr. Şeref Kalaycı ise Bakan Yardımcısı olarak sorumluluklarını yerine getirmektedir.

Bakanlık olarak görevlerimizi yerine getirirken milli enerji ve maden politikamızla güçlü Türkiye'yi inşa etmeyi hedeflemekteyiz. Faaliyetlerimiz şeffaf, güvenilir ve hesap verilebilirliği merkeze alan bir anlayışla belirlenen ekonomik kaynakların etkin kullanılması odağında sürdürülmektedir. Bakanlığımızca, çevreye karşı sahip olduğu sorumluluk ve tüm paydaşları için değer yaratma amacıyla küresel gelişmeleri dikkate alan ve geleceğe yönelik konuları farklı açılardan değerlendiren planlar hazırlanmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımız 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince stratejik plan hazırlama yükümlülüğünü sorunsuz şekilde yerine getirmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan 2019-2023 Stratejik Planı'nda sürdürülebilirlik bakış açısının da bulunduğu 7 amaç, 31 hedef ve bu hedeflere ilişkin 113 performans göstergesi yer alırken, performans verileri Stratejik Plan İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Uygulaması (SPİDER) ile altı aylık periyotlarla izlenmekte, yıllık periyotlarla da genel değerlendirilmeye tabi tutulmaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan Bakanlığımız sorumluluğundaki tedbirlere ilişkin üç aylık gelişmeler Bakanlık Makamına sunulmakta ve Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemine (CBPPİDS) gerçekleştirme bilgi girişleri yapılmaktadır.

Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP, Orta Vadeli Program) Bakanlığımız sorumluluğundaki eylem, proje ve hedeflere ilişkin izleme ve değerlendirmeler hakkında da üçer aylık periyotlar halinde üst yönetime bilgi verilmekte ve YEP İzleme Sistemine (YEPİS) gerçekleştirme bilgisi girişleri yapılmaktadır. Bakanlığımızın kurumsal yönetim anlamında omurgası sayılabilecek 2019-2023 Stratejik Planı'nın önemli çıktılarında olan; enerji ve tabii kaynaklarla ilgili faaliyetlerin güvenli, katma değerli ve çevreyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesi için belirlenen strateji ve politikaları hayata geçirebilecek etkin bir koordinasyonun sağlanması amaçlanmaktadır. ETKB Stratejik Planı, Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ve Yeni Ekonomi Programı hazırlık sürecinde Bakan ve üst düzey yöneticilerin (Strateji Geliştirme Kurulu) rol ve sorumlulukları aşağıda yer almaktadır:

STRATEJİK PLAN

Strateji Geliştirme Kurulunun Rol ve Sorumlulukları

- Stratejik plan hazırlık çalışmalarını yönlendirmek,
- Harcama birimlerinin aktif katılımını sağlamak,
- Stratejik planlama ekibini onaylamak,
- Hazırlık programını onaylamak,
- Durum analizi çalışmalarını yönlendirmek,
- Misyon, vizyon ve temel değerler ışığında çalışmaları sonuçlandırmak
- Taslak amaçlar ile hedef kartlarını değerlendirerek nihai hale getirmektedir.

Bakanın Rol ve Sorumlulukları

- Stratejik Plan Genelgesini onaylamak,
- Misyon ve vizyon bildirimlerinin oluşturulması için perspektif vermek,
- Stratejik planın yürürlüğe girmesi için onay vermek,
- Stratejik planın güncellenmesi kararına onay vermektedir.

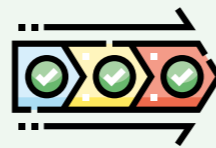
KALKINMA PLANI

Bakan ve Bakan Yardımcılarının Rol ve Sorumlulukları

- Kalkınma Planı'nda yer alması istenen politika ve tedbir tekliflerini Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına (SBB) gönderilmeden önce onaylamaktır.

Üst Düzey Yöneticilerin Rol ve Sorumlulukları

- Kalkınma Planı hazırlık sürecinde kurulan Özel İhtisas Komisyonlarına katılım sağlamaktır.

CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

Bakan ve Bakan Yardımcılarının Rol ve Sorumlulukları

- Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alması istenen tedbir ve faaliyet tekliflerini SBB'ye gönderilmeden önce onaylamaktır.

Strateji Geliştirme Başkanının Rol ve Sorumlulukları

- Bakanlık Makamı tarafından onaylanan tedbir ve faaliyet tekliflerini, Yıllık Program'ın üçer aylık dönemlerle izlenmesi kapsamında izleme bilgilerini Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi üzerinden (CPPİDS) SBB'ye iletmektir.

YENİ EKONOMİ PROGRAMI (ORTA VADELİ PROGRAM)

Bakan ve Bakan Yardımcılarının Rol ve Sorumlulukları

- Yeni Ekonomi Programı'nda yer alması önerilen eylem ve projeleri değerlendirmek ve onaylamaktır.

Strateji Geliştirme Başkanının Rol ve Sorumlulukları

- YEP hazırlık çalışmalarını yönlendirmek,
- Eylem, proje ve hedefleri Bakanlık Makamına sunulmadan önce nihai hale getirmek,
- Makam tarafından onaylanan eylem ve projeleri Hazine ve Maliye Bakanlığına iletmek ve YEP'in üçer aylık dönemler halinde izlenmesi kapsamında Yeni Ekonomi Programı İzleme Sistemine girilen izleme bilgilerini onaylamak.

Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü 10/1/2019 tarihli ve 30651 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 27 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 39'uncu maddesi ile değişik 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 171/A maddesi ile yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Mevzuat ve Mütalaa Daire Başkanlığı, belirlenen stratejilere ek olarak yasalara uyum sürecinin yerine getirilmesi için Bakanlık Makamı'nın 29/1/2021 tarihli ve 46427 sayılı Olur'u ile onaylanarak yürürlüğe giren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Yönetmeliği'nin 11 inci maddesinde belirlenen çerçevede faaliyetlerini sürdürmektedir. Detaylar Bakanlığımızın kurumsal [kurumsal internet sitesinden](#) incelenebilmektedir.

Bakanlığımızın faaliyetleri kapsamında meydana gelebilecek beklenmedik acil durum ve/veya krizleri en aza indirmek ve iş sürekliliğini sağlamak amacıyla 22./5/2017 tarihli ve 1133 sayılı Bakanlık Makam Olur'u ile Acil Durum Kriz Yönetimi Merkezi (ADKYM) kurulmuş ve Acil Durum Kriz Yönetimi Kurulu oluşturulmuştur. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından seviyesi belirlenen 3. Seviye (Ulusal) veya 4. Seviye (Uluslararası) Acil Durum/Kriz yönetimi gerektiren olayların yönetimi için Sayın Bakanımızın talimatıyla Bakanlığımız bağlı, ilgili ve ilişkili kurum kuruluşlarının üst yönetiminden oluşan Acil Durum Kriz Yönetim (ADKY) Kurulu toplanmaktadır.

Acil Durum ve Afet Kriz Yönetimi Koordinatörlüğü tarafından elektrik, petrol ve doğal gaz, maden sektörleri ve afet ve acil durum özelinde anlık mesajlaşma grupları bulunmaktadır. Bakanlığımız sunucularında yer alan "ENERJİM" uygulamasında Afet ve Acil Durum Grubu oluşturulmuştur. Ayrıca ADKY süreçlerinin yürütüldüğü Bakanlığımızın kurumlarıyla "acildurum@" uzantılı e-posta adresleri oluşturularak ortak iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır. Acil Durum ve Afet Kriz Yönetimi Koordinatörlüğü'nün işleyişi İş Sağlığı ve Güvenliği Kalite ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Herhangi bir acil durum ve kriz yönetimi durumunda video konferans (CISCO), PAX telefonu, sabit hat vb. iletişim kanallarının sürekli aktif olması ve mevcut altyapı ile uyum içerisinde sorunsuz çalışması hedeflenmektedir.

İÇ KONTROL PROSEDÜRLERİ VE İŞ ETİĞİ YAKLAŞIMI

Bakanlığımızın temel değerleri arasında yer alan şeffaflık, ETKB merkez teşkilatının tüm operasyonel süreçlerine entegre edilmiştir. 2003 yılında kabul edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince iç kontrol sistemi oluşturulmuş ve bu süreçlere ilişkin standart ve yöntemler ışığında raporlar hazırlanmıştır. İç kontrol mekanizmasıyla etik değerler, personel performansı, planlama ve programlama faaliyetlerinin değerlendirilmesi, kurumsal risklere karşı kontrol faaliyetleri geliştirilmesi ve bilgi güvenliği politikalarının oluşturulması sağlanmaktadır.

İÇ KONTROL SİSTEMİ KAPSAMINDA UYULMASI GEREKEN MEVZUATLAR VE DOKÜMANLAR

Bakanlığımızda etkin bir iç kontrol sistemi kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi kapsamında aşağıdaki mevzuatlara uyulması gerekmektedir:

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

24/12/2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren bu Kanun; kamu mali yönetim sistemi, uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamaları ile uyumlu bir şekilde güncellenmiştir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar

31/12/2005 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 1/1/2006’da yürürlüğe giren bu mevzuat, Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla; idarelerce, görev alanları çerçevesinde yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartların belirlenebileceğini açıklamaktadır.

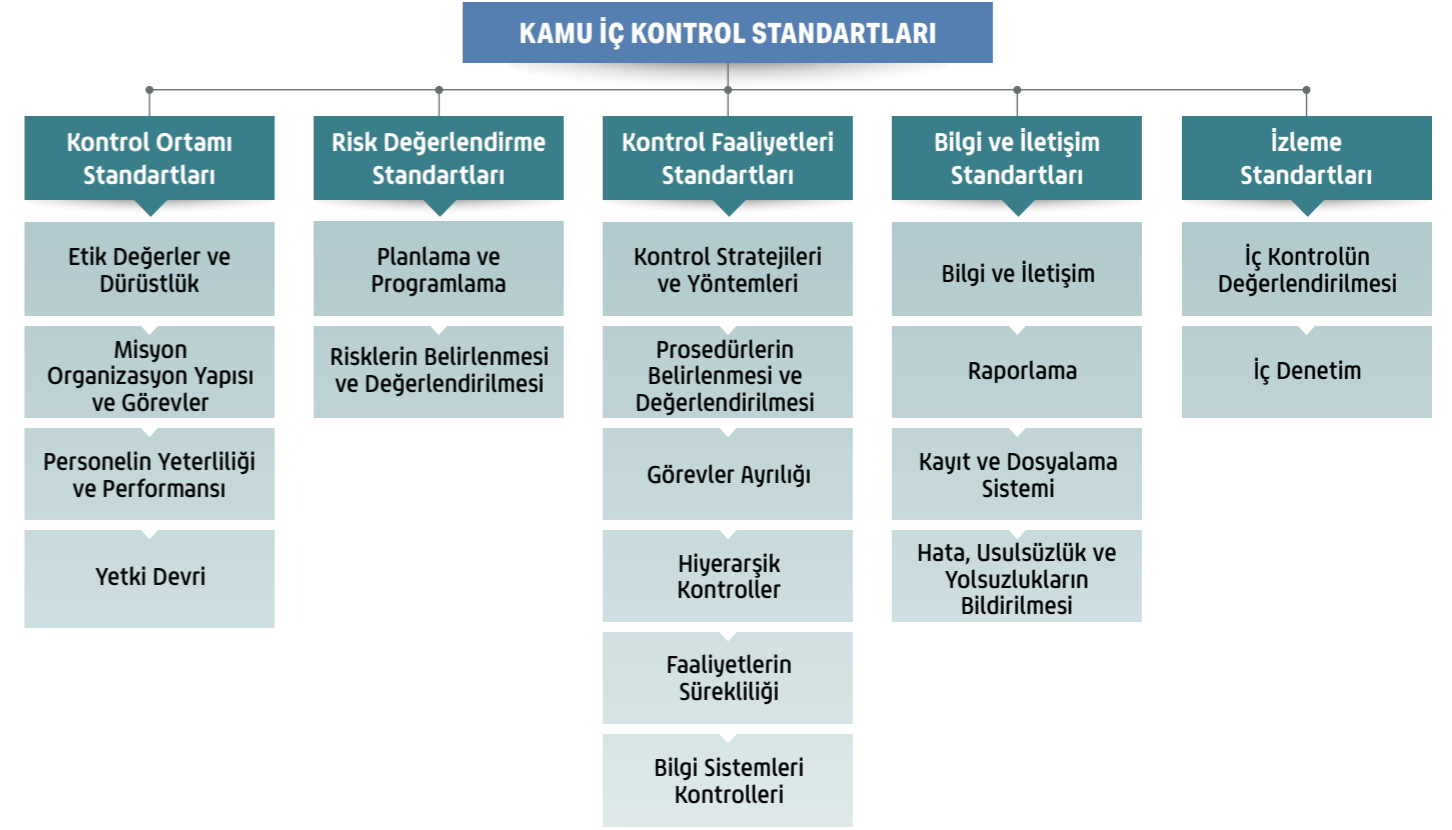
Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği

26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan bu Tebliğ, kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart bu Tebliğ’de belirlenmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI

Bakanlık faaliyetlerinin etik ve yasal yükümlülüklerle uyumlu yürütülmesi amacıyla, her yıl Sayıştay Başkanlığı tarafından denetimler gerçekleştirilmekte ve Bakanlık Denetim Raporu hazırlanmaktadır. Raporun içerisinde yer alan soruların yanıtları, ilgili birimler tarafından derlendikten sonra otuz gün içinde Bakan imzasının yer aldığı üst yazıyla Sayıştay Başkanlığı'na iletilmektedir. İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlık Makamına sunulan denetim raporlarının bir örneği Strateji Geliştirme Başkanlığı – İç Kontrol Daire Başkanlığına gönderilmekte olup raporda yer alan öneri ve uyarılar incelenerek Uyum Eylem Planı çalışmalarında değerlendirilmektedir. 2020 yılında Strateji Geliştirme Başkanlığı – İç Kontrol Daire Başkanlığı tarafından hazırlanarak sonuçları “İç Kontrol Sistemi Yıllık Değerlendirme Raporu’na” girdi sağlayan “İç Kontrol Sistemi Öz Değerlendirme Anketi”, çalışanlara 13/3/2020 tarihli ve 5974 sayılı yazı, intranet ve elektronik posta yoluyla iletilmiştir.

İç Kontrol yaklaşımıyla doğrudan ilişkili olan iş etiği konusu, kamu idarelerinde **25/5/2004 tarihli ve 5176 sayılı “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”** çerçevesinde ele alınmıştır. Burada kamu görevlilerinin uymaları gereken etik kurallar (saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme) ve davranış ilkeleri tanımlanmış olup, uygulamaların takibini gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu oluşturulmuştur. Ayrıca Kurulun kuruluş, görev ile çalışma usul ve esasları hazırlanmıştır. Kurul, hazırlanan yönetmeliklerce belirlenen kurallara aykırı bir durumla alakalı şikâyet veya ihbar yoluyla ulaşan başvuruların gerekli inceleme ve araştırmasını yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir. Ayrıca Kurul, gelen başvuruların inceleme ve araştırma sonucunu ilgililere ve Cumhurbaşkanlığı ve Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı Makamına yazılı olarak bildirir. Başvurunun etik davranış ilkelerine ihlalinin kesinleşmesi halinde, bu durum Cumhurbaşkanlığı Kurul Kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur. Bakanlığımız bünyesinde bulunan Komisyonu’na Bakan Yardımcısı Sn. Abdullah Tancan başkanlık ederken, Teftiş Kurulu Başkanı, Yönetim Hizmetleri Genel Müdür Vekili, İç Denetim Birimi Başkanı ve denetçiden oluşan ekip Komisyondaki çalışmaları sürdürmektedir. 2020 yılı içerisinde ETKB merkez teşkilatı bünyesinde etik kuralların ihlaline ilişkin bir vaka olmamış ve Etik Komisyonu toplanmamıştır.

¹ 21 Nisan 2021 Tarihli ve 31461 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kurulması ile Kamu Personel İşlemlerinin Yürütülmesine İlişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kurulmuştur.

ETKB merkez teşkilatında ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarında çalışmaya başlayan tüm personel, görevlerinin başladığı tarihten bir ay içinde etik sözleşmesini okuyup, imzalamakla yükümlüdür ve bu evrak personelin özlük dosyasında arşivlenmektedir. Tüm personelin sözleşmedeki hususlara görevleri boyunca uymaları gerekmektedir. İmzalanan Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi aşağıda yer almaktadır.

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK SÖZLEŞMESİ

Kamu hizmetinin her türlü özel çıkarın üzerinde olduğu ve kamu görevlisinin halkın hizmetinde bulunduğu bilinç ve anlayışıyla;

- Halkın günlük yaşamını kolaylaştırmak, ihtiyaçlarını en etkin, hızlı ve verimli biçimde karşılamak, hizmet kalitesini yükseltmek ve toplumun memnuniyetini artırmak için çalışmayı,
- Görevimi insan haklarına saygı, saydamlık, katılımcılık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda yerine getirmeyi,
- Dil, din, felsefi inanç, siyasi düşünce, ırk, yaş, bedensel engelli ve cinsiyet ayrımı yapmadan, fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalara meydan vermeden tarafsızlık içerisinde hizmet gereklerine uygun davranmayı,
- Görevimi, görevle ilişkisi bulunan hiçbir gerçek veya tüzel kişiden hediye almadan, maddi ve manevi fayda veya bu nitelikte herhangi bir çıkar sağlamadan, herhangi bir özel menfaat beklentisi içinde olmadan yerine getirmeyi,
- Kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanmamayı ve kullandırmamayı, bu mal ve kaynakları israf etmemeyi,
- Kişilerin dilekçe, bilgi edinme, şikâyet ve dava açma haklarına saygılı davranmayı, hizmetten yararlananlara, çalışma arkadaşlarıma ve diğer muhataplarıma karşı ilgili, nazik, ölçülü ve saygılı hareket etmeyi,
- Kamu Görevlileri Etik Kurulunca hazırlanan yönetmeliklerle belirlenen etik davranış ilke ve değerlerine bağlı olarak görev yapmayı ve hizmet sunmayı taahhüt ederim.

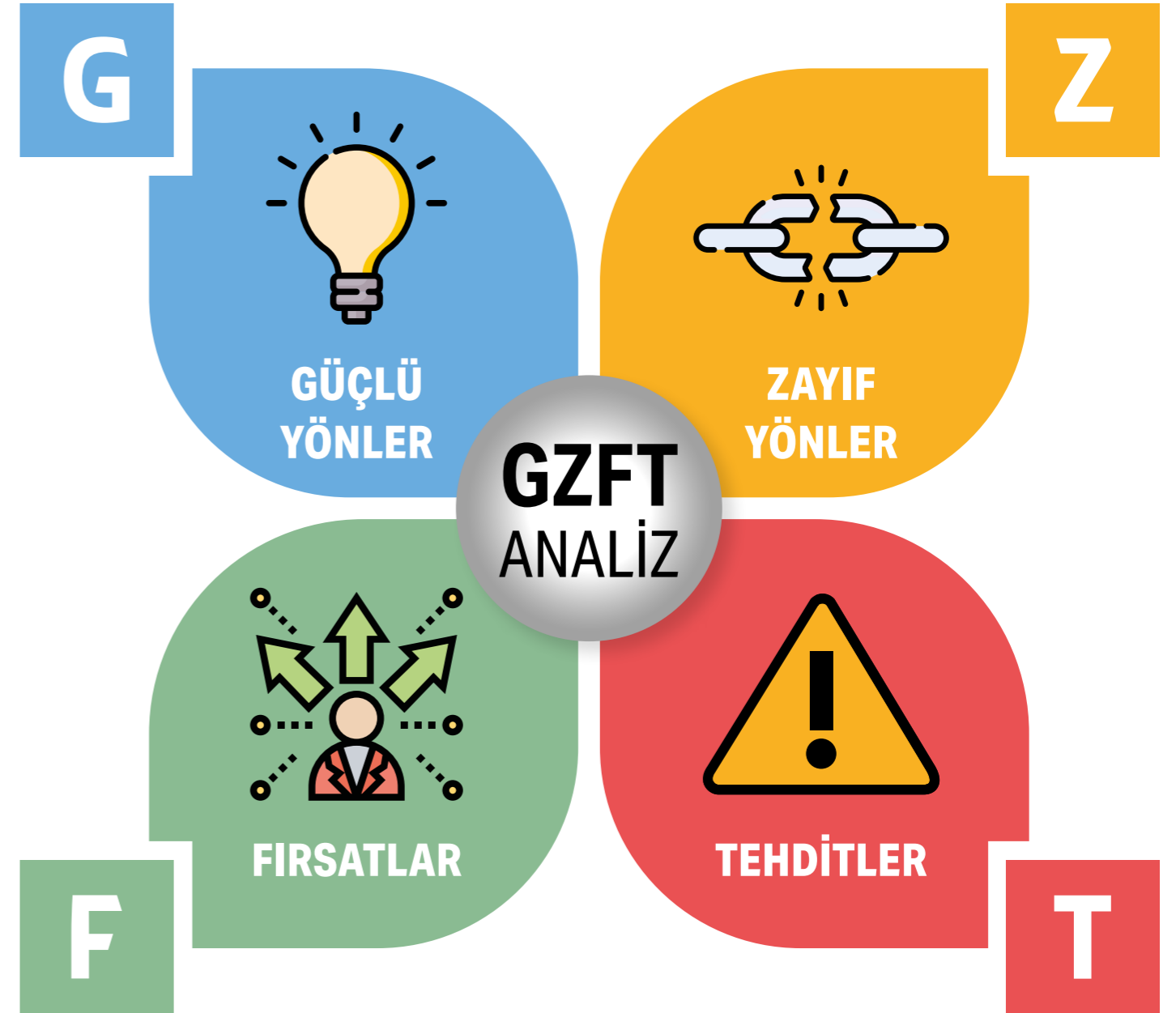
Etik eğitimi, ETKB merkez teşkilatı ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş çalışanlarına hizmet içi, intibak ve görevde yükselme eğitimleri içinde ve ayrıca zorunlu eğitimler arasında Stefania Ravaglia; Barzaghi, PiermariotAB olarak tanımlanmaktadır. Hizmet içi intibak ve görevde yükselme eğitimleri dışında her yıl tüm çalışanların %20'si en az bir tam gün süreli etik eğitim ve seminerlere katılmak zorundadır. Etik Komisyonu ile Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından birlikte koordine edilen eğitim ve seminerlerde kurumdaki etik eğitimcilerden, akademisyenlerden ve T.C Kamu Görevlileri Etik Kurulundan yararlanılmaktadır. 2020 yılında 23 aday memur Mesleki Etik İlkeleri ve Yolsuzlukla Mücadele eğitimini tamamlamıştır.

RİSK VE FIRSATLARIN YÖNETİMİ

Bakanlığımız yürüttüğü faaliyetlerini çevresel (arazi kullanımı, hava kalitesi, iklim değişikliği, doğal kaynak tüketimi, su kalitesi, toprak kalitesi, atık yönetimi ve biyolojik çeşitlilik), sosyal (istihdam, kesintisiz ve temiz enerjiye erişim, enerji verimliliği bilinci, halk sağlığı ve ulusal güvenlik) ve ekonomik (yatırım teşvikleri, ithalat-ihracat dengesi, ekonomik büyümeye katkı, yerli üretim, yerli teknolojinin gelişimi ve öngörülebilir piyasa ortamı) açıdan değerlendirmekte, bu konular ile ilgili planları hayata geçirmektedir. Bu doğrultuda, 2019-2023 Stratejik Planı Hazırlık Çalışmaları kapsamında Stratejik Planlama Ekibi temsilcileri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluş temsilcilerimizin katılımları ile 10 Ekim 2018'de gerçekleştirilen çalıştayda; Bakanlığımızın güçlü ve zayıf yönleri ile Bakanlığımız dışında oluşabilecek fırsatlar ve tehditleri ortaya konmuştur.

Buna ek olarak Bakanlığımızda risk ve fırsat analizleri her yıl düzenli olarak yapılmaktadır. 2020 yılında "İç Kontrol Sistemi Geliştirme Projesi" kapsamında risk ve fırsat analizi yapılmış ve tüm birimlerin risk kontrol matrisleri oluşturularak Risk Eylem Planı hazırlanmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan "Kamu Kurumsal Risk Yönetim Rehberi" taslak aşamasında olup yayımlandığında Bakanlığımızdaki risk çalışmaları için de farklı bir bakış açısı oluşturacaktır.

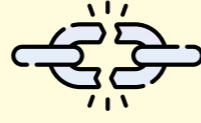

GÜÇLÜ YÖNLER

- Bağımsız düzenleyici kurumların olması
- Ülkemizde güneş, rüzgar, jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynakları yatırım ortamının bulunması
- Uluslararası organizasyon ve projelerde aktif olarak yer alınıyor olması
- Yerli ve yenilenebilir kaynaklar (hidrolik, güneş, rüzgar, jeotermal, kömür, biyokütle, mermer, bor, nadir toprak elementleri) açısından yüksek potansiyele sahip olunması
- Hammadde kaynaklarına yakın olunması
- Sahip olunan derin deniz sondaj gemileriyle denizlerdeki petrol ve doğal gaz potansiyelinin ortaya çıkarılması
- Sürdürülebilir bir enerji arz güvenliği ile çeşitliliği sağlamaya yönelik çalışmaların yürütülmesi
- Enerji verimliliği ile ilgili stratejilerin geliştirilmesi, Ar-Ge projelerinin artması ve bu konunun üst politika belgelerinde yer alması
- Madenlerin katma değeri yüksek uç ürünlere dönüştürülmesi için modellerin belirlenmiş olması
- Maden kaynaklarının çeşitliliğinin ve rezervinin olması
- Doğal gaz depolama projelerinin hayata geçirilmesi

FIRSATLAR

- Ekonomik büyümeye dayalı olarak enerjiye olan talebin artması
- Rekabeti esas alan, şeffaf ve hukuk güvenliği olan serbest piyasanın olması
- Tüketicilerin kendi elektrik ihtiyacını üretme arzusu ve imkânının olması
- Milli ve yerli teknolojilerin kullanılması ve geliştirilmesine yönelik irade ve desteğin olması
- Güneş ve rüzgara yönelik mevcut yüksek potansiyelin ortaya çıkarılması ve desteklenmesi
- Milli enerji ve maden politikasının Ar-Ge ve inovasyonu destekleyen bir yapıda olması
- YEKA ve nükleer santral ile ilgili uluslararası anlaşmalarda Ar-Ge ve yerli imalat zorunluluğu getirilmesi
- Enerji güzergahındaki bir ülke olarak istikrarlı konumda olunması (İpek Yolu, OBOR vb.)
- Jeopolitik konumu itibarıyla dış ülkelerle enerji alışverişinin olması (enerji dengeleme)
- Birçok alanda enerji verimliliği zorunluluğunun artmış olması
- Enerjide bölgesel ticaret merkezi konumuna gelmesi

ZAYIF YÖNLER

- Enerji kaynaklarının ülkemizde talebi karşılayacak düzeyde olmaması
- Yüksek katma değerli uç ürünlerin üretiminde yeterli seviyeye ulaşamaması
- Bakanlık birimleri arasında yapılandırılmış bilgi ve tecrübe transferi ve sürekliliğinin sağlanamaması
- Bilgi Yönetim Sistemi ihtiyacının bulunması
- Özel sektörün teknoloji, Ar-Ge ve inovasyon konusuna ilgisinin az olması
- Hammadde kaynaklarının işlenmesi açısından yeterli tesisin bulunmaması
- Yerli birincil enerji kaynakları üretim oranının düşük olması
- Yatırımları gerçekleştirecek mali kaynakların sınırlı olması

TEHDİTLER

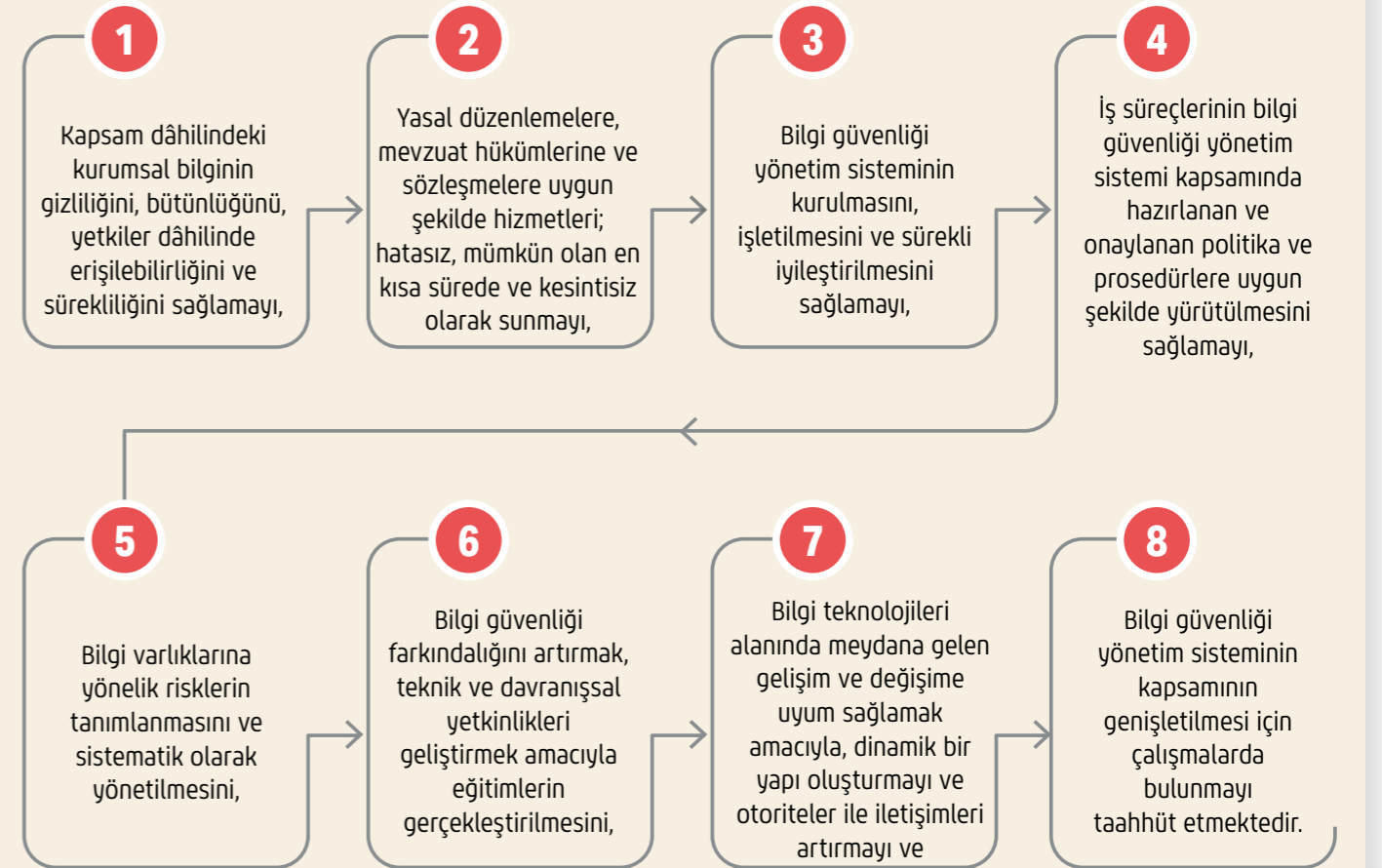
- Enerji hammadde ve teknolojilerinde dışa bağımlı olunması
- Kurumsalda personel rejimlerinin farklı olması ve kalifiye personel bulmada sıkıntılar yaşanması
- Enerji fiyatlarındaki ani değişimlerin geliştirilen projeleri olumsuz etkilemesi
- Eğitim sistemimizin Ar-Ge'yi destekleyen bir alt yapıya sahip olmaması
- Bölgesel çatışma ve istikrarsızlığın arz güvenliğini tehlikeye sokması
- Bölgesel siyasi istikrarsızlık ve çalışmaların sektörel iş birliğine engel olması
- Küresel piyasalardaki finansal daralmaların yatırımları olumsuz etkilemesi

DİJİTALLEŞME ÇALIŞMALARI VE SİBER GÜVENLİK

İçinde bulunduğumuz çağın en önemli gerekliliklerinden biri olan dijital dünyaya uyum, operasyonel süreçlerin daha etkin ve hızlı bir şekilde tamamlanmasını sağlamaktadır. Faaliyet gösterdiğimiz alanların bilişim altyapısında veri iletişimi ve ağ yönetimi, sunucu hizmetleri, veri tabanı yönetimi, güvenlik sistemleri ve son kullanıcı donanımı bulunmaktadır. Dijitalleşme ve siber güvenlik faaliyetleri ile ülkemiz için kritik öneme sahip enerji kaynaklarının yönetilmesi, kullandığımız her formattaki bilginin Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi gereksinimleri çerçevesinde güvenliğinin sağlanması, bilgi varlıklarımıza yönelik kasıtlı veya kasıtsız her türlü tehdidin belirlenmesi ve bu tehditlerin oluşturabileceği risklerin yönetilebilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanmış Bilgi Güvenliği Politikası ile bilgi varlıklarına yönelik risklerin tanımlanması ve sistematik olarak yönetilmesi, bilgi güvenliği farkındalığının artırılması, teknik ve davranışsal yetkinlikleri geliştirmek amacıyla eğitimlerin gerçekleştirilmesi gibi konular taahhüt edilmiştir.

BİLGİ GÜVENLİĞİ POLİTİKASI

Bakanlığımız, ülkemizin kritik altyapıları arasında gösterilen enerji kaynaklarını yönetiyor olması sebebiyle; Bakanlığımız tarafından üretilen, işlenen her formattaki bilginin BGYS gereksinimleri çerçevesinde güvenliğinin sağlanması, bilgi varlıklarımıza yönelik kasıtlı veya kasıtsız her türlü tehdidin belirlenmesi ve bu tehditlerin oluşturabileceği risklerin yönetilebilmesi amacıyla;

Bilgi Teknolojilerine yönelik faaliyetler Bakanlığımızın Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı sorumluluğunda yürütülmektedir. Sistem ve donanım çalışmaları kapsamında 2019 yılı ilk çeyreğinde konsolidasyon projesi çalışmaları kapsamında verilerin transferi başlatılmış olup, ilk fazda mülga YEGM, mülga PİGM, mülga MİGEM, mülga TETAŞ, mülga BOREN kurumlarına ait sistemlerin Bakanlık veri merkezine taşınma işlemleri tamamlanmıştır. 2020 yılı içerisinde EÜAŞ Genel Müdürlüğüne ait sistemlerin taşınmasına başlanmış olup 2021 yılı Mart ayı itibari ile sistem testleriyle projenin 1. fazı sonlandırılacaktır. Bu çalışmalara ek olarak, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda hayata geçirilen daha hızlı, güncel teknolojik altyapıları destekleyen bir İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi uygulamasının geliştirme süreci tamamlanarak devreye alınmıştır. Ayrıca, Anket Bilgi Yönetim Sistemi (ABYS) Projesi'nde enerji denge tablolarının hazırlanması sürecinde sanayi sektörlerine uygulanmakta olan anketlerin modern ve kullanıcı dostu bir platform üzerinden yapılması 2020 yılında tamamlanmıştır. Son olarak, e-Devlet platformuna taşınan hizmet sayısı 4 adet olup ilerleyen dönemlerde hizmet sayısının artırılması hedeflenmiştir.

Ülkemizde ilk vakanın 2020 Mart ayında kaydedildiği ve tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını ile beraber Cumhurbaşkanlığı Genelgeleri uyarınca uzaktan çalışma sistemine geçilmiştir. İş yapış şekillerinin hızlıca değiştiği bu kriz ortamını Bakanlığımız uzun yıllardır dijital dönüşüme yapmış olduğu yatırımlarla sorunsuz yönetilmiştir. Uzaktan çalışma döneminde devreye alınan projeler şu şekildedir:

Kurum içi bilgi ve belge yönetim sistemi, dosya paylaşım alanları ve merkezi uygulamalara kurum dışından güvenli erişim sağlanması için "portal.enerji.gov.tr" ve "sslvpn.enerji.gov.tr" sistemleri devreye alınarak personelin kullanımına açılmıştır.

Kurumsal Dosya Paylaşım Sistemi (EnerjiDrive) kurularak tüm sunucu ve sistemler üzerinden uzaktan çalışma mümkün hale getirilmiştir.

Kurum içi ve kurum dışı toplantılar için "meetings.enerji.gov.tr" ve "konferans.enerji.gov.tr" sistemleri kullanıma sunulmuştur.

Bakanlığın öz kaynaklarıyla geliştirilen uçtan uca şifreli "EnerjiM" mesajlaşma uygulaması personelin kullanımına açılmıştır.

Uzaktan çalışmakta olan personelimize gerekli ekipman desteği sağlanarak toplantılara sorunsuz ve kesintisiz olarak erişim imkânı sunulmuştur.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Bakanlar Kurulunca alınan Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Karar ile 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na eklenen ilgili maddeler çerçevesinde Siber Güvenlik ile ilgili faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda Bakanlık bünyesinde Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) kurulmuştur. Tüm bu dijitalleşme çalışmaları sırasında iş süreçlerinin kesintiye uğramaması ve güvenle yürütülmesi için Siber Güvenlik Operasyon Merkezi (SGOM) projesinde çalışmalara devam edilmiştir. Bu merkez sayesinde bağlı, ilgili ve ilişkili kurum/kuruluşların BT (Bilgi Teknolojisi) ve OT (Operasyonel Teknoloji) altyapısına ait sistemlerin 7 gün 24 saat esasına bağlı olarak izlenmesi; yaşanabilecek olası siber saldırılara karşı proaktif bir yaklaşım ile çalışmalar yürütülmektedir. SGOM kurulumu ve entegrasyonunun yer aldığı Bilgi Sistemleri Projesinin toplam ödeneği 5.554.000 TL olup 2020 yılında 4.026.850 TL'lik harcama yapılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızda bilgi güvenliğini sağlamak amacıyla Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurulmuş olup, 2016 yılında ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi belgesinin alınması ile sistemimizin etkinliği tescillenmiştir. 2020 yılında da yaşanması muhtemel bilgi güvenliği risklerini bertaraf etmek için periyodik olarak sızma ve zafiyet testleri yapılmış olup, sonuçları bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar ile paylaşarak, güvenlik açıklarının kapatılması ve takibi gerçekleştirilmiştir.

EKONOMİK PERFORMANSIMIZ

- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI'NIN BÜTÇE YÖNETİMİ
- YERLİ VE YENİLENEBİLİR ENERJİ
YÖNETİMİ

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI'NIN BÜTÇE YÖNETİMİ

Sürdürülebilir kalkınmanın yükselen ivmeyle devamlılığını sağlayabilmek için **ekonomik gelişimin sosyal kalkınma ve çevre koruma** alanlarında sürekli iyileştirme yaklaşımı ile ele alınması gerekmektedir. Bakanlığımızın, sürdürülebilir gelişimi güçlü temellerde yapılandırma hedefinden hareketle, yerli ve yenilenebilir enerji yönetiminin, enerji sürekliliğinin, bağımsızlığının sağlanması; bütçenin etkin ve şeffaf yönetilmesi öncelikli alanlar olarak belirlenmiştir. Türkiye'nin ekonomik, çevresel ve sosyal alanda sürdürülebilir büyümesine destek olma, halkın refah seviyesini yükseltme ve diğer ülkelere örnek teşkil edecek nitelikte projeleri ülke sınırlarında hayata geçirme misyonu ile yol haritası belirleyen Bakanlığımız, yerli ve yenilenebilir enerji yatırımlarını sürdürmektedir.

Bakanlığımız tarafından enerji alanında gerçekleştirilen faaliyetlerde, yerli ve yenilenebilir kaynaklarının önceliklendirildiği, rekabetçi, şeffaf, tüketicinin korunduğu, çevresel sürdürülebilirliği ve kamu-özel sektör sinerjisini göz önünde bulunduran bir strateji benimsenmektedir. 2020 yılında Bakanlığımıza sağlanan bütçe çerçevesinde, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek yatırımlar ile ülkemize ekonomik açıdan güç kazandıran çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızın madencilik sektörüne ilişkin temel stratejisi ışığında, Türkiye madenciliğini daha iyi noktalara taşıyacak şekilde yer altı ve yer üstü kaynaklar ülke ekonomisine en yüksek katma değeri sağlayacak şekilde değerlendirilmiştir.

ETKB her yıl olduğu gibi sürdürülebilir enerji ve kalkınma yatırımları için bir önceki yılın planlamasına uygun olarak bütçe ayırmaktadır. Enerji ve iklim değişikliği alanlarındaki yatırımlar belirlenirken ülkemizin ihtiyaçları, enerji bağımsızlığının yanı sıra enerji sürekliliği ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri de dikkate alınmaktadır. 2020 yılında Bakanlığımızın merkez teşkilatı bütçe harcama oranı %99,3 olarak tamamlanırken, bütçe harcamaları 3.539.139.016 TL olarak gerçekleşmiştir. Bakanlığımızın merkez teşkilatı 2020 yılı toplam ödeneğinin %97,3'ü olan 3.539.139.016 TL harcama gerçekleşmiştir. 2020 yılında gerçekleşen Mal Hizmet Alımı Giderleri kalemindeki harcamalar kapsamında 2019 yılına kıyasla %25 oranında artış gerçekleşmiştir. Bu artışın en büyük nedeni genel aydınlatma giderlerinden kaynaklanmaktadır.

Alt Program Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Faaliyetler	2020 Bütçe	2020 Harcama Haziran
Enerji Sektörüne İlişkin İklim Müzakerelerinin Yürütülmesi	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
Enerji Sektörüne İlişkin Sürdürülebilir Çevre Çalışmaları	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
Yıllık Sera Gazı Envanterine Enerji Sektörü Açısından Katkı Sağlanması	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
TOPLAM	1.413.000	1.130.269
Bütçe İçi	1.413.000	1.130.269
Bütçe Dışı	0	0

YERLİ VE YENİLENEBİLİR ENERJİ YÖNETİMİ

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda Türkiye'nin artan enerji ve tabii kaynaklar ihtiyacını, "Sürdürülebilirlik" ve "Millîlik" prensibi ile karşılayacak hedeflere yer verilmesine özen gösterilmiştir. Bu hedefler; "Sürdürülebilir enerji arz güvenliğini sağlamak, Enerji verimliliğini önceliklendirmek ve artırmak, Kurumsal ve sektörel kapasiteyi güçlendirmek, Enerji ve tabii kaynaklarda bölgesel ve küresel etkinliği artırmak, Enerji ve tabii kaynaklar alanında teknoloji geliştirme ve yerleştirme, Piyasalarda öngörülebilirliği artırmak ve sürdürülebilir madencilik ile üretim kapasitesini artırmak" amaçları çerçevesinde oluşturulmuştur.

Ülkemizin enerji ve tabii kaynaklar alanındaki temel politikaları, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan Beş Yıllık Kalkınma Planları ile uygulamaya konulmakta olup, üç yıllık Orta Vadeli Program ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ile detaylandırılarak, bu politikalara ilişkin hedefler periyodik olarak takip edilmektedir. Kalkınma Planlarının hazırlık sürecinde "Özel İhtisas Komisyonları" kurulmakta olup Bakanlığımız tarafından bu Komisyonlar vasıtasıyla Kalkınma Planlarının enerji ve madencilik bölümlerinin oluşturulması sağlanmaktadır. On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlık çalışmalarının yürütülmesine yönelik kurulan "Enerji Arz Güvenliği ve Verimliliği ile Madencilik Politikaları Özel İhtisas Komisyonları" ve bunların alt çalışma gruplarına Bakanlığımız tarafından katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda, sektördeki paydaşların da katkı sağladığı iki adet "Özel İhtisas Komisyonu Raporu" hazırlanmış olup, bu raporlar; On Birinci Kalkınma Planı'nda yer alacak ülkemizin enerji ve tabii kaynaklar alanındaki politika ve tedbirlerinin belirlenmesinde girdi olarak kullanılmıştır. On Birinci Kalkınma Planı'nda yer alan politika ve tedbirler; Bakanlığımız ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile yapılan ortak çalışmalar sonucunda belirlenmiş olup, TBMM'nin onayının ardından uygulamaya girmiştir. Benzer olarak, On Birinci Kalkınma Planı'ndaki politika ve tedbirlere ilişkin yürütülecek faaliyetler/ projeler; her yıl bakanlığımız merkez birimleri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının teklifleri ile belirlenerek Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının onayına sunulmakta ve devamında Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında uygulamaya konulmaktadır.

On Birinci Kalkınma Planı'nda;

1

Çevreye duyarlılık açısından enerji ve tabii kaynaklar alanındaki politika ve tedbirler incelendiğinde;

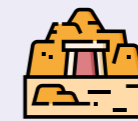
- Yenilenebilir enerji üretiminin artırılması ve enerji verimliliği kazanımları ile karbon salımının azaltılması,
- Linyit rezervlerimizin çevre standartlarına uygun şekilde elektrik enerjisi üretiminde kullanılması mevcuttur.

2

Madencilik sektöründe çevre ve iş güvenliği mevzuatına uyumun sağlanması gibi hedeflerin yer aldığı, etkin doğal kaynak yönetimi bakımından değerlendirildiğinde;

- Madenlerin yurt içinde işlenerek uç ürünlerin üretilmesi, temel ve kritik madenlerin belirlenmesi vardır.

3

Ekonomik potansiyeli yüksek madenler ile diğer kritik hammaddelerin üretim altyapısının oluşturulması hedeflerinin yer aldığı, enerji arz güvenliği bakımından incelendiğinde ise;

- Nükleer güç santrallerinden elektrik enerjisi üretilmesi, yerli kaynaklardan elektrik üretilmesi,
- Doğal gaz ve elektrik şebekesi alt yapısının güçlendirilmesi,
- Akıllı şebeke uygulamalarının yaygınlaştırılması gibi politika ve tedbirlerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Üç yıllık dönemi kapsayan Yeni Ekonomi Programı'nda (Orta Vadeli Program, YEP, OVP) Bakanlığımız sorumluluğundaki bölümlerin hazırlanması sürecinde; Bakanlığımız merkez birimleri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının eylem ve proje teklifleri alınarak gerekli onay süreçlerinden sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı'na iletilmektedir. YEP'in Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra eylemlerden sorumlu birimler/kurumlar tarafından proje ve hedef detaylarının belirlendiği proje kartları doldurularak gerekli onay süreçlerinden sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı'na iletilmektedir. Son halini alan proje kartları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan YEP İzleme Sistemi'ne (YEPİS) girilmektedir. YEP'te Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlere ve projelere ilişkin gelişmelerin takibi üç ayda bir YEPİS üzerinden yapılmaktadır.

YEP 2020-2022'de enerji ve tabii kaynaklar alanındaki eylemler çevreye duyarlılık açısından incelendiğinde; kamu binalarında, sanayi ve genel aydınlatmada enerji verimliliği yatırımlarıyla çevreye dost enerji uygulamaları yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Ek olarak, enerji tasarrufu sağlanması hedefinin yer aldığı, etkin doğal kaynak yönetimi bakımından değerlendirildiğinde; bor başta olmak üzere madenlerin işlenip yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesi, uluslararası piyasalara sunulması, maden arama ve sondaj çalışmalarının hızla devam ettirilmesi, bulunan rezervlerin kamu/özel iş birliğinde yeni iş modelleri ve finansman mekanizmalarıyla ekonomiye kazandırılması hedefleri yer almaktadır. Enerji arz güvenliği bakımından incelendiğinde ise; petrol ve doğal gaz kaynağı aramalarının, başta denizlerde olmak üzere

hızlandırılarak sürdürülmesi, güneş, rüzgâr, biyokütle gibi yenilenebilir enerji ve yerli kömür kaynaklarının elektrik üretimindeki payının artırılması, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) modeli ile bu enerji teknolojilerinin yerleştirilmesinin desteklenmesi şeklinde eylemlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca; Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı çerçevesinde enerji girdi maliyetlerinin azaltılması, mal ve hizmet fiyatlarındaki kur değişkenliğini azaltmak için bazı ithal ürünlerin yerleştirilmesi, alım garantili enerji kontratlarının yerlilik oranı da dikkate alınarak, Türk lirası bazlı olmasının sağlanması eylemleri de YEP 2020-2022 kapsamında yer almaktadır.

2019- 2023 ON BİRİNCİ KALKINMA PLANI KAPSAMINDA;

- Kamu tarafından işletilen santrallerin rehabilitasyonları tamamlanacaktır.
- Orta ve uzun vadeli enerji arz-talep planlamaları yapılacaktır.
- Enerjide artan talebin karşılanmasında rekabete dayalı yatırım ortamı geliştirilecek ve mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf, öngörülebilir, tüketicinin korunduğu ve sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji piyasasının sürekliliği gözetilecektir.
- Elektrik ve doğal gaz piyasalarında rekabeti tesis edecek şekilde maliyet bazlı fiyatlandırma uygulamaları benimsenecektir.
- Talep tarafı katılımının sağlanmasına yönelik piyasa altyapısı oluşturulacaktır.

ETKB 2019-2023 STRATEJİK PLANI KAPSAMINDA;

- Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik kurulu gücünün toplam kurulu güce oranının %59'dan %65 seviyesine yükseltilmesi sağlanacaktır.
- Nükleer enerji, arz kaynaklarımız arasına dâhil edilecek ve enerji arzındaki payının artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
- Doğal gaz ve elektrik altyapısının güçlendirilmesi sağlanacaktır.
- Petrol ve doğal gaz arama ve üretim faaliyetlerinin başta denizlerde olmak üzere hızlandırılarak sürdürülmesi sağlanacaktır.
- Elektrik sektöründe teknolojik dönüşüm uygulamaları yapılacaktır.

Türkiye'nin geleceğine ışık tutma ilkesiyle çalışmalarını sürdüren Bakanlığımızda, ilgili kurum ve kuruluşların 1.1.2021- 31.12.2021 tarihleri arasında elektrik tesislerinde proje onay, tesis kabul ve tutanak onay işlemlerinde yetkilendirilmelerine yönelik 18.12.2020 tarihli makam olur'u alınmıştır.

2020 YILINDA BAKANLIĞIMIZDA;

- 191 adet ön proje onay başvurusu ve 388 adet proje onay başvurusu değerlendirilerek, 139 adet ön proje onay yazısı ile **251** adet proje onay yazısı yazılmıştır.
- 448 adet kabul başvurusu değerlendirilerek, **369** adet kabul başvurusu için görevlendirme yazıları yazılmıştır.
- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun" 14'üncü maddesi kapsamında büyük ova olarak ilan edilmiş alanlarda kurulması planlanan lisanslı enerji (yenilenebilir, elektrik üretim, dağıtım ve doğal gaz dağılım) tesislerine ilişkin **63** adet kamu yararı kararı işlemi gerçekleştirilmiştir.

4/8/2016 tarihli ve 2016/9096 sayılı ile 20/11/2017 tarih ve 2017/11070 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları kapsamında yerli kömür yakıtlı üretim santrallerini işleten özel şirketlerden elektrik enerjisi teminine ve yerli kömür yakıtlı santrallerin yanı sıra, ithal kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinde, yerli kömür ile ithal kömürün karışımı suretiyle elektrik enerjisi üretimi yapılması durumunda, yerli kömüre karşılık gelecek üretim miktarının teminine ilişkin iş ve işlemler yürütülmüştür. Bunun yanı sıra EÜAŞ Genel Müdürlüğüne ait kömür sahalarının ekonomiye kazandırılması amacıyla yerli kömür yakıtlı elektrik enerjisi santrallerinin kurulmasına ilişkin olarak iş ve işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ilgili kurum/kuruluşlar ile gerekli koordinasyon sağlanmıştır. 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı "Özel Tüketim Vergisi Kanunu" gereğince birinci yakıtı doğal gaz, ikinci yakıtı motorin/sıvı yakıt olan enerji santrallerinin elektrik üretiminde yakıt olarak akaryakıt kullanmasına ilişkin olarak ÖTV Tebliği kapsamında motorin/sıvı yakıt kullanımı takip edilmekte olup buna ilişkin 2 adet inceleme raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmiştir. Ayrıca, Birecik Barajı ve HES kamulaştırması kapsamındaki ödemelere devam edilmiştir.

Türkiye verisi kapsamında, 2020 yıl sonuna ilişkin yenilenebilir enerjiden sağlanan enerjinin toplam enerji üretimi içerisindeki oranı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Birim	Değer
Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin toplam elektrik üretimi içerisindeki oranı	%	41,9

ÇEVRESEL PERFORMANSIMIZ

- MERKEZ TEŞKİLATINDA ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE YAKLAŞIMI
- MERKEZ TEŞKİLATINDA ATIK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR SU YÖNETİMİ
- MERKEZ TEŞKİLATI ENERJİ YÖNETİMİ
- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ULUSAL ENERJİ POLİTİKASI VE STRATEJİLERİ
- ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI
- TÜRKİYE'NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ PERFORMANSI VE GELİŞİMİ
- ENERJİ VERİMLİLİĞİ FAALİYETLERİ
- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ULUSAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKASI VE STRATEJİLERİ
- ETKİN KAMU VE ÖZEL SEKTÖR İŞ BİRLİKLERİ
- ULUSAL SERA GAZI EMİSYON ENVANTERİ ÇALIŞMALARI
- TÜRKİYE ULUSAL ELEKTRİK ŞEBEKESİ EMİSYON FAKTÖRÜ HESAPLARININ YAPILMASI VE YAYINLANMASI

MERKEZ TEŞKİLATINDA ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE YAKLAŞIMI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Entegre Yönetim Sistemi Politikası çerçevesinde; doğal kaynaklarımızın etkin ve verimli şekilde kullanımı ile dışa bağımlılığı azaltmak, arz güvenliğini sağlamak, yenilenebilir enerjiye önem vermek ve çevreye duyarlı olmak birincil hedeflerimiz arasında yer almaktadır. Millî enerji ve maden stratejilerimizle güçlü Türkiye'nin temiz ve kesintisiz enerjiye ulaşması, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında politika ve çalışmaların hayata geçirilmesi, doğal kaynakların verimli kullanılması ve buna bağlı olarak enerji, su ve kâğıt tüketimlerinin azaltılması ve atık yönetimi konuları Bakanlığımızın öncelikleri olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda enerji politikalarının oluşturulması, Bakanlığımızın merkez teşkilatı faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin en aza indirilmesi ve çevresel performansın iyileştirilmesi için çeşitli faaliyetler sürdürülmektedir. Bu bağlamda uygulanan ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve Entegre Yönetim Sistemleri kapsamında Entegre Yönetim Sistemi Politikası tüm paydaşlarımızla paylaşılmıştır. ISO 14001 kapsamında sorumluluklar politika, plan, prosedür, talimat uygulamaları ile hazırlanmıştır. Bakanlığımızın merkez teşkilatında kurulan Entegre Yönetim Sistemi doğrultusunda belirlenen doğal kaynakların ve atıkların yönetimi alanında amaç, hedefler ve güncel durum özet tablosu aşağıda sunulmaktadır.

Amaç	Hedefler	Durum
Atık Yönetimi	Sıfır Atık Projesinin Uygulanması	<p>Tamamlananlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atıkların kaynağında ayrıştırılması için uygun yerlere atık türlerine göre atık kutuları yerleştirilmesi <p>Devam edenler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atık kayıtlarının düzenli tutulması Atık tartımları için uygun ekipmanların tedarik edilmesi (elektronik kantar, el kantarı)
Doğal Kaynak Yönetimi	Enerji tüketiminin %1 oranında azaltılması	<p>Tamamlananlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Merdiven ve tuvaletlerdeki ışıkların sensörlü ışıklar ile değiştirilmesi <p>Devam edenler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nin kurulması Kampüste güneş enerji panellerinin kurulması Bütün katlardaki floresan lambaların enerji tasarruflu lambalarla değiştirilmesi Enerji tüketimini azaltmaya teşvik edici broşürler, afişler ve yayınlar tasarlanarak uygun yerlere asılması Enerji tüketimini azaltmaya teşvik edici çıkartmaların uygun yerlere yapıştırılması
	Su tüketiminin %1 oranında azaltılması	<p>Tamamlananlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mevcut muslukların sensörlü olanlarla değiştirilmesi <p>Devam edenler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminin kurulması Su tüketimini azaltmayı teşvik edici broşürler, afişler ve yayınlar tasarlanarak uygun yerlere asılması Su tüketimini azaltmayı teşvik edici çıkartmaların uygun yerlere yapıştırılması
	Kâğıt tüketiminin %1 oranında azaltılması	<p>Tamamlananlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> E-imza uygulamasına geçiş için altyapı hazırlanması <p>Devam edenler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yazıcılardan sadece kartlı ve sınırlı baskı almak için sistem kurulması için pilot uygulama

Atık ve doğal kaynak yönetimiyle ilgili ana hedeflerin yanı sıra Bakanlık merkez teşkilatı operasyonlarının çevreye olan etkilerini azaltmak için:

Bakanlığımızda faaliyetlerimiz sonucunda oluşan çevresel riskleri en aza indirmek üzere her yıl çevre yönetim sistemi iyileştirme faaliyet programı uygulanmaktadır. Yıl içerisinde ülkemizde ve dünyada meydana gelen politik, yasal ve teknolojik gelişmeler takip edilerek operasyonlarımız yeniden değerlendirilmekte ve gerekli durumlarda güncellenmektedir. Sahip olduğumuz ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi doğrultusunda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı merkez kampüsündeki tüm faaliyetlerin çevreye ve itibara olası etkileri, gerçekleşme olasılıkları ve sıklıkları değerlendirilerek yüksek, orta ve düşük risk seviyeleri tanımlanmıştır.

Ulusal ve uluslararası mevzuata tam uyumun sağlanması için tüm yasal gereklilikler düzenli olarak ilgili personel tarafından takip edilmektedir. Merkez teşkilatımızda yer alan bina yönetimi, ofis faaliyetleri, seyahat-ulaşım ve araçlar, sağlık hizmetleri ve acil durumlarla ilgili olan aktivitelerde çeşitli düzenlemeler hayata geçirilmektedir. İlgili yönetmelikler ve alınan aksiyonlara raporun **Eklere** bölümünde detaylı olarak yer verilmektedir. Mevzuatların ve politikaların özverili takibi sonucu olarak 2020 yılında ve öncesinde, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve buna bağlı düzenlemelere uyumsuzluk sonucu parasal veya parasal olmayan herhangi bir yaptırım olmamıştır.

ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi doğrultusunda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı merkez kampüsündeki tüm faaliyetlerin çevreye ve kurum itibarına olası etkileri, gerçekleşme olasılıkları ve gerçekleşme sıklıkları değerlendirilerek yüksek, orta ve düşük risk seviyeleri tanımlanmıştır.

ETKB BİYOÇEŞİTLİLİK ÇALIŞMALARI

Biyçeşitlilik Sözleşmesi'ne ülkemiz 15 Mayıs 1997'de Meclis'ten alınan onayla taraf olmuştur. Bu sözleşmede:

1. Biyolojik çeşitliliğin korunması,
2. Biyolojik çeşitliliğin parçalarının sürdürülebilir biçimde kullanımı,
3. Genetik kaynaklardan elde edilen faydaların adil ve eşit biçimde paylaşılması amaçlanmaktadır.

2/8/2019 tarihli 30850 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2019/15 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile küresel biyoçeşitlilik gündemindeki gelişmelerin takibi, biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir bir şekilde ekonomiye kazandırılması, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinin ve 2022-2024 yılları arası dönem başkanlığının etkin olarak yürütülmesi amacıyla "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Kurulun Sekreteryası görevini Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yürütmektedir. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu; 26/2/2020 tarihinde Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir Pakdemirli Başkanlığında yapılan toplantıda Bakanlığımızdan Sn. Bakan Yardımcımız Dr. Alparslan Bayraktar katılım sağlamıştır. Bu toplantının bir çıktısı olarak aşağıda yer alan 5 alt kurul hayata geçirilmiştir.

- Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Politikaları ve Projeleri Alt Kurulu
- Ulusal Bazda Sözleşmenin Yürütülmesi Alt Kurulu
- Biyolojik Çeşitliliğin Sürdürülebilir Yönetimi ve Ekonomiye Kazandırılması Alt Kurulu
- Teknoloji, Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Alt Kurulu
- Hukuk Alt Kurulu

TEİAŞ'ın Aralık 2019'da yayınladığı "TEİAŞ Kısmi Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi Raporu"nda; deniz flora ve fauna çalışmaları Biyoçeşitliliğin güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Lapseki 3 - Sütluçe 3 denizaltı kablosu güzergâhlarında tüm hatlarda belirli derinlikler arasında Akdeniz'in endemik türü olan Posidonia oceanica türüne, İzmit Körfezi Geçiş çalışmaları alanında ise, denizel çiçekli bitkilerden Zostera noltii Homermann türüne Hersek tarafında rastlanmıştır. Ayrıca yapılan çalışmalarda rastlanılan türler; Raporun EK-F Deniz Altı Kablolarının Biyoçeşitlilik Raporlarının İzmit Körfezi (Hersek Dilovası) 400 Kv-50 Hz Çift Devre Denizaltı Güç Kablosu Güzergâhı Araştırma Çalışması ve Mühendislik Dizayn Hizmet Alım İşleri Deniz Çalışmaları ve Mühendislik Raporu ile Çanakkale Boğazı (Lapseki 3-Sütluçe 3) 400 Kv-50 Hz Çift Devre Denizaltı Güç Kablosu Güzergâhı Araştırma Çalışması ve Mühendislik Dizayn Hizmet Alım İşleri Biyoçeşitlilik Raporlarında denizel flora ve denizel fauna çalışmaları anlatılmıştır.

MERKEZ TEŞKİLATINDA ATIK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR SU YÖNETİMİ

ETKB merkez kampüsünde uygulanan ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi (ÇYS) kapsamında atık yönetim prosedürü uygulanmaktadır. 14 Ocak 2020'de yürürlüğe giren prosedür ile Ankara'da Katı Atık Depolama Alanı'nda depolanacak olan atık miktarının azaltılması, atık yönetiminin insan ve çevre sağlığına zarar vermeden sağlanması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı faaliyetleri ile mevcut ve gelecek kuşaklara daha kaliteli ve sürdürülebilir bir yaşam ortamı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, ETKB ile TEDAŞ, TEİAŞ ve EÜAŞ Genel Müdürlükleri hizmet binalarında oluşan atıkların belediye ve çevre mevzuatında belirlenen genel esaslara uygun şekilde kaynağında ayrıştırılması ve geri kazanılabilecek olanların ekonomiye kazandırılması için uygun bir sistem geliştirilmiştir. Bu binalardan oluşan evsel atıklar, ambalaj atıkları, bitkisel atık yağlar, atık piller ve atık elektrikli ve elektronik eşyaların kaynağında ayrıştırılarak geri kazanımı ve bertaraf edilmesi sağlanmaktadır.

2020 yılında Sıfır Atık hedefi doğrultusunda 24 ton kadar kâğıt, cam, plastik ve metal atık ayrı toplama kaplarında ayrıştırılarak geri kazanım amacıyla lisanslı firmalara gönderilmiştir.

Atık yönetimi süreçlerinin verimli bir şekilde yönetilip çevre için yüksek kazanımı olması için sorumluluklar kurum içinde dağıtılmıştır.

Görev Sahibi	Görevler
Üst Yönetim	<ul style="list-style-type: none">• ÇYS ile ilgili risk değerlendirmesinin yapılması için kaynak sağlanması• Çevre hedeflerinin belirlenmesi, onaylanması, yönetilmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi
ETKB Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü-İSG, Kalite ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Planın uygulanması• Belirlenen kontrol önlemlerinin takibinin ve denetiminin yapılması
TEDAŞ ²	<ul style="list-style-type: none">• Belirlenen kontrol önlemlerinin planlanması ve uygulanması• İlgili çalışanların bilgilendirilmesi

Faaliyetler kaynaklı oluşan çevresel etkiler özelinde tüm personelin bilinçlendirilmesi için çeşitli iletişim araçları kullanılmaktadır. Merkez Kampüste hazırlanan afişler, broşürler, diğer iletişim materyalleri ile atık yönetimi, enerji tasarrufu ve doğal kaynak kullanımı gibi çevresel konularda düzenli olarak tüm personele bilgilendirme yapılmaktadır.

ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemine ilave olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliği de referans alınarak atıkların oluşumundan bertaraf edilmesine kadar yönetilmesi, atık oluşumunun kaynağında azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve geri kazanımı gibi yöntemlerle çevre ve insan sağlığına yönelik etkilerin ve doğal kaynakların kullanımının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

² Bu hususlardaki görev ve sorumluluklar 3/5/2021 tarihi itibarıyla TEİAŞ'a devredilmiştir.

İsrafın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşumunun azaltılması ve geri kazanımın artırılması için **“Sıfır Atık”** atık yönetim felsefesi olarak benimsenmiştir.

Organik atıklar kampüste kurulan kompost ünitesi ile, bertaraf edilmesi için dışarıdan hizmet almak yerine olduğu yerde geri dönüşüm işlemine tabi tutulmaktadır. Organik içeriği yüksek evsel atıklar ile yemekhane ve bahçe atıkları uygun işlem koşulları sağlanarak “kompost gübre” dönüştürülerek tekrar doğaya kazandırılmaktadır. 2020 yılında üretilen 2.000 kg kompost gübre ile sentetik gübre kullanımının azaltılmasının yanı sıra dışarıdan gübre tedariği yapılmadığı için atıkların geri dönüştürülmesinin yanında ekonomik kazanç da sağlanmıştır. Normalde 45 günde gübre oluşturan bu sisteme COVID-19 sebebiyle Şubat 2020’den beri besleme yapılmamıştır. Bakanlık merkezinde katı atıklar sadece geri dönüşüm ve kompostlama yöntemleri ile bertaraf edilmiştir. Geri dönüşüm için lisanslı geri dönüşüm firmalarıyla sözleşme imzalanmıştır.

Kullanılan Yenilenemeyen Malzemeler	3,6 ton plastik malzeme
Kullanılan Yenilenebilir Malzemeler	8,9 ton kağıt malzeme

Ülkemiz yer altı ve yer üstü kaynakları açısından zengin olsa da doğal kaynakların etkin kullanımı günümüz ve geleceğimiz için büyük önem arz etmektedir. 11. Kalkınma Planı’nda değinildiği üzere değişen iklim koşulları ve nüfusun hızlı artışı su stresini de beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda ETKB merkez teşkilatı, faaliyetlerine sürdürülebilir su yönetimi çerçevesinde devam etmektedir. Yürütülen faaliyetlerin doğası gereği su yalnızca hijyen amaçlı kullanılmakta olup şebekeden çekilen suyun tamamı kanalizasyon sistemine deşarj edilmektedir.

ETKB merkez teşkilatı bünyesinde 2020 yılı sonu itibarıyla toplam su tüketimi³ 54.015 m³, çalışan başına su tüketimi ise 86,32 m³ olarak belirlenmiştir.

³ Kampüs alanının çim sulaması dahil edilmemiştir.

MERKEZ TEŞKİLATI ENERJİ YÖNETİMİ

Merkez teşkilatını kapsayan Entegre Yönetim Sistemi Politikası gereğince enerji yönetimine yönelik genel amaç ve hedefler tanımlanmıştır. Ek olarak ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi gereklilikleri doğrultusunda çalışmalar sürdürülmekte olup sertifikasyon süreci devam etmektedir. Bu kapsamda, enerji tüketimlerinin günlük olarak endeks değerleri anlık olarak takip edilmekte ve vardiya defterinde kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca elektrik tüketimi otomatik sayaç okuma sistemi (OSOS) vasıtasıyla aylık olarak raporlanmaktadır.

Merkez teşkilatı bünyesinde 2020 yılında 16.630.840 MJ doğal gaz, 10.787.069 MJ (2999,8 MWh) elektrik enerjisi tüketilmiştir. Ayrıca bina çatılarına 2020 yılı Ekim ayında kurulumu tamamlanan 999 kWe kurulu gücündeki Güneş Enerjisi Santrali (GES) ile 49.983 MJ (13,9 MWh) elektrik enerjisi üretilmiştir. Bu sayede 2020 yılı itibarıyla 9 ton sera gazı emisyonunun önüne geçilmiştir.

Tüm yıl boyunca elektrik üretimi gerçekleştirecek güneş panelleri sayesinde ETKB merkez teşkilatı tüketiminin %15’i yenilenebilir kaynaklardan karşılanacaktır. Yapılan yatırım ile yılda 928 ton sera gazı emisyonu engellenecek olup, bu miktar ETKB Merkez Kampüsü Kapsam 1 ve 2 emisyonları toplamının %34’üne denk gelmektedir.

2020 yılında, merkez teşkilatı bina çatılarına kurulumu yapılan Güneş Enerjisi Santrali (GES) ile 9 ton sera gazı emisyonunun önüne geçilmiştir. Panellerin yıl boyunca tam kapasite çalışmasıyla yılda 928 ton sera gazı emisyonu engellenecektir.

2020 yılında hayata geçirilecek enerji verimliliği iyileştirme projelerinin belirlenmesi için Merkez Kampüste bulunan tüm bina ve sistemlerde detaylı enerji etüdü çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, yerleşkede bulunan kazan verimleri, tesisat, pompa/motor/fan sistemleri, bina yapı malzemeleri, aydınlatma armatürleri, aydınlık seviyeleri, iç hava kalitesi, iklimlendirme havalandırma sistemleri, soğutma sistemleri, elektrikli ofis ekipmanları, otomasyon sistemleri, trafolar vb. gibi alanlar incelenmiştir. Kazan baca gazı ölçüm analizleri, aydınlık seviyesi ölçümleri, iç hava kalitesi ölçümleri (havanın hızı, havanın nemi), trafo ölçümleri, termal kamera ölçümleri vb. ölçümler yapılmıştır. Yapılan detaylı etüt çalışmaları sonucunda toplamda yıllık 360 TEP iyileştirme sağlayacak verimlilik projeleri belirlenmiştir. Bu projelerin enerji sistemlerine dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

İyileştirme Alanı	Enerji Türü	Verimlilik, TEP/yıl	Sera Gazı Azaltımı, ton CO ₂ e/yıl
Bina İzolasyonları	Doğal gaz	132,9	361,7
Mekanik Tesisat İyileştirme ve Yalıtımları	Doğal gaz	32,8	89,6
Aydınlatma LED Dönüşümü	Elektrik	119,8	665,9
Ofis Ekipmanları Stand-by Otomasyonu	Elektrik	5,1	28,5
Isıtma - Soğutma-Havalandırma Sistemleri	Elektrik ve Doğal gaz	69,0	200,6
TOPLAM		359,6	1.346,3

ETKB merkez teşkilatı bünyesinde 2020 yılında aşağıdaki iyileştirme projeleri gerçekleştirilmiştir:

2020 yılında sabit yakma tesislerinde tüketilen doğal gaz, servis ve makam araçlarında tüketilen yakıtlar ve şebekeden çekilen elektrik enerjisi tüketimi doğrultusunda ETKB Merkez Kampüs sera gazı emisyonları aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

Kapsam 1	1.106 ton CO ₂ e
Kapsam 2	1.619 ton CO ₂ e
Toplam Sera Gazı Emisyonları	2.725 ton CO₂e

*Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazları hesaplarında kullanılan kaynaklar Ekler bölümünde verilmiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

ULUSAL ENERJİ POLİTİKASI VE STRATEJİLERİ

Bakanlığımız kendi operasyonları kapsamında tükettiği enerji miktarının kontrol ve takibinin yanı sıra Türkiye'nin "Daha Çok Yerli, Daha Çok Yenilenebilir" stratejisi doğrultusunda temiz enerji politikalarının geliştirilmesi rolünü de yürütmektedir. Bu kapsamda hayata geçirilen politikaların ana öğeleri aşağıda belirtilmiştir:

- Maliyet, zaman ve miktar yönlerinden enerjinin tüketiciler için erişilebilir olması
- Serbest piyasa uygulamaları çerçevesinde kamu ve özel sektör imkânlarının harekete geçirilmesi
- Dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla yurt içi ve yurt dışında kömür, maden ve denizlerde hidrokarbon aramalarının artırılması
- Enerji alanında ülkemizin bölgesel ve küresel etkinliğinin artırılması
- Tabii kaynaklarımızın ülkemizin ekonomik gelişmesi için en iyi şekilde değerlendirilmesi
- Madencilik faaliyetlerinin iş sağlığı ve güvenliği ilkeleri doğrultusunda yürütülmesi
- Enerji arz güvenliği bakımından; enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, yerli ve yenilenebilir kaynaklardan nükleer enerjiden ve enerji verimliliğinden etkin şekilde faydalanılması
- Enerji ve tabii kaynaklar alanındaki makine, ekipman ve teknolojilerin yerleştirilmesi
- Enerji ve tabii kaynaklar alanında öngörülebilir piyasaların oluşturulması sağlanarak yatırımların artırılması ve böylece enerji ve madencilik sektörlerinin geliştirilmesi
- Enerji ve tabii kaynakların üretiminde ve kullanımında çevre ile uyumun gözetilmesi

"Enerji kaynaklarını ve tabii kaynakları verimli ve çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak" misyonu çerçevesinde hazırlanan 2019 - 2023 Stratejik Planı'nda; ülkemizin artan enerji ve tabii kaynaklar ihtiyacını, "sürdürülebilirlik" ve "millîlik" prensibi ile karşılayacak hedeflere yer verilmesine özen gösterilmiştir. Bu kapsamda rüzgâr, güneş, hidrolik, jeotermal, biyokütle ve yerli kömür gibi yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın enerji portföyündeki payının artırılması ve enerji ve tabii kaynaklar faaliyetlerinin güvenli, yüksek katma değerli ve çevreyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesine odaklanılmıştır.

Sayfa 26 ve 27'de yer alan tabloda belirtildiği üzere, Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda tanımlanan amaçlar aşağıda yer almaktadır:

Ülkemizin enerji ve tabii kaynaklar alanındaki temel politikaları ve ilişkili hedefleri periyodik olarak takip edilmektedir. Politikaların hayata geçirilme süreci ve kapsamlarına ilişkin detayları raporun [Yerli ve Yenilenebilir Enerji Yönetimi bölümü](#)nde incelenebilir.

ENERJİ KAYNAKLARININ PLANLANMASI VE KOORDİNASYONU KAPSAMINDAKİ ÇALIŞMALAR

- Enerji arz güvenliğine yönelik istatistikî analizlerin yer aldığı periyodik raporlar hazırlanmış ve üst yönetime sunulmuştur. 14/3/2013 tarih ve 6446 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu" 20'nci maddesi uyarınca Elektrik Enerjisi Arz Güvenliği Raporu hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına arz edilmiştir.
- 2020-2021 kış dönemine hazırlık amacıyla Arz Güvenliği Koordinasyon Kurulu Toplantısı organize edilmiş ve Bakanlığımız koordinasyonunda, elektrik ve doğal gaz iletim operatörlerinin katılımıyla 2020-2021 Kış Dönemi Enerji Arz Güvenliği Stres Testi Raporu hazırlanmıştır.
- Hidrolik kaynakların etkin ve verimli kullanımına yönelik olarak, DSİ ve Bakanlığımız ilgili kurumlarının da katılımıyla "Su Durumu Değerlendirme Toplantıları" gerçekleştirilmiştir.
- TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (1007 Programı) kapsamında desteklenen ve Bakanlığımız ve/veya Bakanlığımıza bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların müşteri kurum olarak yer aldığı toplam 5 adet Ar-Ge projesinin izleme ve takip çalışmaları devam etmektedir.
- "Millî Hidroelektrik Santral Sistemi Geliştirilmesi Projesi" (MİLHES), "Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Yerli Güneş Enerjisi Santral Teknolojilerinin Geliştirilmesi Projesi" (MİLGES), "E Sınıfı 130 MW Bir Gaz Türbininde 1 Set Rotor ve 1 Set Stator 3. Kademe Türbin Kanadının Hassas Döküm Yöntemi ile Geliştirilmesi ve Üretimi Projesi" (MİLKANAT), "320*240 Piksel RGB AMOLED Aviyonik Ekran Geliştirilmesi Projesi"ne ilişkin izlemelere devam edilmiştir.

NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ PROJELERİNDE YERLİ KATKININ ARTIRILMASI VE NÜKLEER İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 2020 YILINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Kamu ve sanayiden temsilcilerin yer aldığı Akkuyu NGS Projesine yönelik yerleşirme çalışma grubu kurulmuştur. Her ay düzenli toplantılar gerçekleştirilmektedir.
- Akkuyu NGS Projesi kapsamında yerli olarak tedarik edilebilecek ürünlerin standart karşılaştırmalarını içeren bir malzeme kataloğu oluşturulmuştur.
- NGS Projelerine yönelik Yerli Tedarikçi Envanter Sistemi oluşturulmuştur. Envantere kayıtlı bine yakın yerli firma bulunmaktadır.
- Yerli firmalara, Akkuyu NGS kapsamındaki ürün ve hizmet tedarikine yönelik ihalelere ilişkin bilgilendirme seminerleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda; 5 Ekim 2020'de Çukurova Kalkınma Ajansı iş birliği ile Adana ve Mersin, 5 Kasım 2020'de Kocaeli Sanayi Odası iş birliği ile Kocaeli, 7 Aralık 2020'de Bursa, Bilecik, Eskişehir Kalkınma Ajansı (BEBKA) ve Güney Marmara Kalkınma Ajansı (Balıkesir ve Çanakkale) iş birliğinde Bursa, Bilecik, Eskişehir, Balıkesir ve Çanakkale firmalarına yönelik bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir.
- 17 Kasım 2020 tarihinde ilgili paydaşlar tarafından Akkuyu NGS Projesine yönelik bir "Yerleşirme Planı ve Yol Haritası" imzalanmıştır. Bahse konu plan uyarınca proje kapsamında yaklaşık 6 milyar ABD doları yerleşirme hedeflenmektedir.
- Ocak 2020 tarihinde Türk Standart Enstitüsü (TSE), Rusya Federasyonu kuruluşları tarafından Akkuyu NGS Projesi kapsamında 4. güvenlik sınıfı ile güvenlik sınıfı dışındaki ürünlere yönelik ana malzeme kuruluşu olarak yetkilendirilmiştir. Bu çerçevede TSE, ürünlere yönelik standart eşleştirme, eşleniği olmayan standartların millileştirilmesi, yerli firmaların ürünlerin test ve sertifikasyonu çalışmalarını yürütmektedir. Yerleşirme Çalışma Grubu tarafından belirlenen yerli olarak tedarik edilebilecek malzemelere ilişkin standart karşılaştırma çalışmaları devam etmektedir.
- Akkuyu NGS'nin inşası ve montajında çalışacak yerli işgücünün yetiştirilmesine yönelik 26 Haziran 2020 tarihinde "T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Akkuyu Nükleer A.Ş., Titan2-IC İçtaş İnşaat A.Ş. arasında Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokolde yer alan "Nükleer Enerjiye Giriş" ders programı 22 Ekim 2020 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu'nda onaylanmıştır. "Nükleer Enerjiye Giriş" dersi için ders kitabı hazırlanmıştır.
- Türk-Rus üniversiteleri arasında lisans ve lisansüstü düzeyde nükleer enerji alanında çift diplomaya dayalı ortak eğitim programlarının hazırlanmasına yönelik iş birliği geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımız, Nükleer Düzenleme Kurumu, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Elektrik Üretim A.Ş. adına MEB YLSY Bursu kapsamında yurtdışında lisansüstü eğitim görmek üzere 2016-2020 yılları arasında 413 bursiyer seçilmiştir.
- Akkuyu NGS sahasında inşaat ve montajına yönelik işgücünün faaliyetlerine yönelik çalışanların teorik ve uygulamalı eğitimlerinin ve ile sonrasında MEB onaylı sertifikalarının verilmesi amacıyla santral sahasında bir verileceği "Eğitim ve Tatbikat Merkezi" kurulmuştur. Merkezde verilecek eğitimlerin programlarının onayına ilişkin süreç devam etmektedir.
- Akkuyu NGS'nin işletiminde çalışacak yerli personelin yurt dışında eğitim alması ve yetiştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından sonrasında Akkuyu NGS'nin işletiminde çalışmak üzere bu zaman kadar 245 Türk öğrenci nükleer mühendislik alanında 5,5 yıllık uzmanlık ve lisans eğitimi için Rusya'ya gönderilmiştir. Bu öğrencilerden 143'ü (2020 yılında 55'i) mezun olmuş ve projede çalışmaya başlamıştır. Ayrıca, 2019-2020 yıllarında 25'i 2020 yılında olmak üzere toplam 47 Türk öğrenci Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından nükleer enerji alanında 2 yıllık yüksek lisans eğitimi için Rusya'ya yüksek lisans eğitimine gönderilmiştir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) GES-1 (Karapınar YEKA-1 GES) kapsamında; yarışmayı kazanan firma ile imzalanan YEKA Kullanım Hakkı Sözleşmesi ve diğer yarışma dokümanları çerçevesinde tanımlanan çalışmalar yürütülmüştür. YEKA RES-2 çalışması kapsamında 30.05.2019 tarihinde her birinin bağlantı gücü 250 MWe olacak şekilde Balıkesir, Çanakkale, Muğla ve Aydın illerini kapsayan 4 adet yarışma gerçekleştirilmiş ve kazanan şirketlerle 09.03.2020 tarihinde YEKA Kullanım Hakkı Sözleşmeleri imzalanmıştır. Yarışmaları kazanan şirketler tarafından önerilen aday YEKA'lar için detay çalışmalara başlanılmış ve bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş ve değerlendirmeleri istenmiştir. Söz konusu görüş ve değerlendirmeler doğrultusunda önerilen aday YEKA'lara ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

YEKA GES-3 çalışması kapsamında, 36 ilimizde belirlenen toplam 1.000 MWe gücündeki bağlantı kapasitesinin tahsisi için her biri 10 MWe, 15 MWe ve 20 MWe olacak şekilde 74 ayrı yarışma yapılmak üzere yarışma dokümanları hazırlanmıştır. Yarışmalar için 03.07.2020 tarih ve 31174 sayılı Resmî Gazete'de "Güneş Enerjisine Dayalı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları ve Bağlantı Kapasitelerinin Tahsisine İlişkin Yarışma" İlanı yayımlanmıştır.

TEKNİK DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Rüzgâr ve güneş kaynaklarına dayalı olarak EPDK'ya yapılan ön lisans başvuruları ve ön lisanslı/lisanslı projelerde yapılmak istenen tadillerin (ünite koordinatı, kapasite, santral sahası ve rüzgâr türbini değişiklikleri) için toplam 172 adet talebin (16 adet GES, 156 adet RES) teknik değerlendirmeleri yapılmış ve oluşturulan görüşler EPDK'ya gönderilmiştir. Elektrik dağıtım şirketleri ile diğer kurumlara (OSB, TEİAŞ) yapılan lisanssız elektrik üretimi başvuruları kapsamında, 44 adet rüzgâr ve 240 adet güneş enerjisine dayalı arazi uygulamalı başvurunun teknik değerlendirmesi yapılmıştır.

Güneş enerjisine dayalı çatı ve cephe uygulamalı lisanssız elektrik üretimi başvuruları kapsamında toplam 3.805 adet başvuru için YEPA Kayıt Belgesi düzenlenmiştir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinde kullanılan ana kaynağa ilave olarak yardımcı kaynak kullanılarak elektrik üretimi yapılmak istenen 12 adet hibrit üretim başvurusunun teknik değerlendirmesi yapılmıştır.

Rüzgâr enerjisine dayalı ön lisans başvurusu yapmak isteyen tüzel kişiler tarafından rüzgâr ölçümü gerçekleştirmek üzere kurulması planlanan 46 adet Rüzgâr Ölçüm İstasyonu (RÖİ) yeri için uygunluk yazıları oluşturularak talep sahiplerine gönderilmiştir. Ruhsatlı maden sahaları ile üzerinde kurulması planlanan 8 adet yenilenebilir enerji tesisinin maden sahalarındaki faaliyetlerle olabilecek etkileşimlerine ilişkin görüşlerimiz ilgili kurumlara gönderilmiştir.

Ülkemiz için ilk defa Deniz Enerjisi Potansiyel Atlası (DEPA) hazırlanmıştır. Söz konusu çalışma kapsamında; dalga yüksekliği, dalga enerji yoğunluğu, dalga enerjisi potansiyeli, farklı yineleme dönemlerine sahip ekstrem dalgaların uç değer istatistiklerinin grafikleri, su tuzluluğu, yoğunluğu ve sıcaklığı için zamana bağlı değişim grafikleri, dalga enerjisi akısının ortalama ve mevsimsel/aylık değişimleri, dalga enerjisinin akı indeksi ve güç yoğunluğu haritaları üretilmiştir. Ayrıca, Türkiye dalga enerji potansiyeli ve seçilen iki alan için bu enerji kaynağından üretilebilecek elektrik enerjisi miktarları hesaplanmıştır.

RÜZGÂR GÜCÜ İZLEME VE TAHMİN MERKEZİ (RİTM) PROJESİ

2020 yılı sonu itibarıyla 176 adet rüzgâr enerjisi santrali Rüzgâr Gücü İzleme ve Tahmin Merkezi'ne bağlanmıştır. Merkeze bağlı rüzgâr enerjisi santrallerinin toplam kurulu gücü 7.916 MW'a ulaşmıştır. TÜBİTAK ile yapılan 20.04.2020 tarihli "Rüzgâr İzleme ve Tahmin Merkezi (RİTM) Sistem İyileştirme Projesi" sözleşmesi kapsamında çalışmalar devam etmektedir. TÜRKİSAT A.Ş. ile imzalanan 13.02.2018 tarihli "Türkiye'de Rüzgârdan Üretilen Elektriksel Güç için İzleme/ Tahmin Sisteminin Modellenmesi (RİTM2)" proje sözleşmesi kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

IPA 2015 - BELEDİYELER VE ÜNİVERSİTELER İÇİN YENİLENEBİLİR ENERJİ VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ TEKNİK DESTEK PROJESİ (YEVDES)

Proje kapsamında, belediyeler ve üniversitelerin yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği farkındalıklarının yeşil enerji yatırımlarının artırılması hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda belediye ve üniversitelere yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında eğitimler düzenlenmesi, saha ve çalışma ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, pilot projeler için tedarik dokümanlarının hazırlanması ve üniversitelere Ar-Ge desteklerinin sağlanması planlanmaktadır.

Proje kapsamında belediyeler ve üniversiteler tarafından geliştirilen projelere ilişkin olarak proje ekibi tarafından 151 adet saha ziyareti gerçekleştirilmiş ve bunlardan 99'una ilişkin İhtiyaç Analizi Raporu değerlendirilmek üzere Enerji İşleri Genel Müdürlüğüne sunulmuştur. 72 adet projenin değerlendirilmesi yapılarak uygun bulunmuştur. Ar-Ge desteği almaya hak kazanan Üniversiteler www.yevdes.org internet adresinden duyurulmuştur. Destekleme kapsamında; 6 üniversiteye yurtdışı çalışma ziyareti desteği ve 12 üniversiteye de danışman personel desteği sağlanacaktır.

DENİZ ÜSTÜ RES YOL HARİTASI VE SAHA ÇALIŞMALARI

Türkiye'de Deniz Üstü (Offshore) RES Yatırımları için gerekli teknik konuların, alt yapı ve finansman ihtiyaçlarının belirlenmesi ve Danimarka'da Offshore RES gelişiminde yarışma tasarımında öğrenilen derslerin aktarılması ve kurumsal kapasitenin artırılması için eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Seçilen alanlarda meteorolojik, oşinografik, jeolojik ve jeoteknik ölçümler gerçekleştirilmesi, çevresel ve sosyal kısıt analizi yapılması, teknik ve çevresel fizibilite raporlarının hazırlanması ve çalışma konuları ile ilgili ETKB personeline eğitimler verilmiştir. Türkiye'de Offshore RES gelişimi için mekânsal planlama, çevresel, sosyal, ekonomik ve tedarik zinciri analizleri, şebekeye entegrasyon ve ihale finansmanı konularını içeren bir yol haritası hazırlanmıştır.

ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

2020 yılında enerji arz güvenliğine yönelik elektrik, doğal gaz ve petrol sektörlerinde Acil Durum Kriz Yönetimi tatbikatları düzenlenmiş, enerji arz güvenliğine yönelik istatistiksel analizlerin yer aldığı raporlar hazırlanarak üst yönetime sunulmuştur.

Raporlama döneminde, 6446 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu"nun 20'nci maddesi uyarınca Elektrik Enerjisi Arz Güvenliği Raporu hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına arz edilmiştir. 2020-2021 kış dönemi için gerekli hazırlıkların yapılması amacıyla Bakanlığımızda Arz Güvenliği Koordinasyon Kurulu Toplantısı organize edilmiştir. Bakanlığımız koordinasyonunda, elektrik ve doğal gaz iletim operatörlerinin katılımıyla 2020-2021 Kış Dönemi Enerji Arz Güvenliği Stres Testi Raporu hazırlanarak, hidrolik kaynakların etkin ve verimli kullanımına yönelik olarak, DSİ ve Bakanlığımızın ilgili kurumlarının da katılımıyla "Su Durumu Değerlendirme Toplantıları" gerçekleştirilmiştir.

Enerji sektöründe hizmetlerin sunulmasında beklenmedik acil durum ve/veya krizlerine karşın hazırlıklı olmak, enerji arz güvenliğini sağlamak ve faaliyetleri tehlikeye girmeyecek şekilde sürdürmek amacıyla Bakanlığımız bağlı, ilgili ve ilişkili kurum/kuruluşlarının acil durum kriz yönetimi ekiplerinin katılımıyla gerçekleştirilen ve periyodik olarak yapılan elektrik, doğal gaz ve petrol sektörlerinde Acil Durum Kriz Yönetimi Süreci'ne yönelik faaliyetler ve tatbikatlar düzenlenmiştir.

2020 yılında meydana gelen ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından belirlenen kritiklik seviyesine göre yerinde müdahale gerektiren afetlerle ilgili hem Bakanlığımızda hem de AFAD Kriz Merkezi'nde oluşturulan kriz masalarına destek sağlanmıştır. Enerji kaynaklarının üretim, tüketim, ithalat, ihracat, ihrakiye, stok bilgileri ve sektörlerimize göre enerji tüketim verileri kullanılarak Türkiye 2019 yılı Ulusal Genel Enerji Denge Tablosu oluşturulmuştur.

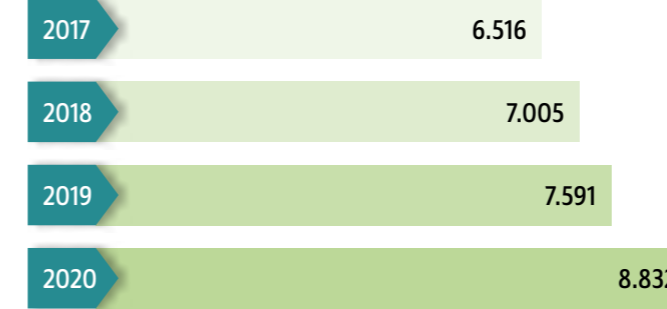
AB Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) bünyesinde yürütülen Uzun Dönemli Enerji Senaryoları ve Kapasite Geliştirme Projesi kapsamında eğitim faaliyetleri gerçekleştirilerek, Türkiye Enerji Modeli geliştirilmiş ve kaynak kodları Bakanlığımıza teslim edilmiştir. Söz konusu model kullanılarak 50 yıllık enerji arz talep projeksiyonları ve senaryolarının hazırlanmasına devam edilmektedir. 2020-2040 Dönemi Türkiye Elektrik Enerjisi Talep Projeksiyonu Raporu'nun hazırlanması çalışmaları yürütülmüştür. Bakanlığımıza bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların uluslararası kuruluşlara veri gönderimi konusunda koordinasyon desteği sağlanmıştır.

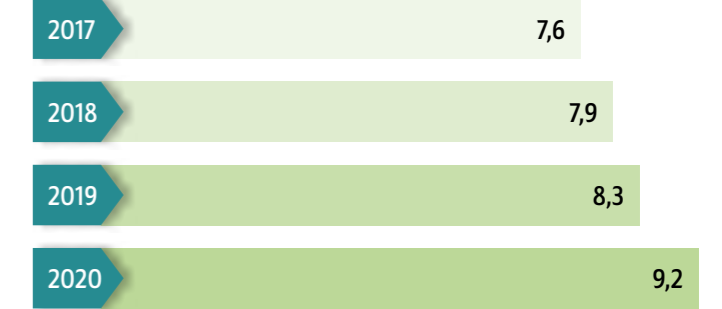
TÜRKİYE'NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ PERFORMANSI VE GELİŞİMİ

2020 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin rüzgâr enerjisi kurulu gücü 8.832 MW'a, son 4 yıl içinde %35,5 artışla, rüzgâr enerji santrallerinin toplam kurulu güç içindeki payı ise %9,2'ye ulaşmıştır. 2020 yılı içinde rüzgâr enerji santrallerinden 24.828 GWh elektrik enerjisi üretilmiş olup, bu miktar Türkiye'nin toplam elektrik üretiminin %8,1'idir.

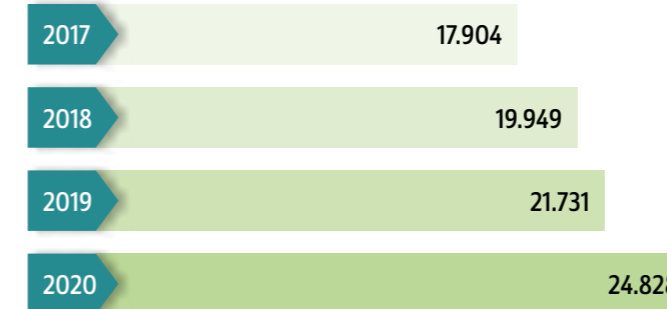
Rüzgâr Enerjisi (RES) Kurulu Gücü - MW

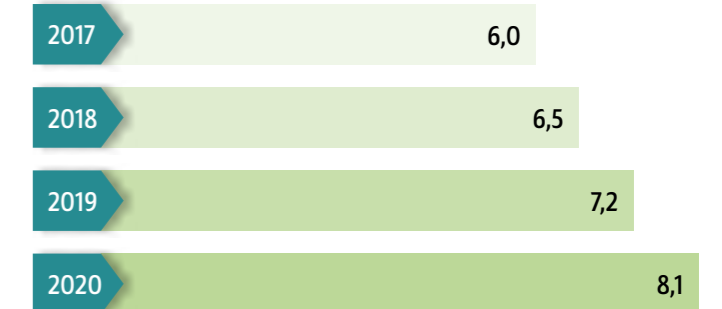
Rüzgâr Enerjisi (RES) Kurulu Gücün Payı - %

Rüzgâr Enerjisi (RES) Elektrik Üretimi - GWh

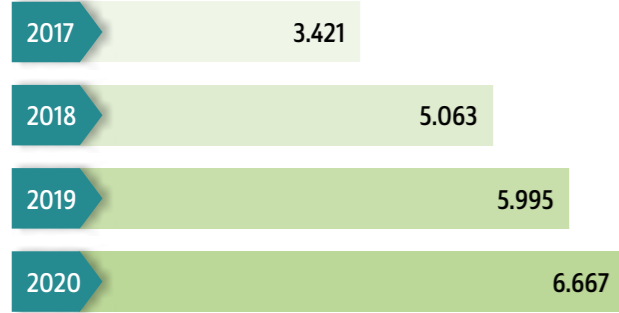

Rüzgâr Enerjisi (RES) Elektrik Üretimi Payı - %

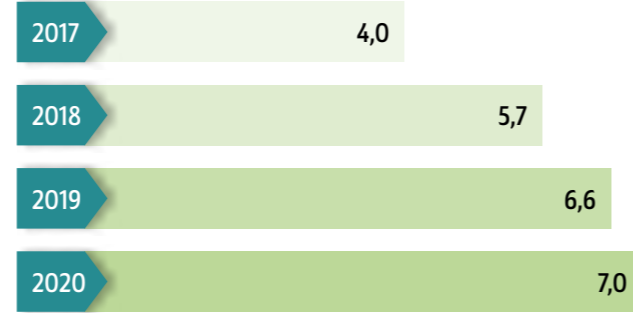

Son 4 yıl içinde Türkiye'nin güneş enerjisi kurulu gücü %95 artışla 6.667 MW'a ulaşmıştır. Güneş enerjisi üretim tesislerinin toplam kurulu güç içindeki payı %7 mertebesine ulaşmıştır.

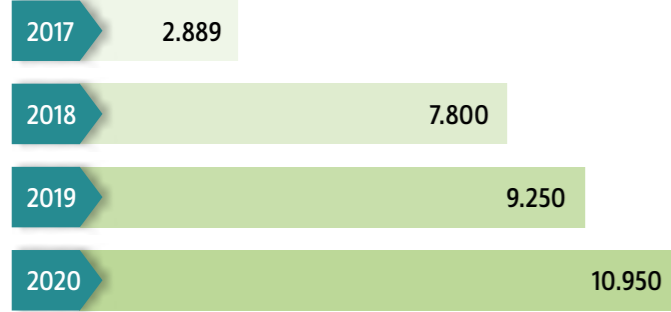
Güneş Enerjisi (GES) Kurulu Gücü - MW

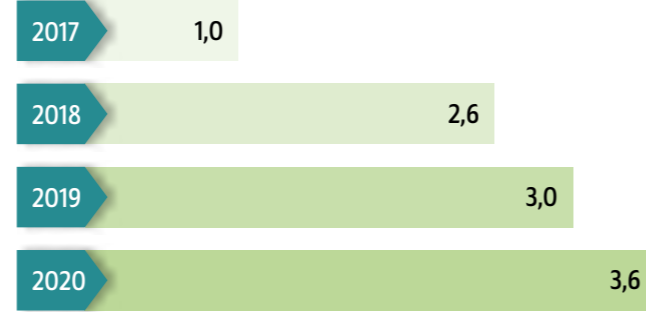
Güneş Enerjisi (GES) Kurulu Gücün Payı - %

Güneş Enerjisi (GES) Elektrik Üretimi - GWh

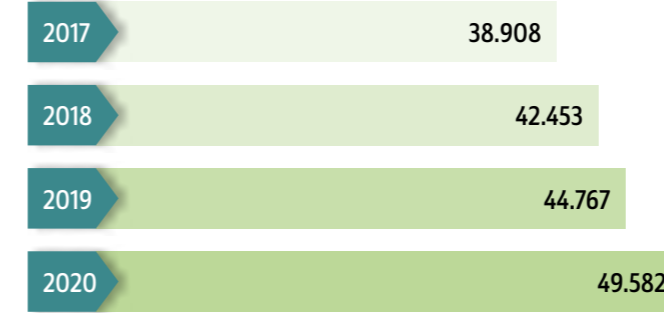

Güneş Enerjisi (GES) Elektrik Üretimi Payı - %

2020 yılı sonu itibarıyla, Türkiye'nin toplam kurulu gücü içinde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranı %51,3'e ulaşmıştır. 2020 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından 128.360 GWh elektrik enerjisi üretilmiştir. Bu miktar toplam elektrik üretiminin %41,9'udur.

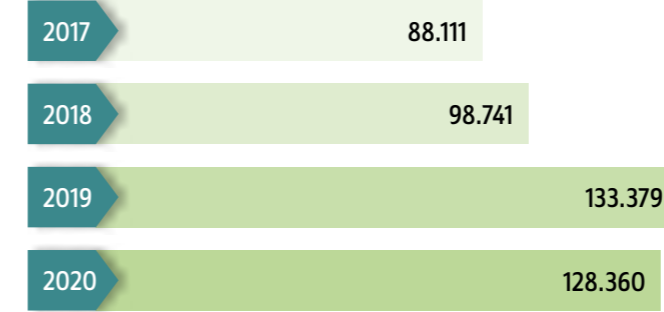
Toplam Yenilenebilir Enerji Kurulu Gücü - MW

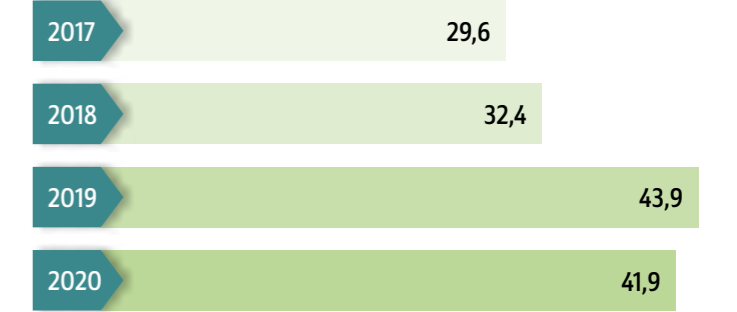
Yenilenebilir Enerjinin Toplam Kurulu Güç İçindeki Payı - %

Toplam Yenilenebilir Enerji Elektrik Üretimi - GWh

Toplam Yenilenebilir Enerji Elektrik Üretimi Payı - %

Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının yanında nükleer enerjiyle kaynak çeşitliliği sağlanacak ve enerji arz güvenliği artırılacaktır. Enerji üretim sürecinde sera gazı emisyonu oluşturmayan NGS'ler iklim değişikliği ile mücadelede önemli rol oynayan enerji kaynakları arasındadır.

Akkuyu NGS'nin işletmeye alınmasıyla birlikte, yıllık 40 milyon ton, 60 yıllık işletme ömrü boyunca da 2,4 milyar tona kadar sera gazı emisyonunun önüne geçilecektir. Bu, 9 milyon hektar ormanın tutacağı karbon miktarına eşittir.

Nükleer güç santralleri mevsim ve iklim koşullarına bağlı olmaksızın enerji üretebilen baz yük santralleridir. Ayrıca, NGS'ler kurulum alanı açısından alternatiflerine göre küçük olduğundan doğal yaşama ve tarım alanlarına minimum etki etmektedir. Ülkemizdeki NGS projeleriyle birlikte elektrik üretiminde ithal hidrokarbon kaynaklarının kullanımı azalacak ve böylece hem dışa bağıllık azaltılacak hem de daha temiz enerji kaynaklarından elektrik üretimi sağlanmış olacaktır. 2020 yılı içerisinde Akkuyu NGS'nin 1. ünitesinin önemli ekipmanları (buhar üreteçleri, reaktör kabı gibi birincil çevrim reaktör adası ekipmanları) temin edilmiş, 2. ünite için kor tutucunun montajı yapılmıştır. 3. ünitenin inşaat lisansı alınmış olup (13 Kasım 2020), 4. ünitenin inşaat lisansı başvurusu 12 Mayıs 2020 tarihinde NDK'ya sunulmuştur. Tek kalemde ülkemizin en büyük yatırımı olan Akkuyu NGS projesi, Türkiye'nin en büyük şantiyesi durumundadır. Projede halihazırda 13 bin kişi istihdam edilmekte olup bu sayının 20 bin civarında çıkması beklenmektedir. Aynı zamanda projeye yaklaşık 6 milyar dolar yerli katkının sunulması hedeflenmektedir.

Akkuyu NGS projesi ile birlikte; yerel/ulusal kalkınma ve istihdamın artması, kalifiye eleman sayısının artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamdaki çalışmaların detayları raporun Sosyal Performansımız bölümü içerisinde yer alan "[Nükleer Enerji Alanında Personel Geliştirilmesi](#)" altında incelenebilir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ FAALİYETLERİ

Verimlilik Artırıcı Projelerin (VAP) desteklenmesine yönelik daha fazla enerji verimliliği proje yatırımının hayata geçirilmesi, destekten faydalanacak işletme sayısının artırılması, başvuru, dosya üzerinden ve yerinde inceleme ve ödeme yapılması gibi uygulama süreçlerinin iyileştirilmesi ve kısaltılması için 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik”in enerji verimliliği destekleri bölümünde değişiklikler yapılmış ve 25/1/2020 tarihli ve 31019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanan “Enerji Verimliliği Destekleri Hakkında Uygulama Usul ve Esasları” 24/3/2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bakanlığımızın kurumsal internet sitesinde duyurusu yapılarak 2020 yılı verimlilik artırıcı proje başvuruları alınmaya başlanmış olup, 2020 yılında toplamda 82 verimlilik artırıcı proje başvurusu alınmıştır. Bu başvurulardan 39 endüstriyel işletmenin 55 projesinin gerekli incelemeleri ve değerlendirmeleri yapılarak desteklenmesi için Bakanlık Makamı Kararı alınmış olup, desteklenecek projeler Bakanlığımız kurumsal internet sitesinde yayımlanmıştır. Uygulamalarını projelerinde belirttiği şekilde tamamlayan 54 endüstriyel işletmenin 80 VAP’ına 11.003.835 TL hibe destek ödemesi yapılmıştır. Bu projelerin toplam yatırım tutarı 45.042.847 TL olarak gerçekleşirken 29.876.772 TL tutarında parasal tasarrufa denk gelen 18.492 TEP/yıl enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP) kapsamında gerçekleşen yatırım ve enerji tasarruf miktarları, sanayi ve ulaştırma sektörleri için ODEX, diğer sektörler için tümevarım veya tümdengelim yöntemleriyle hesaplanmaktadır. Yapılan analizlerde enerji verimliliğine 2020 yılı için toplamda 635 milyon ABD Doları yatırım yapıldığı ve bunun sonucunda 158 milyon ABD Doları parasal karşılığı olan 451 kTEP birincil enerji tasarrufu sağlandığı tespit edilmiştir.

Eylem Planı'nın 2019 yılı gerçekleşme yüzdesi %102 olarak hesaplanmıştır.

T.C. ETKB Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesince sürdürülen diğer enerji verimliliği faaliyetleri aşağıdadır:

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE EV PROJESİ

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) 2013 yılı programlaması kapsamında EÜAŞ'ın 22 HES'ini kapsayan bu projede tekno-ekonomik bir perspektifte verimlilik artırıcı yatırımlar suretiyle elektrik üretiminin artırılması, karbon emisyonlarının azaltılması ve çevreye verilen zararın azaltılması hedeflenmiştir.

Proje dahilinde:

- Hidrolik türbinler ve diğer birincil yardımcı ekipmanların zaman içindeki performans kayıplarının tespit edilebileceği gerçek zamanlı bir performans izleme sistemi hayata geçirilmesi,
- Türbinlerde performans bozulmalarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi,
- Enerji verimliliği analizi, gerekli rehabilitasyon çalışmalarının ve bunların tahmini maliyetinin belirlenmesi,
- Görsel kontrol ve uygulamanın gözden geçirilmesi,
- Bakım kayıtları ve uygulayıcılarla görüşme şeklinde gerçekleşecek olan bu değerlendirme sonucu 22 HES için bulguların ve önerilen iyileştirici faaliyetlerin özetlendiği bir raporun hazırlanması ile 22 HES'te enerji verimliliği iyileştirmelerinin değerlendirilmesi mümkün olacaktır.

Proje kapsamında önerilen çalışmaların yapılması durumunda yaklaşık 120 milyon dolar yatırım ile yılda yaklaşık 20 milyon dolar enerji verimliliği sağlanacak olup, 151.812 ton civarında sera gazı emisyonunun azaltılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

AB KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) 2013 YILI PROGRAMLAMASI KAPSAMINDA AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI İLE YÜRÜTÜLEN PROGRAM

19 milyon avro tutarındaki IPA fonunun yarattığı kaldıraç etkisiyle ülkemizde yaklaşık 2,2 milyar avro değerinde sürdürülebilir enerji ve kaynak verimliliği projeleri finanse edilirken, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında yatırım yapan firmalar ve KOBİ'ler, bankalar aracılığıyla krediler kullanabilmiş ve bu alanlarda toplumsal farkındalığın artırılmasına olanak sağlanmıştır. Bunlara ek olarak sözü geçen programlar ile yıllık 2.277.885 ton CO₂ emisyonu azaltılmış olup, dolaylı yollardan da emisyon azaltımına katkı sağlanmıştır.

AB KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) 2015 YILI PROGRAMLAMASI KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BELEDİYELER İÇİN YENİLENEBİLİR ENERJİ VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ EKİPMAN ALIMI PROJESİ

Proje kapsamında Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Trabzon ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyeleri bünyelerinde toplam yaklaşık 10 milyon Avroluk ekipman alımı gerçekleştirilmiştir. Su pompaları bileşeni ile yıllık 30,3 milyon kWh enerji tasarrufu ve karşılığında 17,7 milyon TL parasal tasarruf sağlanmıştır. Proje kapsamında toplam kurulu gücü yaklaşık 5 MW olan GES'lerin kurulumu tamamlanmış olmakla beraber isale hattı üzerine kurulu gücü 2.3 MW'lık HES'in inşaat süreci devam etmektedir. GES'lerin ve HES'in parasal tasarruf değerleri, emisyon azaltım değerleri ile değerlendirilerek hesaplanacaktır. Alınan ekipmanlar ile enerjinin temiz kaynaklardan ve daha verimli elde edilmesi sağlanmıştır. Proje kapsamında yapılan yatırımlar yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanında pilot proje niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, kurumlarda ilgili alanlarda oluşan farkındalık ile yatırımların devam etmesi beklenmektedir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ULUSAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKASI VE STRATEJİLERİ

2020 yılı sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Paris Anlaşması, 2015 yılında Paris'te düzenlenen BMİDÇS 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmiştir. Anlaşma, 5 Ekim 2016 itibarıyla, küresel sera gazı emisyonlarının %55'ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı onaylaması koşulunun karşılanması sonucunda, 4 Kasım 2016 itibarıyla yürürlüğe girmiştir. BMİDÇS ile karşılaştırıldığında Paris Anlaşması'nın en belirgin özelliği, anlaşmada tüm ülkelerin katkılarını dayanacak bir sistem öngörülmüş olmasıdır. Anlaşma, iklim değişikliğiyle mücadelede gelişmiş/gelişmekte olan ülke sınıflandırmasına ve tüm ülkelerin "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler" ilkesi tahtında sorumluluk üstlenmesi anlayışına dayandırılmıştır. Gelişmiş/gelişmekte olan ülke sınıflandırmasının yapılabilmesi için bir kıstas belirlenmemiş; herhangi bir farklılaştırmaya da gidilmemiştir.

Paris Anlaşması, 2020 yılı sonrası süreçte, iklim değişikliği tehlikesine karşı küresel sosyoekonomik dayanıklılığın güçlendirilmesini hedeflemektedir. Paris Anlaşması'nın uzun dönemli hedefi, küresel sıcaklık artışının sanayi öncesi dönem sıcaklıklarına kıyasla olabildiğince 2°C'nin altında sınırlandırılmasıdır. Bu hedeflerin uygulamaya konulması bağlamında ulusal katkılar, Anlaşma'nın önemli saç ayaklarından birini oluşturmaktadır. Ülkemiz, 20 Eylül 2015 tarihinde, 2030 yılı itibarıyla gerçekleşmesi öngörülen "Niyet Edilen Ulusal Katkı" (INDC) beyanını %21'e varan artıştan azaltım olarak açıklamıştır. Ülkemiz, Paris Anlaşması'nı, 22 Nisan 2016 tarihinde, New York'ta düzenlenen Yüksek Düzeyli İmza Töreni'nde 175 ülke temsilcisiyle birlikte imzalamış ve Ulusal Beyanımızda adı geçen Anlaşmayı geliştirmekte olan bir ülke olarak imzaladığımız vurgulanmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca sürdürülen çalışmalar aşağıda belirtilmektedir.

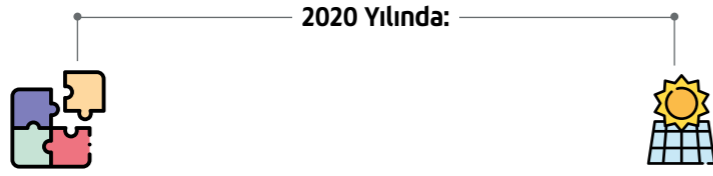
- 1.11.2020-19.11.2020 tarihleri arasında Glasgow'da gerçekleştirilmesi planlanan Birleşmiş Milletler 26. İklim Değişikliği Taraflar Konferansı (COP 26), COVID-19 Salgını nedeniyle 31.10.2021-12.11.2021 tarihlerine ertelenmiştir. COP 26'ya doğru Türkiye'nin Ek Dışı Ülkelere dahil olması konusunda girişimlere devam edilmiş ve bu çerçevede ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- BMİDÇS altında ülkeler Ek-1, EK-2 ve Ek dışı ülkeler olarak tanımlanmışken, Paris Anlaşması altında gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler olarak tanımlanmıştır. Türkiye, gelişmekte olan bir ülke olarak BMİDÇS altında özel şartları tanımlanmış EK-1 ülkesi olarak gelişmiş ülke sınıfındadır. Bu durum Paris Anlaşması altında belirsizlik yaratmaktadır.
- Türkiye, ek dışı ülkelere dahil olmak ve Paris Anlaşması altında adil bir konuma ulaşmak için 2018 yılında 24. Taraflar Konferansı'nda müzakerelerine başlamıştır. 2019 yılında İspanya'nın Madrid kentinde düzenlenen COP 25'te de müzakerelerine devam etmiştir. Birleşik Krallık ev sahipliğinde Glasgow, İskoçya'da 31 Ekim-12 Kasım 2021 tarihinde düzenlenecek COP 26 öncesi Anlaşma altında adil bir konuma ulaşmak için hazırlıklarımız devam etmekte ve bu kapsamda toplantılar yapılmaktadır.
- 2020 yılı Haziran ayı içerisinde Birleşik Krallık Büyükelçiliği yetkilileri ve Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanı, Çevre ve İklim Dairesi personelleri ile "COP 26 Öncesi Hazırlık Toplantısı" yapılmış ve Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadelesi, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğindeki atılımları değerlendirilmiştir.
- 23 Eylül 2020 tarihinde COP 26 Bölgesel Büyükelçisi ile görüşme gerçekleştirilmiş ve Türkiye'nin müzakerelerdeki tutumunu ve COP 26'dan beklentilerimiz dile getirmiştir.
- 11 Aralık 2020 tarihinde Türkiye - İngiltere 6. Enerji diyalogu kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak İngiltere yetkilileri ile bilgi alışverişinde bulunulmuş ve COP 26 süreci değerlendirilmiştir.

ETKİN KAMU VE ÖZEL SEKTÖR İŞ BİRLİKLERİ

Devlet kaynaklarının en etkin şekilde kullanılması için uzun süredir hayata geçirilen kamu ve özel sektör iş birlikleri (KÖİ), Bakanlığımız bünyesinde de “yap-işlet”, “yap-işlet-devret”, ya da “kiralama” gibi çeşitli yöntemlerle sıklıkla kullanılmaktadır. Bu iş birlikleri sayesinde finansal açıdan avantaj sağlanırken projeler daha hızlı ve nitelikli şekilde tamamlanmaktadır.

Kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtlara alternatif olarak güneş, rüzgâr, biyogaz ve jeotermal gibi temiz ve yenilenebilir enerji kaynakları KÖİ kapsamında değerlendirilen ve büyüme eğilimi gösteren bir alan olmaktadır.

20.03.2017 tarihinde yarışması yapılan, Karapınar YEKA-1 GES yarışması kapsamında, Ankara Başkent OSB’de entegre fotovoltaik güneş modülü fabrikasının kurulumu tamamlanarak saf silisyumdan başlamak üzere yerli ingot, wafer, güneş hücresi ve güneş modüllerinin üretimine başlanarak, %76,42 oranında yerliliğe sahip güneş modüllerinin Konya’nın Karapınar ilçesinde yer alan proje sahasında kurulumuna başlanmıştır.

2020 Yılında:

%76,42 oranında yerli katkı oranına sahip güneş modüllerinin kurulumu Konya’nın Karapınar ilçesinde yapıldı.

Güneş teknolojileri konusunda Ar-Ge faaliyetlerine başlandı.

AR-GE FAALİYETLERİ

YEKA GES-1 projesi kapsamında yarışmayı kazanan firma ile imzalanan sözleşme gereği, fabrika sahasında yer alan ve 10 yıl süreyle Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüleceği Ar-Ge Merkezi’nin kurulumu tamamlanarak güneş teknolojileri konusunda Ar-Ge çalışmalarına başlanmıştır. YEKA RES-1 çalışması kapsamında; yarışmayı kazanan konsorsiyumun ortakları ile Bakanlığımız arasında imzalanan YEKA Kullanım Hakkı Sözleşmesi ve diğer yarışma dokümanları çerçevesinde tanımlanan çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Konsorsiyumun fabrika şirketi Siemens Gamesa Renewable Enerji A.Ş. tarafından İzmir-Aliağa’da yılda 104 adet türbin üretilebilecek kapasitedeki rüzgâr türbin fabrikasının kurulumu tamamlanmış olup %65 oranında yerli rüzgâr türbini üretimi hayata geçirilmiştir. Konsorsiyumun RES Şirketi (YEKA RES Elektrik Üretim A.Ş.) tarafından Bakanlığımızca ilan edilen 5 farklı YEKA’da toplam 6 adet RES için 24.09.2020 tarihinde 2 yıl süreli ön lisanslar alınmış olup üretim lisanslarının alınmasına yönelik süreç devam etmektedir. Ayrıca, İzmir’de yer alan ve 10 yıl süreyle Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüleceği Ar-Ge Merkezinin ilk faaliyet yılı tamamlanmıştır.

5 farklı YEKA’da toplam 6 adet RES için 24.09.2020 tarihinde 2 yıl süreli ön lisanslar alınarak, üretim lisanslarının alınması için aksiyona geçildi.

İzmir-Aliağa’da %65 oranında yerli rüzgâr türbini üretimi hayata geçirildi.

Enerji ve doğal kaynaklar alanında kullanılan yerli ekipman envanteri çalışmaları yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üreten tesislerde kullanılan elektromekanik aksamın yerli üretim imkânlarının araştırılması ve geliştirilmesi amacıyla daha önce hazırlanmış olan Envanter Raporu’nda güncellemeler yapılmıştır.

YERLİ KATKI İLAVE FİYATTAN FAYDALANACAK TESİSLERİN BELİRLENMESİ FAALİYETİ

2020 yılında 2021 yılı Yerli Katkı İlave Fiyatından yararlanmak üzere 283 firmanın başvurusu alınmıştır. Bu kapsamda;

Firma başvurularının, Yönetmelik kapsamındaki değerlendirmeleri tamamlanarak, EPDK’ya bildirilmiştir.

EPDK tarafından, 2020 yılı için 233 adet lisanslı üretim şirketine yerli katkı ilave fiyat desteği verilmiştir.

2020 yılında, enerji konusunda Bakanlığımızın kamu ve özel sektör iş birlikleri ile hayata geçirdiği iyi uygulamalarından biri olan Akkuyu NGS projesinde; kamu kurumları ve düzenleyici kurumlar, çalışanlar ve potansiyel çalışanlar, sivil toplum kuruluşları (STK), potansiyel olanlar dahil iş ortakları, üreticiler ve tedarikçiler, tüketiciler, elektrik dağıtım şirketleri, eğitim ve bilim çevreleri, uzman topluluklar ve öğrenciler fayda sağlayan gruplar arasında yer almıştır. Her biri 1200 MW güce sahip 4 reaktör kurulacak Proje’de toplam kurulu güç 4800 MW olacaktır. Santralin ilk ünitesinin 2023 yılında, diğer ünitelerinin ise birer yıl arayla 2026 yılı sonuna kadar işletmeye alınması planlanırken, santralin yılda 35 milyar kWh elektrik üretmesi öngörülmektedir. 20 milyar ABD doları ilk yatırım bedeliyle ülkemizin tek kalemde en büyük yatırımı olan Akkuyu projesinde yaklaşık 6 milyar ABD dolarlık iş hacminin yerli firmalar tarafından karşılanması beklenmektedir. Ayrıca projenin devreye girmesiyle beraber yılda yaklaşık 7 milyar m³’lük doğal gazın ithalatı önlenerek tasarruf sağlanacaktır.

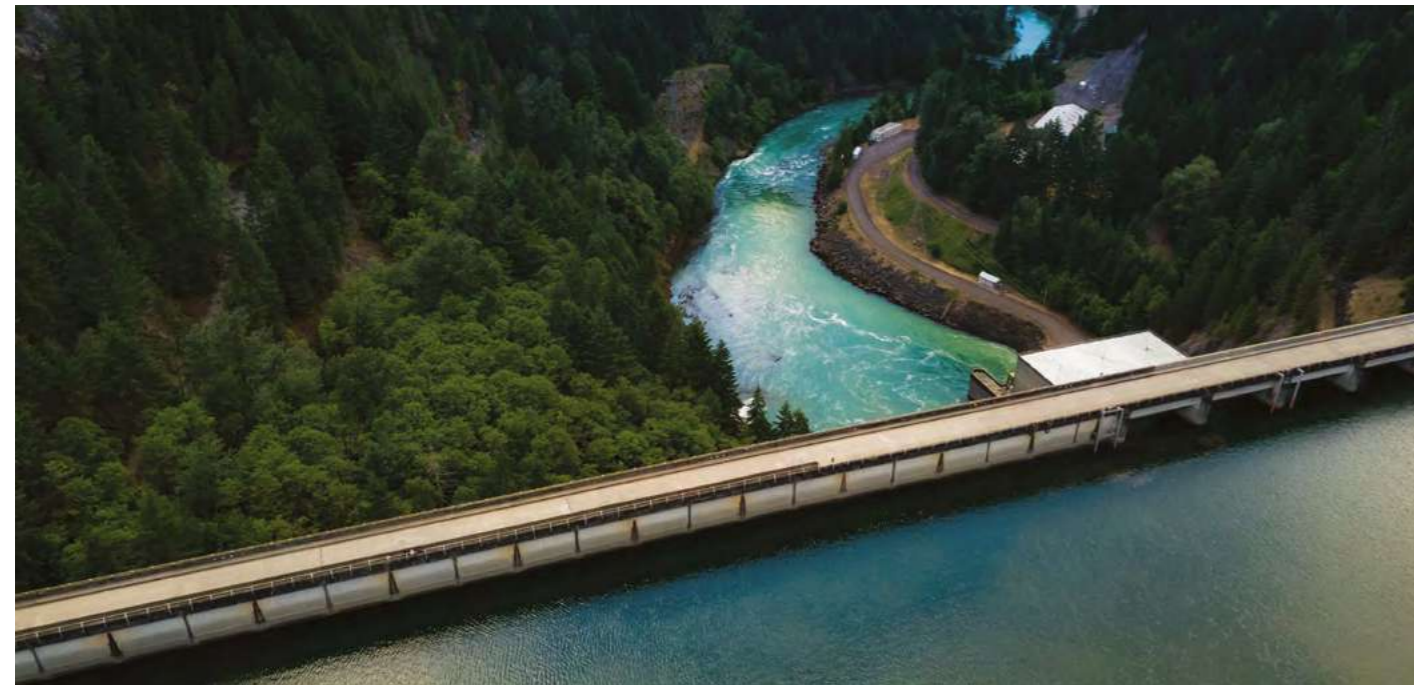
ULUSAL SERA GAZI EMİSYON ENVANTERİ ÇALIŞMALARI

Ülkemiz, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında her yıl Sera Gazı Emisyon Envanterini hazırlamak ve Sözleşme Sekreteriyasına göndermekle yükümlüdür. Sera Gazı Emisyon Envanteri Çalışma Grubu tarafından hazırlanan envanter çalışmalarının bir parçası olarak, elektrik ve ısı üretiminden kaynaklanan emisyonlar Bakanlığımız Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı (EVÇED) Çevre ve İklim Dairesi tarafından hesaplanmaktadır.

2020 yılı sonunda 1990-2019 Emisyon Envanteri için Elektrik ve Isı Üretiminden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyon hesaplamaları (Kategori 1.A.1.a) yıl içinde elde edilen veriler ile yapılarak emisyon ve faaliyet verileri BMİDÇS CDF portalına girilmiş ve yapılan hesaplamalar 2021 yılı Mart ayı içerisinde hem BMİDÇS'ye hem de kurumsal internet sayfasında yayınlanması amacıyla çalışma grubunun yürütücülüğünü yapan TÜİK'e gönderilmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmaların sonucu olarak 2021 yılı Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanter Raporunda da görüleceği üzere; 2018 yılına göre 2019 yılında, yakıt tüketiminde %11,8, elektrik ve ısı üretiminden kaynaklanan sera gazı emisyonlarında da %7,2 azalma meydana gelmiştir. Kişi başına düşen toplam sera gazı emisyonu 2018 yılında 6,4 ton CO₂-e olarak gerçekleşmiş, 2019 yılında 6,1 ton CO₂-e'ye gerilemiştir.

Elektrik ve Isı Üretiminden Kaynaklı Sera Gazı Emisyonları

Yıl	Sera Gazı Emisyonu (kt CO ₂ e)	Yakıt Tüketimi (TJ)
2017	146.220	1.804.038
2018	150.032	1.791.671
2019	139.116	1.580.085

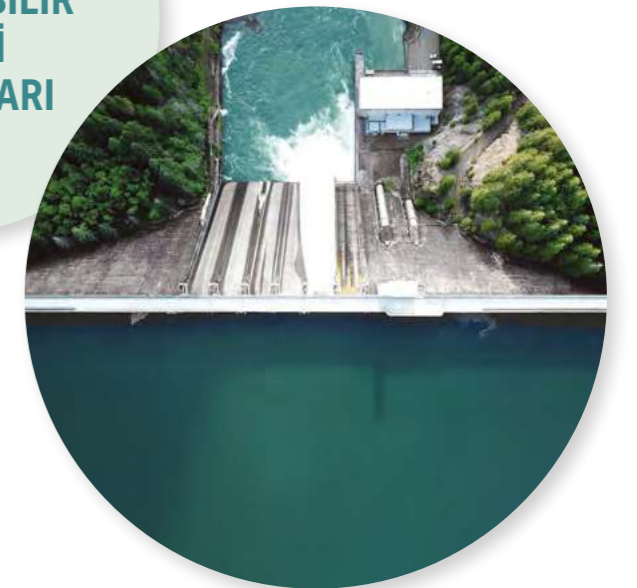

TÜRKİYE ULUSAL ELEKTRİK ŞEBEKESİ EMİSYON FAKTÖRÜNÜN HESAPLANMASI VE YAYINLANMASI

Yıl bazında Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörleri, İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu Sera Gazı Emisyonları Azaltma Çalışma Grubu altında elektrik üretimi sektöründe SGS azaltımından sorumlu olan ETKB EVÇED birimince, IPCC Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü Hesaplama Metodolojisi Tool07.V06'ya göre hesaplanmakta ve Bakanlığımızın kurumsal internet sitesinde bilgi formu olarak yayımlanmaktadır. 2020 yılı içerisinde 2018 hesap dönemini kapsayan Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon faktörü hesaplanmış ve Eylül 2020 itibarıyla Bakanlığımız kurumsal internet sitesinde yayımlanmıştır. 2018 yılı hesaplarına göre; birleşik marj emisyon faktörü güneş ve rüzgâr enerji yatırımları için 0,6198 tCO₂/MWh, diğer yenilenebilir enerji yatırımları için ise 0,5403 tCO₂/MWh olarak hesaplanmıştır. 2019 yılındaki hesaplamalarda bu veriler; birleşik marj emisyon faktörü güneş ve rüzgâr enerji yatırımları için 0,6482 tCO₂/MWh, diğer yenilenebilir enerji yatırımları için ise 0,706 tCO₂/MWh olarak güncellenmiştir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARI

SOSYAL PERFORMANSIMIZ

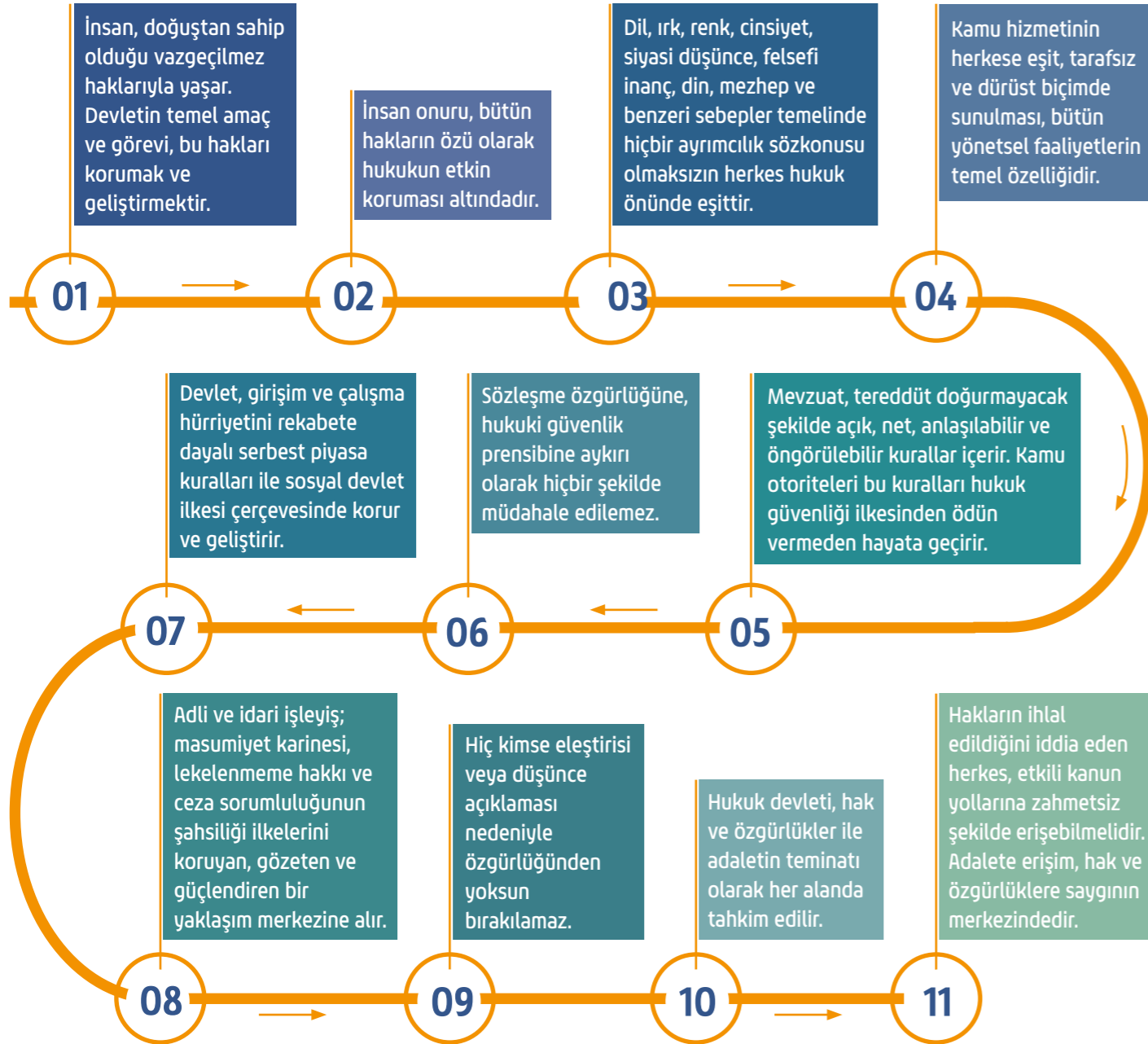

- İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKALARI VE YAKLAŞIMI
- ÇALIŞANLARIN GELİŞİMİ VE MEMNUNİYETİ
- FIRSAT EŞİTLİĞİ VE ÇEŞİTLİLİK UYGULAMALARI
- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
- PANDEMİYLE MÜCADELE
- TOPLUMSAL KATKI ÇALIŞMALARI

İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKALARI VE YAKLAŞIMI

Bakanlığımız insan kaynağının güçlü bir Türkiye için en önemli kaynak olduğunun bilincindedir. Ülkemizin yarattığı değer arkasında bilgili ve özverili insan kaynağımız yer almaktadır. Bakanlığımızın istihdam politikaları sürdürülebilir bir insan kaynakları altyapısının oluşturulması için Türkiye Cumhuriyeti'nin yasaları ile uyumlu bir şekilde düzenlenmiştir. Tüm diğer kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı da tüm faaliyetlerini Anayasa ve tarafı olunan uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan ve aşağıda belirtilen temel insan hakları ilkelerini esas alarak yerine getirmektedir. Bakanlık kapsamında zorla veya cebren çalıştırılan kişi ya da çocuk işçi bulunmamaktadır.

TEMEL İLKELER

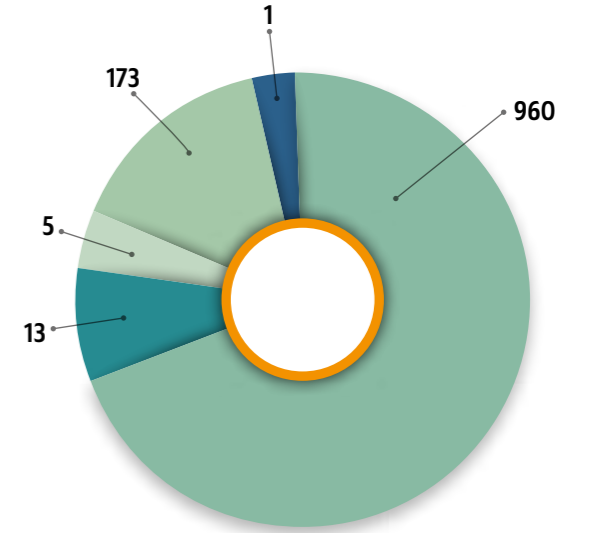

Bakanlığımız tüm personel ile sürdürülebilir ilişkiler kurmaya odaklanmakta, politika ve kanunlarla uyumlu bir şekilde ilerlettiği istihdam ilişkilerini uzun süreli kılmaya yüksek önem vermektedir. Bu yaklaşım sayesinde hizmet süresi en az beş yıl olan personelin tüm personele oranı %85'e ulaşmıştır.

Bakanlık bünyesinde 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun (DMK) 4/A maddesi kapsamında memur, 4/B maddesi kapsamında sözleşmeli personel, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi ve 31/12/2008 tarih ve 27097 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Büyük Ölçekli Bilgi İşlem Birimlerinde Sözleşmeli Bilişim Personeli İstihdamına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde tam zamanlı sözleşmeli bilişim personeli istihdam edilmektedir.

2020 yılı sonu itibarıyla:

- 4/A Kadrolu memur personel sayısı: 960
- 4/B Sözleşmeli personel sayısı: 1
- 4/D Sürekli işçi sayısı: 173
- 696 4/C'den geçen personel sayısı: 13
- 375 sayılı KHK'nın ek 6. maddesine göre personel sayısı: 5

Hepsi tam zamanlı ve sadece Bakanlık bünyesinde memur, sözleşmeli ve işçi statüsünde görev yapan toplam 1.152 çalışan bulunmaktadır. Bakanlık bünyesinde dönemsel ya da mevsimlik işçi çalışmamaktadır. Bakanlığın taşra teşkilatı bulunmadığı için tüm personel görevini Ankara'da icra etmektedir. Çalışanların %99'unu kapsayan toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır.

Personele yapılacak ödemeler ve maaş zamları, Bakanlar Kurulu Kararına istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenmekte olup, ücretlendirme politikalarında bağımsız bir danışman ile çalışılmamaktadır. Bakanlık makamı dahil olmak üzere tüm personel için performansa dayalı bir ödeme sistemi, teşvik ödemesi veya ikramiye uygulaması bulunmamaktadır. İşten çıkarılan veya istifa eden işçi ve sözleşmeli personele kanunun belirlediği kapsamda kıdem ve iş sonu tazminatı ödenmektedir.

ÇALIŞANLARIN GELİŞİMİ VE MEMNUNİYETİ

Personelimizin kariyer gelişiminin daha kurumsal bir yapıyla yönetilmesi amacıyla, 2019 yılı Ağustos ayı içinde Bakan onayı ile Kariyer, Eğitim ve Performans Daire Başkanlığı kurulmuştur. ETKB merkez teşkilatı bünyesinde daha öncesinde Eğitim ve Performans Şube Müdürlüğü'nde uygulanan görev ve sorumluluklar, kapsamı genişletilerek Kariyer, Eğitim ve Performans Daire Başkanlığı kapsamında devam ettirilmektedir. Başkanlığın göreve başlamasından kısa süre sonra COVID-19 salgınının ortaya çıkması, planlanmakta olan pek çok eğitim ve çalışmanın yapılamamasına sebep olmuştur. Buna karşın 2020 ve 2021 yıllarında pandemi tedbirleri dikkate alınarak kısmen yüz yüze ve çoğunlukla uzaktan eğitim şeklinde olmak üzere eğitimlere devam edilmiştir. 2022 yılı eğitimlerine kaynak olması amacıyla 4 farklı düzeyde eğitim ihtiyaç analizi anketleri hazırlanmış ve dijital ortamda personelin katılımına sunulmuştur. Anketlere katılım süresinin tamamlanmasından sonra analiz çalışmalarına başlanacaktır.

Büyüyen Türkiye'nin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla istihdam çalışmalarına ve gerekli insan kaynakları yatırımlarına hız kesmeden devam edilmektedir. Yeni teknolojiler, sistemler ve değişen politikalara ayak uydurabilmek adına çalışanların akademik altyapısını zenginleştirmek için yönlendirmeler yapılarak teşvikler sağlanmaktadır. Kariyer, Eğitim ve Performans Daire Başkanlığı, Bakanlığın faaliyetlerini en etkili bir şekilde yönetilebilecek insan kaynakları altyapısının kurulup yönetilmesini desteklemiştir. Çalışanlarının gelişimine destek olarak, insan kaynaklarının ve Bakanlık faaliyetlerinin sürdürülebilirliği sağlanmıştır. Kariyer, Eğitim ve Performans Daire Başkanlığı'nın başlıca görevleri:

- Kariyer Uzman Yardımcılarının uzmanlığa geçiş sürecinde tez süreçlerini takip etmek ve danışmanlarını belirlemek,
- Yurt dışına yetiştirilmek için gönderilecek Bakanlık personelinin süreçlerini yönetmek,
- Yurtdışına lisansüstü öğretim için gönderilecek öğrencilerin seçme ve yerleştirme (YLSY) işlemlerinden sorumlu olmak,
- Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu olmak,
- Yükseköğretim öğrencilerinin katılım yaptığı Bakanlık stajlarını ayarlamak,
- Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavlarının yapılması ve ilgili işlemleri takip etmek,
- Hedef Bazlı Performans ve Yetkinlik Değerlendirme Sistemi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Daire Başkanlığının görev alanına giren konularla ilgili yönerge ve yönetmeliklerin hazırlanması ile kanun, yönetmelik vb. tasarımlar hakkında görüş oluşturmak ve
- Genel Müdür'ün vereceği diğer görevleri yapmaktır.

COVID-19 salgını nedeni ile 2020 yılında 23 aday memur için düzenlenen eğitimler tamamlanmış olup diğer planlı eğitimler ertelenmiştir. 2019 yılında; 22 aday memura yönelik Aday Memur Eğitimi, 38 personele Hijyen Eğitimi, 14 personele Risk Değerlendirme Analizi Eğitimi, 44 personele Acil Durum Ekip Eğitimi, 4.468 personele ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Eğitimi verilmiştir. Ayrıca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı aracılığıyla 106 personel Amatör Denizcilik Eğitimi programlarına dahil edilmiştir. Uluslararası düzeyde tecrübe edinmeleri için personelin yurtdışında çalışmalarına destekte bulunmaktadır. Bu kapsamda, Yurt Dışı Lisansüstü Eğitim Bursu kapsamında 20 adet kontenjan açılmıştır ve öğrenim bursuna hak kazananların işlemleri başlatılmıştır. Hedef Bazlı Performans ve Yetkinlik Değerlendirme Sisteminde, Bakanlığa bağlı veya Bakanlıkla ilgili ve ilişkili kuruluşlardaki müdür, üst yönetim ve beyaz yakalı personel sisteme dahil edilerek değerlendirilmiştir. Bu sistemde toplanan veriler doğrultusunda eğitim ihtiyaç analizi yapılmıştır. Çalışanların eğitim yönlendirilmeleri ve sınıflandırılmaları, oluşturulan eğitici havuza göre belirlenmiştir.

Enerji sektöründe çalışanların profesyonel gelişimi için de yıl içinde AB Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) içindeki farklı hedefler doğrultusunda bir çok eğitim düzenlenmiştir. Veri Ölçüm Yöntemleri, Elektrik Borsası ve Piyasa Gözetimi, Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği, Modelleme ve Tersine Mühendislik ve DigSilent Yazılımı ve Pil Modelleme Eğitimi gibi enerji alanında çeşitli konularda sektörde çalışanlara eğitimler verilmiştir. Dünya Bankası (The World Bank) ile iş birliğinde yapılan bu eğitimler, "Elektrik Üretiminde Enerji Verimliliği", "Uzun Dönemli Enerji Planlama ve Senaryolar" ve "Enerji Depolama Sistemlerinin Analizi" gibi farklı projelerin kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Kariyer, Eğitim ve Performans Daire Başkanlığı tarafından COVID-19 salgını öncesi dönem içerisinde; fiziksel koşullar, sosyal hizmetler, kurumsal yapı ve amir-memur ilişkileri olmak üzere 4 alt başlıkta 41 soruluk "Personel Memnuniyeti ve Beklentisi Araştırması" hazırlanmıştır. 2019 yılında yapılan bu anket çalışması ile 2021 yılında yapılacak anketten elde edilecek sonuçlar karşılaştırılarak, arada geçen süre içerisinde yapılan iyileştirme çalışmalarının etkililiği hakkında daha detaylı bir veri elde etme şansı bulunacaktır. Personel yanıtları ışığında "Personel Memnuniyeti ve Beklentisi Araştırması Raporu" düzenlenmiştir. 2021 yılı için mevcut anket revize edilerek dijital ortamda kullanıma hazır hale getirilmiştir. Ekim ayı içerisinde personel katılımına açılacaktır. [Ekler](#) bölümünde anketin detaylarına erişebilirsiniz.

FIRSAT EŞİTLİĞİ VE ÇEŞİTLİLİK UYGULAMALARI

Bakanlığımız, bünyesinde istihdam altyapısının dengeli olması için farklı geçmişleri ve tecrübeleri olan insanların iş gücüne katılım sağlayabileceği bir kurum olmaya özen göstermektedir. Özveriyle seçilen tüm personel için işe alımlar, pozisyonları için uygun olan süreçlerin tamamlanması sonucu gerçekleştirilmiştir. Memur kadrolarında açıktan atama süreçlerinde “Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik” hükümlerine göre Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) esas alınarak bir ön eleme yapılmıştır. Bu aşamadan sonra (A) Grubu olarak tanımlanan “özel” yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutulan mesleklerle ilişkin kadrolar için Bakanlığımızca gerçekleştirilen Özel Yarışma Sınavı uygulanmıştır. (B) grubu ise (A) Grubunun dışında kalanlardan oluşmaktadır. Bu grupta atamalar, ÖSYM Başkanlığı tarafından internet üzerinden alınan tercihler ve puanlar doğrultusunda açıktan atama şeklinde yapılmaktadır. Sınav sistemiyle işe alımlarda, yönetmelikle uyumlu bir şekilde hakkaniyetli bir kadro seçimi yapılmaktadır.

“Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde işçi kadrolarına atama yapılmaktadır. İşçilerin unvanları Türkiye İş Kurumu tarafından beyan edilmekte ve bu kurum üzerinden pozisyonlara başvurulmaktadır. Ön lisans ve lisans eğitim düzeyinde başvuran adaylar, Türkiye İş Kurumu tarafından KPSS puan sıralamasına göre listelenmektedir. Bakanlığa gönderilen bu listedeki adaylar, yazılı ve/veya sözlü sınavlara tabi tutulmakta olup bu sınavları geçen adaylar başvurdukları pozisyonlara yerleştirilmektedir. Orta öğretim ve altındaki eğitim düzeyine sahip olan adaylar için temizlik, güvenlik ve koruma ve bakım ve onarım hizmetlerinde işe alımları gerçekleştirilmektedir. Adil bir sürecin sağlanması için noter huzurunda kura ile personel seçimi yapılmaktadır.

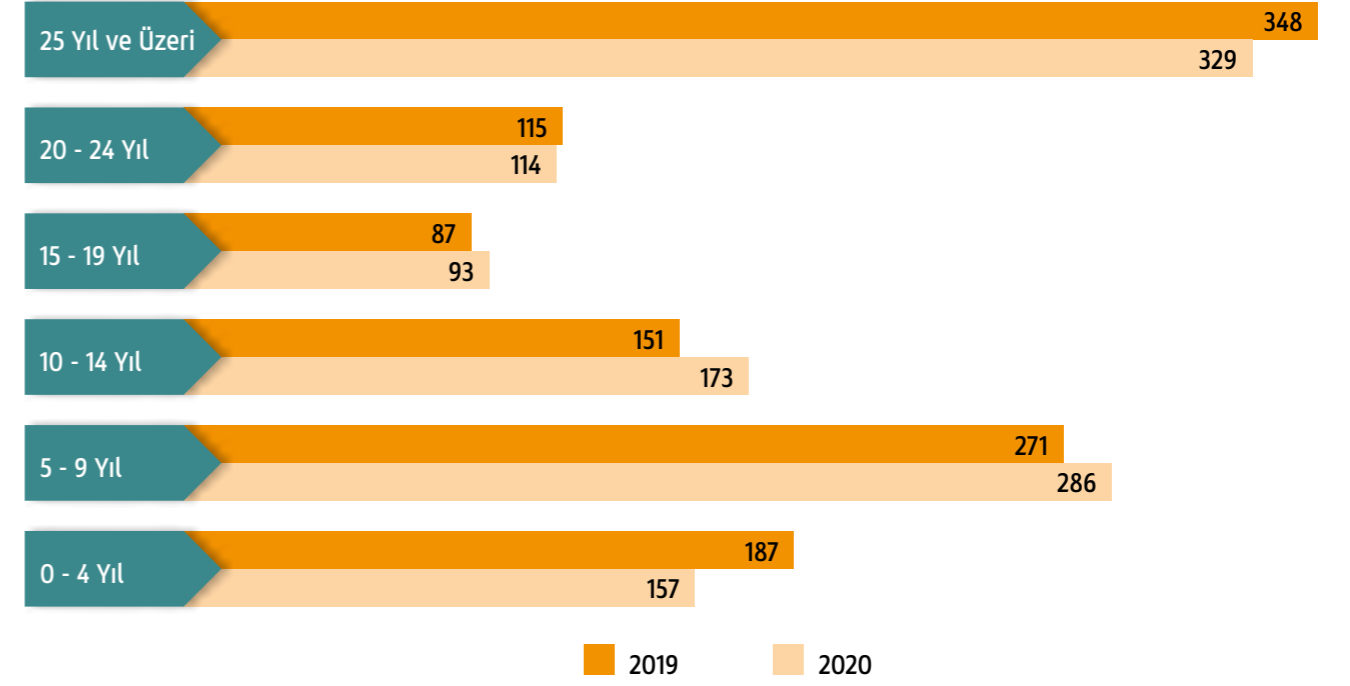
Uzman Yardımcılığı pozisyonu ile ilgilenen adaylar, Bakanlığımızın kurumsal internet sitesinden eski sınav sorularına ulaşabilmektedir. Böylelikle, sınav hazırlık süreci tüm adaylar için eşit imkânlar dahilinde gerçekleştirilmektedir. Üniversitelerin ön lisans ve lisans bölümlerinden mezun olan veya bu eğitimleri devam etmekte olan öğrenciler için Bakanlığımızda staj yapma imkânı bulunmaktadır. Bakanlığın yüksek çalışma disiplini gerektiren yapısı, gençlerin Türkiye’de iş koluna katılımı öncesinde gerekli tecrübe seviyesine ulaşmalarında büyük bir katkı sağlamaktadır. Bir yandan kariyerlerine güçlü ve temelleri sağlam bir kurumda başlangıç yaparken bir yandan da yetkinlikleri için en uyumlu çalışma alanlarını bulmalarına destek olunmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde tamamı bordrolu olarak çalışan 1.152 personelin %32’si kadınlardan oluşmaktadır.

İstihdam Şekli	Kadın Personel Sayısı	Erkek Personel Sayısı	Toplam	Kadın Personel Oranı (%)	Erkek Personel Oranı (%)
4/A Kadrolu Memur Personel	328	632	960	34,17	65,83
4/B Sözleşmeli Personel	1	0	1	100,00	0,00
696 4/C’den Geçen Personel	8	5	13	61,54	38,46
375 sayılı KHK’nın ek 6. Maddesine Göre Personel	1	4	5	20,00	80,00
İşçi Personel	37	136	173	21,39	78,61
TOPLAM	375	777	1.152	32,55	67,45

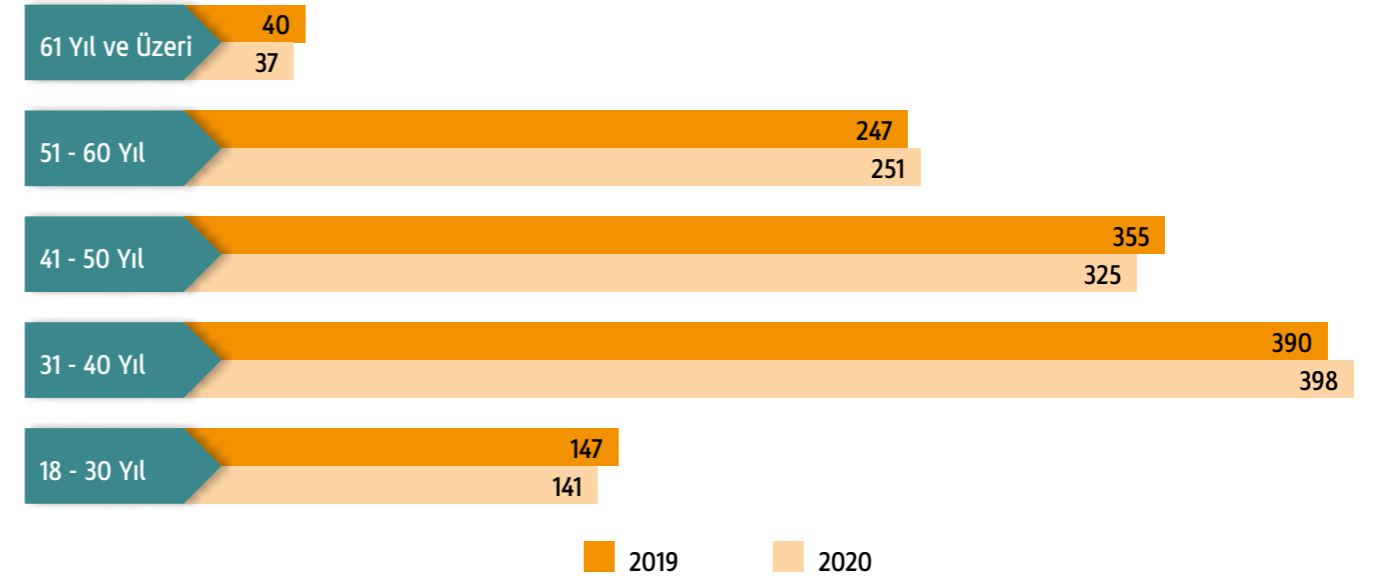
Bakanlığımız bünyesinde yer alan personel içerisinde 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip çalışanlarda yoğunluk görülmektedir. Çalışanların %28,5’i 25 yılın üstünde hizmet süresine sahip iken, ikinci en uzun süreli hizmet veren grup 5-9 yıl arasında çalışanlarda görülmüştür. Bakanlığın, bünyesindeki personel ile sürdürülebilir ilişkisini koruyabilmesi, faaliyetlerinde kaliteli bir şekilde devamlılığı sağlamaktadır. Bakanlığımız, çalışanlarının iş yerindeki memnuniyetini sağlayarak enerji alanındaki çalışmalarına Türkiye için güvenilir bir Kurum olarak devam etmektedir.

ETKB Kadrolu Personel Hizmet Yılı

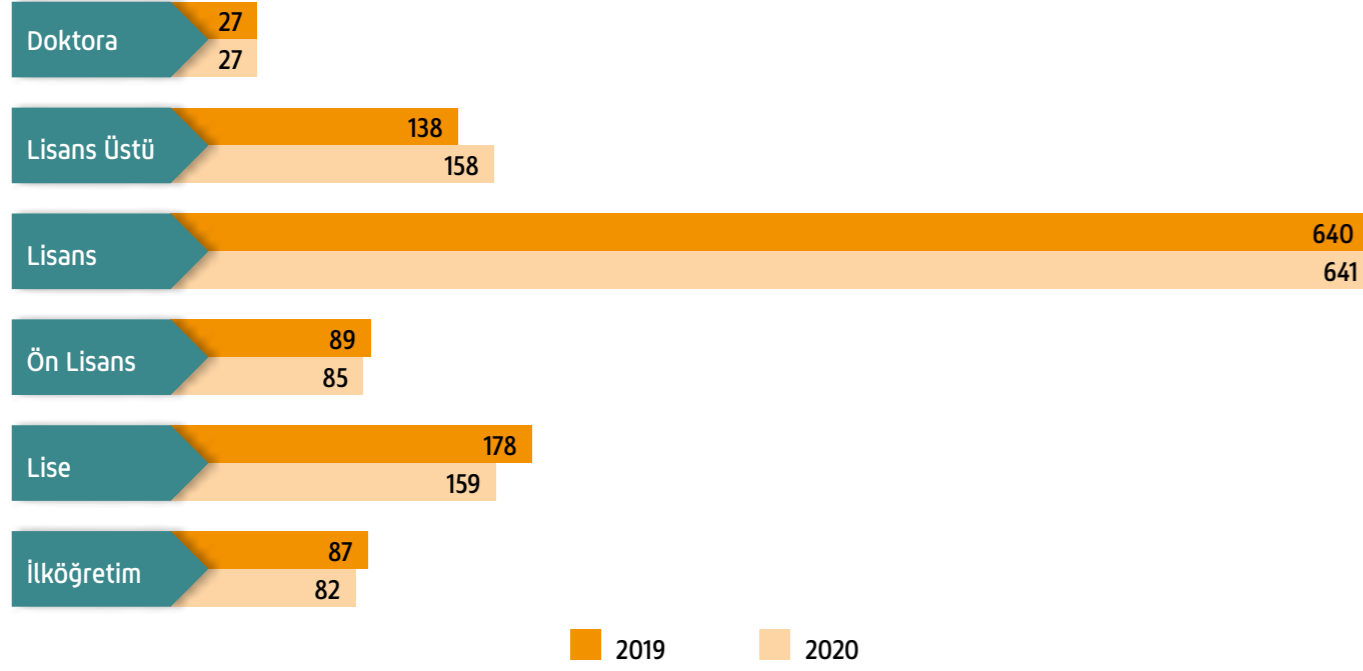
Çalışanların; %50’si 40-60 yaş arasında, %47’si ise 40 yaşın altındadır. Bakanlık; farklı yaş gruplarında dengeli işe alımların gerçekleştirilmesiyle hem genç ve yenilikçi hem de tecrübeli personeli ile faaliyetlerini etkili bir şekilde yöneterek genişletmektedir.

ETKB Kadrolu Personel Yaş Durumu

Çalışanların; %72’si lisans ve lisansüstü bir eğitimi, %7’si ön lisans, %14’ü lise ve %7’si de ilköğretimi tamamlamıştır. Farklı düzeyde eğitim seviyelerinden insan kaynaklarının oluşturulması ile farklı kesimlerden insanlara istihdam sağlanmıştır. Bakanlığımız her bireyin yüksek eğitim imkânlarına ulaşamadığı bilincinde olan bir Kurum olarak özveriyle çalışabilecek her adayı değerlendirmekte ve yeterliliğe göre iş imkânı sağlamaktadır.

ETKB Kadrolu Personel Öğrenim Durumu

NÜKLEER ENERJİ ALANINDA KALİFİYE PERSONEL GELİŞTİRİLMESİ

Değişen teknoloji ve sistemlere hızlı ayak uydurmak ve yeni faaliyet alanlarında en yüksek seviyede performans gösterebilmek için, çalışanlara pozisyonlarına göre farklı eğitimler verilmektedir. Bunların başında Türkiye'nin enerji üretiminde attığı en büyük adımlardan biri olan nükleer santral yer almaktadır. Sürdürülebilirlik açısından Türkiye için değerli olan bu yatırım, hem ülkenin enerji alanında dışa bağımlılığını azaltacak hem de temiz enerji üretim kapasitesini artıracaktır. Ülkemizin en önemli enerji yatırımlarından biri olan Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşaat ve montaj çalışmalarında yer olacak personeli geliştirmek için, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Akkuyu Nükleer A.Ş. ve ana yüklenici arasında "Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır. Bu protokolün bir parçası olan "Nükleer Enerjiye Giriş" dersi Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 22.10.2020 tarihinde teknik liseler onaylanmıştır. Protokol gereği 2021 yılı içerisinde Mersin'de bulunan Mesleki ve Teknik Lisesi'nde görev alan 15 Fizik öğretmenine seminer verilecektir. Yerli istihdamı önceliklendiren Bakanlığımız, Akkuyu Nükleer A.Ş. ve yüklenicilerinin koordinasyonu ile inşaat ve işletme dönemlerinde geçerli olan iki ayrı "Yerli İş Gücü Planı" hazırlanacaktır. İşçi, teknisyen, operatör, mühendis ve yöneticilerin öngörülen yerli ve yabancı oranları ve sayılarını belirleyen bu planda hem santralin en etkin bir şekilde yönetilmesi hem de yerli istihdama katkı sağlanacaktır.

Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin işletilmesi çalışmaları için 245 Türk öğrenci Nükleer Mühendislik Lisans Eğitimi için Rusya'daki üniversitelere gönderilmiştir. Bunlardan 143'ü 2020 yılı itibarıyla mezun olmuş ve çalışmaya başlamıştır. 25'i 2020 yılında, toplam 47 Türk öğrenci de sonrasında santralde çalıştırılmak üzere Rusya'da yüksek lisans eğitimine gönderilmiştir.

Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşası ve işletimi aşamasında çeşitli konulardaki belgelendirme kurallarına yönelik Rus ve Türk mevzuatının uyumluluğunun değerlendirilmesi, çalışacak personelin sertifika ve diplomaları ile hizmet içi eğitiminde oluşabilecek uyumsuzlukların çözülmesi amacıyla Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Akkuyu Nükleer A.Ş., NDK, TSE ve TÜBİTAK arasında koordinasyon sağlanmaktadır.

Santral sahasında inşaat ve montaj faaliyetlerinde çalışanlara teorik ve uygulamalı eğitimlerin verilebileceği "Eğitim ve Tatbikat Merkezi" inşaat edilmiştir. Burada eğitimini tamamlayanlar MEB onaylı sertifika da alabilecektir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Bakanlığımızda İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) yönetiminin geliştirilmesi için çalışanların İSG süreçlerine katılımı, danışmanlığı ve değerlendirmesi ile etkin bir İSG yönetim sisteminin kurulumu sürdürülebilirlik performansı açısından en kritik unsurlardan birisidir. Bakanlığımızda tüm çalışanların sürece dahil olması ve gerekli bilgilere kolayca erişebilmeleri için entegre yönetim sistemi oluşturulmuştur. ISO 45001 İSG Yönetim Sistemi, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Bakanlığımız merkez kampüs genelinde uygulanmaya başlanmıştır.

İşyeri ile ilgili tehlikeler ve riskler, ISO 45001 Yönetim Sistemindeki riskler, İSG-PRO-001-Risk Değerlendirme Prosedürü ile yönetilmektedir. Yıllık olarak belirlenen İSG hedefleri ve performans göstergelerinin düzenli takibi yapılmaktadır. Bu prosedür ile belirlenen akışa göre Risk Tabloları oluşturulmakta ve takip edilmektedir. Çalışanların İSG süreçlerine etkili bir şekilde katkı yapabilmeleri, tehlikeleri ve riskli durumları uygun şekilde raporlamaları için Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Prosedürüne ilişkin formlar oluşturulmuştur.

ISO 45001 İSG yönetim sistemi gerekliliği kapsamında tüm çalışanlar için tamamlanması gerekli eğitimler bulunmaktadır. Verilen eğitimlerin yanı sıra spesifik rol ve aktiviteler ile ilgili tehlikeli durumlardan kaçınmak veya tehlikeli durumlarla baş etmek için de eğitimler verilmektedir. Bu eğitimler arasında İSG Farkındalık Eğitimi, Temel İSG Eğitimi, Çalışan Temsilcileri Eğitimi, Risk Değerlendirme Eğitimi ve İSG Kurul Temsilcileri Eğitimleri bulunmaktadır.

Düzenlenen eğitimlerle tüm gerekli ve ilgili prosedür ve politikalar çalışanlara iletilmiştir. İş kazalarında alınması gereken düzeltici eylemler Kaza ve Olay Araştırma Prosedürü'nün içeriğinde tüm çalışanlara bildirilmiştir.

Tüm çalışanlara verilen eğitimler ve Bakanlığın özverili önlemleri sayesinde 2020 yılında ölümlü bir iş kazası olmamıştır. Risk değerlendirme tabloları ile risklerin denetlenmesi ve azaltılması ilgili çalışmalar Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından takip edilmektedir. Bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlarda ve kuruluşlarda yıl içinde yaşanan iş kazaları, meslek hastalıkları ve ramak kala olaylarının takibi istatistiki veriler ile yapılmıştır. Aynı zamanda, 2020'nin COVID-19 ile oluşturduğu şartlar ile çalışanlarımızın güvenliğini sağlamak için salgın kapsamında Risk Değerlendirmesi ile Salgın ve Pandemi Acil Durum Eylem Planı hazırlanmıştır. COVID-19 sürecini daha etkin yönetmek için "Yönetici Rehberi" ve "Personel Rehberi" hazırlanarak çalışanlarımızla paylaşılmıştır.

2020 Yılında İş Kazası Sayısı: 5 ve Meslek Hastalığı Sayısı: 0

Bakanlığımızda; Az Tehlikeli Sınıfta yer alanlara yıllık en az 8 saat, Tehlikeli Sınıfta çalışan personele en az 12 saat Temel İSG eğitimi verilmektedir. Aday memur ve stajyerler için de en az 8 saatlik İSG eğitimleri düzenlenmektedir.

PANDEMİYLE MÜCADELE

2020 yılının ilk yarısında Çin'de başlayıp tüm dünyaya yayılan Covid-19 pandemisi, küresel çapta tüm iş faaliyetlerini ve hizmet kollarının yanı sıra gündelik yaşamı olumsuz etkilemiş, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çeşitli tedbirler alınmış, vatandaşlarımızın ve çalışanlarımızın sağlığını korumak ilk sırada yer almıştır. Bakanlığımız merkez teşkilatı ofis ve büro sisteminde faaliyet gösteren binalar kapalı alanda hizmet sunduğu için COVID-19 salgınının yayılması açısından özellik arz etmektedir. Sağlık Bakanlığı tarafından 2020 yılında yayınlanan COVID-19 Pandemisi Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi ile uyumlu olarak aşağıdaki önlemler alınmıştır:

- İş yerinin girişine / görünür bir yerine COVID-19 kapsamında alınması gereken önlemlerle ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılandır.
- Çalışanların günlük olarak ateşi ölçülmektedir.
- İş yeri girişinde ve içinde uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmaktadır.
- Personelin dinlenme alanlarında sosyal mesafenin korunması ve maske takılmasının sürdürülmesi sağlanmaktadır.
- Ziyaretçiler HES Kodu ile ve ateşleri ölçüldükten sonra maske ile kampüse alınmaktadır.
- Yemekhane ve ofislerde 4 m²'ye 1 kişi düşecek şekilde ve çalışanlar arasında en az 1,5 metrelik mesafe olacak şekilde oturma düzeni oluşturulmuştur.
- Tüm çalışanların COVID-19 Salgınında Uymaları Gereken Kurallar Eğitimi almaları sağlanmaktadır.

Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma

- Temizlik günlük olarak yapılmakta, merkezin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri, koltuk kolçakları, vb.) temizliğine dikkat edilmektedir. Her iş günü bitiminde bu yüzeyler dezenfekte edilmektedir.
- Tuvalet ve lavabolarında sıvı el sabunu, kâğıt havlu bulundurulmakta ve bu bölümlerin temizliğinin periyodik olarak yapılması sağlanmaktadır.
- Tuvaletlerde kullanılan bataryalar ve sabunluklar fotosellidir.
- Tüm personelin tek kullanımlık cerrahi maske kullanması sağlanmaktadır. Atık maskeler, tıbbi atık olarak ayrı toplanarak bertaraf edilmektedir.
- Binalarda salon ve odalar pencereler açılarak düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmaktadır. Merkezi havalandırma sistemleri bulunan binaların havalandırması %100 doğal hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenmekte, havalandırma sistemlerinin bakımı yapılmaktadır.
- Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi"nde yer alan "COVID-19 Kapsamında Klima/İklimlendirme Sistemlerinde Alınacak Önlemler"e uygun hareket edilmektedir.

Bu çalışmaların yanında vatandaşlarımızın pandemiyle mücadelede en büyük destekçisi olan temizlik ve hijyenin yerine getirilmesi amacıyla Ar-Ge çalışmalarına süratle başlanmıştır. Geliştirdiğimiz ürünlerimizle sabun ile hijyenin sağlanamayacağı durumlar için özel el dezenfektanı BOREL vatandaşlarımızın kullanımına sunulmuştur. Ardından faaliyetlerimizi bir adım öteye taşıyarak ortam ve yüzey dezenfektanı BORTAM'ın Ar-Ge süreci tamamlanarak seri üretim çalışmaları hayata geçirilmiştir. Aerosol formda piyasaya sunulan BORTAM, COVID-19 salgınının yayılım hızının ve bulaş riskinin en aza indirilmesi, umumi ve kişisel alanların dezenfeksiyonunda en önemli araçlardan biri haline gelmiştir.

TOPLUMSAL KATKI ÇALIŞMALARI

Bakanlığımız ana faaliyetlerinin yanı sıra topluma katma değeri yüksek olan projelere de imza atmıştır. Enerji projelerinin kazanımlarının artırılması için yapılan yatırımlar ve enerji verimliliği hakkında toplumu bilinçlendirme ve projelerin görünürlüğünü artırmak için çalışmalar yapılmıştır. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında oluşturulan hedef ve eylemlerin gerçekleştirilmesiyle enerji verimliliği konusunda tüketiciler daha duyarlı olmuştur.

ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN VE BİLİNCİN ARTIRILMASI PROJESİ: **akınlaVerimliyaşa**

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) 2013 yılı programlaması kapsamında Dünya Bankası iş birliği ile yapılan ve AB politikalarıyla uyumlu olan bu projenin amacı hanehalklarında enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji hakkında farkındalığı artırmaktır. 2 yıl boyunca devam eden bu kampanya ile hem IPA projelerinin görünürlüğü hem de hanehalklarının daha bilinçli tüketiciler olması için bilgilendirici faaliyetler ve iletişim içerikleri hakkında danışmanlık hizmetleri alınmıştır. Sosyal medya paylaşımlarının yanı sıra enerji verimliliği stratejik iletişim planı ve hanelerde enerji verimliliği hakkında kamu spotu hazırlanmıştır. Tüketicinin ekonomik kazanımlarının da göz önüne serildiği bu çalışmalara 2019 yılında başlanmıştır ve bu çalışmalar 2021'in ortasında tamamlanacaktır.

Projenin başlangıç tarihinden itibaren 54 milyon aktif sosyal medya kullanıcısının %37'sine erişilmiştir. Sosyal medya dışındaki kanallar da dahil edildiğinde toplam 35 milyondan fazla kişiye bilgilendirici içeriğin erişimi sağlanmıştır. Bu süreç içerisinde projeye harcanan toplam bütçe 348.475 Avro olmuştur.

DİĞER YARIŞMALAR

TÜBİTAK ve MEB ile iş birlik yapılan çalışmada; ilköğretim öğrencileri arasında düzenlenen resim yarışmasına 49 ilden 134 başvuru, öykü yarışmasına da 47 ilden 115 başvuru yapılmıştır. Enerji verimliliği temalı proje yarışmasında, orta öğrenim öğrencileri arasından 71 proje katılımı gerçekleşmiştir. Ülkenin her tarafından genç yaşta çocuklara ulaşarak enerji verimliliği hakkında bilinçli bireyler yetiştirmek için eğitimlerine katkı yapılmıştır.

ELEKTRİK İLETİM VE ÜRETİMİNDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ SEMPOZYUMU

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) 2013 yılı programlaması kapsamında, 24 Şubat 2020'de Ankara'da dört oturumda gerçekleştirilen etkinlikte; elektrik üretimi, iletimi ve yenilenebilir enerji konularında enerji verimliliği hakkında güncel çalışmalar ve yeni teknolojiler ele alınmıştır.

Santrallerdeki veri ölçüm yöntemleri, enerji verimliliği izleme ve analizi, entegre havza yönetimi enerji planlaması, elektrik iletiminde verimlilik, lityum pillere yönelik aktif batarya yönetim sistemi gibi birçok konunun detaylı olarak incelendiği kapsamlı bir içerik; akademisyenler, kamu ve özel sektör temsilcilerine sunulmuştur. Paylaşım ve tartışmanın da desteklendiği bu etkinlikte sektörün önde gelenleri ile Türkiye'deki sistemin geliştirmesi için fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Sempozyum Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün (TEİAŞ) teknik desteği ile gerçekleştirilmiştir.

EĞİTİM SEMİNERLERİ

Hane halkı ve öğrencilere yönelik seminerler ile enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları hakkında kamuoyunun bilgi ve bilinç düzeyini artırmak hedeflenmiştir. Bu konuda yapılan seminerlere toplam 1.761 kişi katılmıştır.

Enerji sektöründe çalışanların profesyonel gelişimi için de yıl içinde AB Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA)'in içindeki farklı hedefler doğrultusunda birçok eğitim düzenlenmiştir. Veri Ölçüm Yöntemleri, Elektrik Borsası ve Piyasa Gözetimi, Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği, Modelleme ve Tersine Mühendislik ve DigSilent Yazılımı ve Pil Modelleme Eğitimi gibi enerji alanında çeşitli konularda sektörde çalışanlara eğitimler verilmiştir. Dünya Bankası (The World Bank) ile iş birliğinde yapılan bu eğitimler, "Elektrik Üretiminde Enerji Verimliliği", "Uzun Dönemli Enerji Planlama ve Senaryolar" ve "Enerji Depolama Sistemlerinin Analizi" gibi farklı projelerin kapsamında gerçekleştirilmiştir.

BİR ENERJİ BİR NEFES KAMPANYASI

Bakanlığımızın çevreyi destekleyen faaliyetleri, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji teknolojilerinin bilinçlendirmesi ve teşviki ile sınırlı kalmamıştır. Enerji ve tabii kaynaklar alanında gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin azaltılması, hava, su ve toprak gibi alıcı ortamların iyileştirilmesi amacıyla; Bakanlığımız ile ELDER, GAZBİR, PETDER ve KÖMÜRDER arasında 12 Nisan 2018 tarihinde imzalanan protokol ile "Bir Enerji Bir Nefes" ağaçlandırma kampanyası başlatılmıştır.

26 Kasım 2018 tarihinde Bakanlığımız, Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) ve Bir Enerji Bir Nefes Protokolünde imzası bulunan Birlik ve Dernek temsilcilerinin katılımı ile yapılan toplantı neticesinde her bir şirket/dernekle, Bakanlığımızın ve Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) imzaladığı şekilde alt protokollere istinaden fidan dikim süreci başlatılmıştır. Dernek üyesi gerçek ve tüzel kişilerin Orman Genel Müdürlüğü hesabına fidan başına yaptığı ödemelerle ağaçlandırma kampanyası yürütülmektedir.

Bir ağaçlandırma kampanyası olması sebebiyle en önemli katkısı toplumdur. Orman alanlarının artırılmasını destekleyerek toplumun daha sağlıklı bir hava kalitesine sahip olması sağlanmaktadır. Ormanların en önemli yutak alanları olması sebebiyle iklim değişikliğinin azaltımı noktasında önemli bir etkisi bulunmaktadır. Ormanların farklı canlı türlerine ev sahipliği yapıyor olması, biyolojik çeşitliliği koruyup artırmak açısından ağaçlandırma faaliyetlerinin katkılarına boyut katmaktadır. Ayrıca ilgili dernek üyelerinin sosyal imajı açısından da önemli katkıları bulunmaktadır. Kamu ve özel sektörün buluştuğu bu iş birliği ile Türkiye orman arazilerinin artışına önemli bir katkı sağlanmıştır. 2020'de 326.989 adet fidanın dikilmesiyle şu ana kadar toplam 2.645.417 fidan dikimi gerçekleştirilmiş olup Türkiye'nin topraklarını bereketlendirme çalışmaları halen devam etmektedir.

ALİ'NİN ENERJİ SERÜVENİ

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) programlaması kapsamında ilk sayısı 2017'de, ikincisi ise 2019'da basılan "Ali'nin Enerji Serüveni" 1 ve 2; çocuklarda enerji kaynakları, elektrik üretimi, çevre ve enerji ilişkisi ve enerji verimliliği gibi konularda bilgilendirme yapmak ve çocukları bilinçlendirmek için yayımlanmıştır. Ana karakteri, hedeflenen okuyucu kitlesiyle aynı yaşta bir çocuk olarak kurgulayarak, çocukların bilim ve araştırmaya ilgisini arttırmak hedeflenmiştir. Derginin 2. sayısı geleceğin sahiplerini "enerji dedektifi" yapmak için dördüncü sınıf öğrencilerine karneleri ile dağıtılmıştır ve toplamda 1 milyon öğrenciye ulaştırılması sağlanmıştır.

NÜKLEER EĞİTİM

Bakanlığımızın çalışanlarının yanı sıra ülkemizde nükleer enerji alanda daha bilgili nesiller yetiştirmek için Türk-Rus üniversiteleri arasında lisans ve lisansüstü düzeyde nükleer enerji konusunda ders programlarının geliştirilmesi için iş birliği toplantısı yapılmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi gibi Türkiye'nin önde gelen eğitim kurumlarının da bulunduğu bu toplantıya Rusya tarafından MEPhI Üniversitesi ve Büyük Petro St. Petersburg Politeknik Üniversitesi'nden katılım sağlanmıştır. Bu görüşme sonucu Bakanlık tarafından taslak protokol oluşturularak Hacettepe Üniversite ve İstanbul Teknik Üniversitesi'ne, görüş almak üzere iletilmiştir.

Bir yandan Türkiye'de nükleer enerji eğitimi geliştirilirken bir yandan yurtdışında bu alanda eğitime teşvik verilmiştir. MEB YLSY bursu kapsamında nükleer alanda eğitim görmek üzere ETKB, Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK), Türkiye, Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) ve Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin (EÜAŞ) 2016 yılından itibaren 413 öğrenci seçilmiştir. Bakanlığımız, bu teşvik ve burslara devam ederek Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltma ve daha temiz üretime geçiş yapma konularında yetkin olacak öğrencilerin yetişmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

YETENEK HER YERDE

Cumhurbaşkanlığı himayelerinde gerçekleştirilen, üniversiteler, kamu-özel sektör kurumları ve meslek odalarının iş birliği ile düzenlenen "Yetenek Her Yerde" kariyer etkinliklerinin ilki 2019 yılında düzenlenmiş, bu kapsamda 4 fuar organizasyonuna katılım sağlanmış ve ülkenin dört bir yanından 10.000'in üzerinde öğrenciye ulaşılmıştır. Gençlerin istihdam ve staj programlarında fırsat eşitsizliğini azaltmayı ve öğrencilerin yetenek ve ilgi alanlarıyla örtüşen kariyerlere yönlendirmeyi hedefleyen bu programlarla ülkemizin gelişim rotasında payı olacak olan yeni yeteneklerle tanışılmıştır.

TANITIM VE BİLİNÇLENDİRME ARAÇ VE MALZEMELERİ

Enerji Verimliliği konulu hazırlanan afiş ve karikatür dergiler, kamu kurumları ve özel sektörden okullar ve diğer eğitim kurumlarına kadar iletilmiştir. Farklı kesim ve yaş gruplarının olduğu kurumlara yollanan bu içeriklerle enerji verimliliği bilincini geniş bir kitleye aşlamak hedeflenmiştir.

Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı doğrultusunda altı ana tema altında yürütülen 55 eylem belirlenmiştir. Bu eylemlerden biri olan "Farkındalık, Eğitim ve Bilinçlendirme Faaliyetlerinin Yürütülmesi" amacıyla Sanayi, Hizmet, Ulaştırma ve Tarım İşletmelerinde Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi oluşturulmuştur. 2012 yılından beri Enerji Verimliliği Strateji Belgesi kapsamında toplumdaki enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimini izlemek için, Enerji Verimliliği Derneği (ENVER) iş birliği ile hane halkına yönelik Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi hazırlanmış ve takibe alınmıştır. Belirlenen "Anahtar Performans Kriterleri" (KPI) ile enerji verimliliğinin önceliklendirilmesi ve artırılması takip edilmektedir. Yıllık yayımlanan bu endeks hakkındaki detaylı çalışmaya [Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi Kantitatif Araştırma Raporu](#)'ndan ulaşılabilir.

KAMUOYU İLİŞKİLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin sorumluluğunda olan bu iletişim, kısa, orta ve uzun vadeli iletişim yönetimi ile sağlanmıştır. Bakanlığımızın faaliyetlerinin, politikalarının ve uygulamalarının şeffaf ve doğru bir şekilde kamuoyuna duyurulması için medya kurum ve kuruluşları ile düzenli olarak paylaşım yapılmıştır. Canlı yayınlar, basın toplantıları, basın açıklamaları, basın buluşmaları, basın gezileri, seminerler, kongreler ve konferanslar üzerinden kamuoyu bilgilendirilmiştir. Yıl içinde Sayın Bakanlığımızın katıldığı etkinlik, toplantı ve seminer gibi tüm faaliyetler ve Bakanlığımız ile ilgili kuruluşlardaki hizmetler ve gelişmeler basın açıklaması şeklinde medya kuruluşları ve kurumsal internet sayfası vasıtasıyla tüm kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. 2020 yılında bu kapsamda toplam 34 basın duyurusu yapılmıştır. Kurulan çift yönlü iletişim kanalları ile medya mensuplarının soruları da yanıtlanmıştır. "Milli Enerji ve Maden Politikası" doğrultusunda yerli ve yenilenebilir kaynakların kullanımı için teşvik sağlanarak kullanımları artırılmıştır. Olası kriz durumlarında hazırlıklı olmak amacıyla, hızlı ve sağlıklı bir bilgilendirme sağlanması için iletişim planları önden hazırlanmıştır.

Bakanlık haberleri ve sosyal medya için fotoğraf, video, infografik ve bilgi formlarında görsel içerikler de üretilmiştir. Ayrıca Milli Enerji ve Maden Politikasındaki hususlar doğrultusunda ilkokul çağındaki çocukların da enerji mevzuatını daha kolayca anlayabilmesi için öğretici ve eğitici içerikler de yayımlanmıştır. Bakanlığımızın sosyal medya hesapları aracılığıyla 1.059 gönderi, 1.500 fotoğraf, 79 video, 80 hikâye paylaşılmıştır. Şeffaflık ve hızlı iletişim ile kamuoyu ve Bakanlık arasındaki iletişim bağı kurularak ve sürekli takip yoluyla korumaya çalışarak hem Bakanlık faaliyetleri hem de enerji verimliliği hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

Bakanlığımız 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı "Dilekçe Hakkının Kullanılması Dair Kanun" ile 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu"na göre; Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine vatandaşın gelen bilgi talepleri, istek, şikâyet, ihbar ve görüş önerileri, konusuna göre ilgili merkez birimlerine iletilmektedir. 2020 yılında; Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CIMER) sistemi aracılığıyla 116.536 adet, posta aracılığıyla ise 658 adet olmak üzere toplam 117.207 adet vatandaş başvurusu yapılmış olup bu müracaatların 114.661 adedi istek, şikâyet, ihbar, görüş ve öneri olarak, 2.546 adedi de bilgi edinme başvurusu olarak zamanında değerlendirilmiştir. Bakanlığımız kamuoyunun sorun ve önerilerini en etkin bir şekilde değerlendirmek üzere vatandaşlarımızın her zaman farklı kanallardan kolayca ulaşabileceği bir kurum olarak çalışmalarına devam etmektedir.

EKLER

- **PAYDAŞ ANKETLERİ**
- **PERFORMANS TABLOLARI**
- **DİĞER TABLOLAR**
- **DÜZENLENEN ÖDÜL PROGRAMLARI**
- **DAHİL OLUNAN DERNEK VE GİRİŞİMLER**
- **GRI İÇERİK İNDEKSİ**

PAYDAŞ ANKETLERİ

	Öncelikli Konular	Konunun Öncelik Puanı (Her konuyu puanlamanızı rica ederiz)					
		5	4	3	2	1	0
EKONOMİK	Bütçenin Etkin ve Şeffaf Yönetilmesi						
	Dolaylı Ekonomik Etki Yaratılması						
	Kurumda Sürdürülebilir Satın Alma Uygulamalarının Benimsenmesi						
	Enerji Arzını Yerli ve Yenilenebilir Kaynaklardan Sağlamak						
	Enerji Arz Güvenliğini Sağlayacak Yatırımları Hayata Geçirmeye Öncülük Edecek Politikalar Geliştirilmesi						
	Ülke Tabii Kaynaklarının Daha Etkin Kullanılması İçin Kamu ve Özel Sektör İş Birliklerinin Geliştirilmesi						
ÇEVRESEL	Doğal Kaynakların Etkin ve Verimli Kullanılması						
	Enerji Yönetimi ve Yenilenebilir Enerji Kullanımı						
	Su Yönetimi ve Atık Sular						
	Biyolojik Çeşitliliği Koruyacak Politikalar Geliştirilmesi						
	Sera Gazı Emisyonlarının Azaltılması ve İklim Değişikliğiyle Mücadele						
	Sorumlu Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm Uygulamaları						
	Enerji Arama ve Üretim Çalışmalarında Çevreye Saygılı Politikaların Geliştirilmesi						
	ETKB merkez teşkilatının Faaliyetleri Boyunca Yaşanabilecek Riskleri Önleme ve Azaltma Eylem Planlarının Hazırlanması						

	Öncelikli Konular	Konunun Öncelik Puanı (Her konuyu puanlamanızı rica ederiz)					
		5	4	3	2	1	0
SOSYAL	İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi ve Uygulamaları						
	Çalışanlara Eğitim ve Kariyer Gelişim Olanaklarının Sağlanması						
	Çalışan Refahının İyileştirilmesine Yönelik Politikaların Geliştirilmesi						
	Çalışanlar Arasında Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması						
	Çalışanların Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkının Gözetilmesi						
	Toplumsal Katkıda Bulunması						
	Kamuoyunda Enerji Verimliliği Hakkında Farkındalık Yaratmak						
YÖNETİŞİM	Kamu Politikasına ve Mevzuatlara Uyum						
	İş Etiği ve Kurumsal Politikalar						
	Siber Tehditlere Karşı Mücadele ve Veri Güvenliği						
	Bilgi Teknolojilerinden Daha Etkin Yararlanılması ve Operasyonların Dijitalleşmesi						
	Ulusal ve Uluslararası Ortaklıkların Artırılması						

1. Anketin tamamında puanlamış olduğunuz öncelikli konular arasında yer almayan ve eklemek istediğiniz ek konuları, öncelik puanları ile birlikte paylaşmanızı rica ederiz.

2. Belirtmek istediğiniz ilave görüş, öneri ve/veya fikirlerinizi paylaşmanızı rica ederiz.

PERFORMANS TABLOLARI

EKONOMİK PERFORMANS TABLOLARI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu

Faaliyetler	2020 Bütçe	2020 Harcama Haziran
Enerji Sektörüne İlişkin İklim Müzakerelerinin Yürütülmesi	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
Enerji Sektörüne İlişkin Sürdürülebilir Çevre Çalışmaları	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
Yıllık Sera Gazı Envanterine Enerji Sektörü Açısından Katkı Sağlanması	471.000	376.756
Bütçe İçi	471.000	376.756
Bütçe Dışı	0	0
TOPLAM	1.413.000	1.130.269
Bütçe İçi	1.413.000	1.130.269
Bütçe Dışı	0	0

SOSYAL PERFORMANS TABLOLARI

Personel İstihdam Dağılımı

İstihdam Şekli	Kadın Personel Sayısı	Erkek Personel Sayısı	Toplam	Kadın Personel Oranı %	Erkek Personel Oranı %
4/A Kadrolu Memur Personel	328	632	960	34,17	65,83
4/B Sözleşmeli Personel	1	0	1	100,00	0,00
696 4/C'den Geçen Personel	8	5	13	61,54	38,46
375 sayılı KHK'nın ek 6. Maddesine Göre Personel	1	4	5	20,00	80,00
İşçi Personel	37	136	173	21,39	78,61
Toplam	375	777	1.152	32,55	67,45

Hizmet Yılı	2019	2020
25 Yıl ve Üzeri	348	329
20-24 Yıl	115	114
15-19 Yıl	87	93
10-14 Yıl	151	173
5-9 Yıl	271	286
0-4 Yıl	187	157

Öğrenim Durumu	2019	2020
Doktora	27	27
Lisans Üstü	138	158
Lisans	640	641
Ön Lisans	89	85
Lise	178	159
İlköğretim	87	82

Yaş Durumu	2019	2020
61 Yaş ve Üzeri	40	37
51-60 Yıl	247	251
41-50 Yıl	335	325
31-40 Yıl	390	398
18-30 Yıl	147	141

ÇEVRESEL PERFORMANS TABLOLARI

Enerji Verimliliği Projelerinin Enerji Sistemlerine Dağılımı

İyileştirme Alanı	Enerji Türü	Verimlilik TEP/yıl	Sera Gazı Azaltımı ton CO ₂ e/yıl
Bina İzolasyonları	Doğal gaz	132,9	361,7
Mekanik Tesisat İyileştirme ve Yalıtımları	Doğal gaz	32,8	89,6
Aydınlatma Led Dönüşümü	Elektrik	119,8	665,9
Ofis Ekipmanları Stand-By Otomasyonu	Elektrik	5,1	28,5
Isıtma-Soğutma-Havalandırma Sistemleri	Elektrik ve Doğal gaz	69,0	200,6
Toplam		359,6	1.346,3

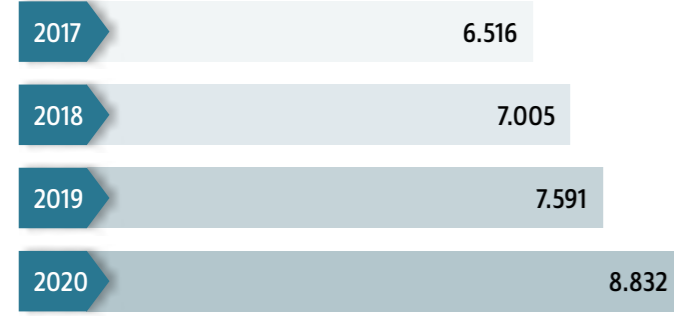
ETKB Merkez Kampüs Sera Gazı Emisyonları*

Kapsam 1	1.106 ton CO ₂ e
Kapsam 2	1.619 ton CO ₂ e
Toplam Sera Gazı Emisyonları	2.725 ton CO₂e

*T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Merkez Yerleşkesi Kurumsal Sera Gazı Envanteri sabit yakma Kapsam 1 sera gazı hesaplamalarında doğal gaz için enerji tüketimi çevrim katsayısı Tj/birim Ulusal Sera Gazı Envanteri 1999-2015, tablo 3.5'ten, Emisyon Faktörü (kg/Tj) ise; Ulusal Sera Gazı Envanteri 1999-2015 sayfa 71, Tablo 3-13'ten alınmıştır. Kapsam 1'de hareketli yanma sınıfında yer alan ve yakıt olarak benzin ve CNG kullanılan kurumsal taşıtlardan kaynaklanan enerji tüketimi ve sera gazı emisyonu hesaplanırken çevrim katsayısı IPCC 2006 v2.1, Introduction, Tablo 1.2'den, emisyon katsayısı ise IPCC 2006 Volume 2 Mobile Combustion Road Transport Tablo 3.2.1'den alınmıştır. Motorin için enerji tüketim katsayısı Ulusal Sera Gazı Envanteri 1999-2015, Tablo 3.5'ten, emisyon faktörü ise Ulusal Sera Gazı Envanteri 1999-2015, sayfa 71'den alınmıştır. 2020 yılı Kapsam 2 emisyonları hesaplanırken enerji tüketimi çevrim katsayısı Enerji Verimliliği Yönetmeliği EK-2'den, emisyon faktörü ise 2020 yılı T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü Bilgi Formundan 0,6993 kg/KWh olarak alınmıştır.

Rüzgar Enerjisi Kurulu Güç Durumu

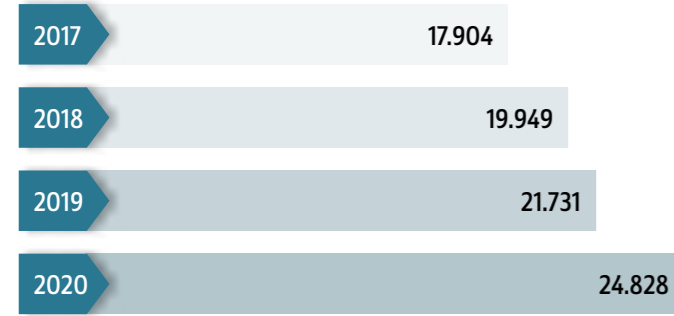
Rüzgar Enerjisi (RES) Kurulu Gücü - MW

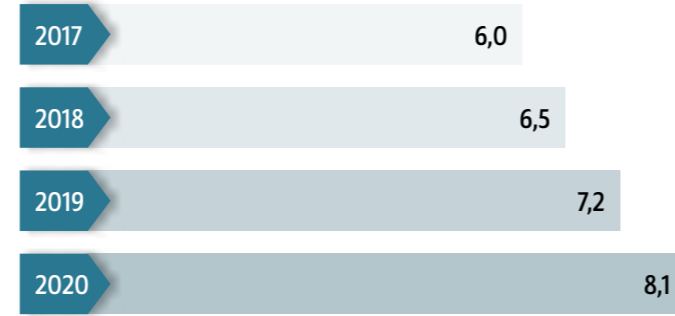
Rüzgar Enerjisi (RES) Kurulu Gücün Payı - %

Rüzgar Enerjisi (RES) Elektrik Üretimi - GWh

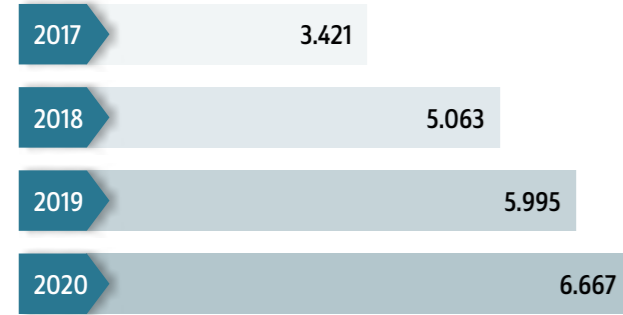

Rüzgar Enerjisi (RES) Elektrik Üretimi Payı - %

Güneş Enerjisi Kurulu Güç Durumu

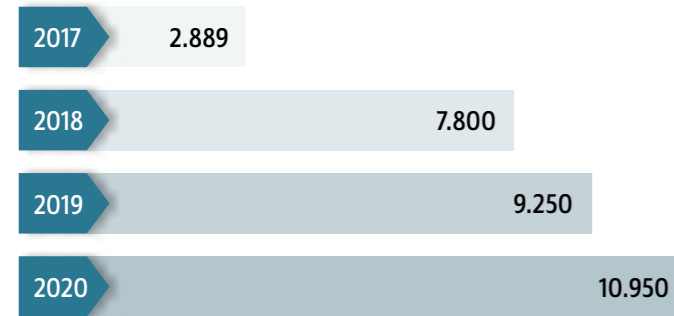
Güneş Enerjisi (GES) Kurulu Gücü - MW

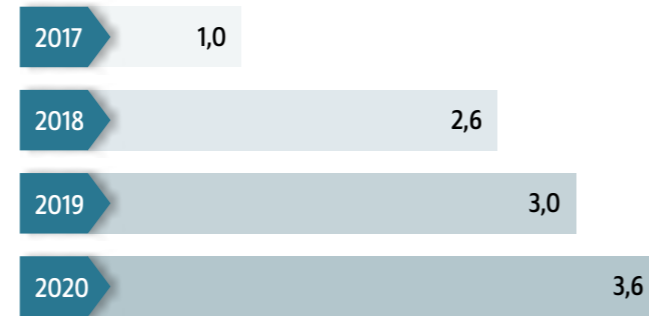
Güneş Enerjisi (GES) Kurulu Gücün Payı - %

Güneş Enerjisi (GES) Elektrik Üretimi - GWh

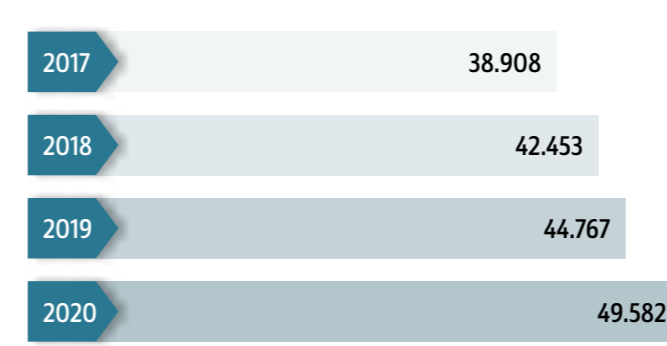

Güneş Enerjisi (GES) Elektrik Üretimi Payı - %

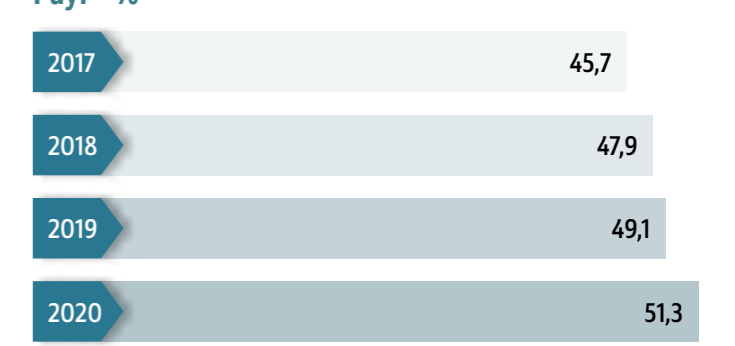

Toplam Yenilenebilir Enerji Kaynaklı Üretim

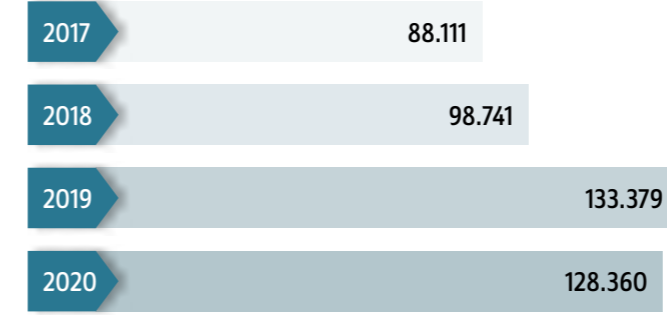
Toplam Yenilenebilir Enerji Kurulu Gücü - MW

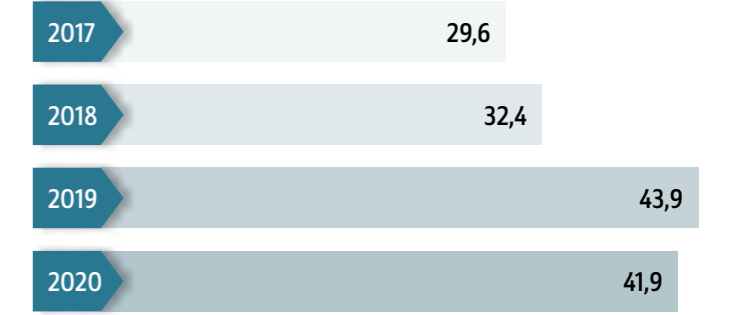
Yenilenebilir Enerjinin Toplam Kurulu Güç İçindeki Payı - %

Toplam Yenilenebilir Enerji Elektrik Üretimi - GWh

Toplam Yenilenebilir Enerji Elektrik Üretimi Payı - %

Elektrik ve Isı Üretiminden Kaynaklı Sera Gazı Emisyonları

Yıl	Sera Gazı Emisyonu (kt CO ₂ e)	Yakıt Tüketimi (TJ)
2017	146.220	1.804.038
2018	150.032	1.791.671
2019	139.116	1.580.085

*Hesaplamalar için IPCC ve Defra emisyon faktörleri kullanılmıştır.

TAKİP EDİLEN ÇEVRE YÖNETMELİKLERİ

Bina Yönetimi - Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği; Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği

Isınma ve sıcak su elde etmek için kullanılan kazanlardan çıkan baca gazı emisyonları bu kapsamdadır. Küresel ısınmayı hızlandıran sera gazlarından Karbon Dioksit, asitlenme ile hava kalitesini bozan Nitrojen Oksit ve bulunduğu zaman canlılara zarar veren Karbon Monoksit içerir.

Bu emisyon seviyelerinin kontrol altında tutulması için kazanlar yetkili kuruluşlar tarafından yıllık bakımları, temizlikleri ve gerektiğinde de tamirleri yapılacaktır. Kazanların termal gücünün belirlenmesi üstüne mevzuata uyumlu bir şekilde takibi yapılmıştır. Enerji tüketimleri ve jeneratörlerin çalışma saatleri rutin olarak takip edilip değerlendirilmiştir. Daha etkin bir yönetim sistemi kurmak için ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nin kurulumu değerlendirilecektir. Bu aksiyonlar ile doğal kaynakların korunması ve enerji verimliliğinin yanı sıra ülke ekonomisine de katkı sağlanacaktır.

Bina Yönetimi - Atık Yönetimi Yönetmeliği

Işıklıdırma tehlikeli atık oluşumuna, civa emisyonuna, toprak kirliliğine ve doğal kaynak tüketimine sebep olduğundan ışıklandırma teknolojilerinde belli unsurlara dikkat edilmesi gerekir. Floresan lambalarının enerji tasarruflu lambalara değişimi, atık floresan lambalarının kırılmadan toplanıp depolanması, bu lambalarının uygun tesis ve yöntemle bertaraf edilmesi, floresan lambalarını değiştiren personelin uygun yöntem ve riskler hakkında eğitim verilmesi ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nin kurulumun değerlendirmesi ile doğal kaynakların korunması, çevre bilincinin artması ve enerji verimliliğinin artırılması hedeflenmiştir.

Bina Yönetimi - Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği; Atık Yönetimi Yönetmeliği; Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği

Bakım, onarım ve yenileme gibi faaliyetlerden oluşan inşaat aktiviteleri, kullanılan demir ve beton gibi yapı malzemeleri ve dışarıdan alınan bakım hizmetlerinden ötürü çevreye zararı olan aktivitelerin etkisini azaltmak hedeflenmiştir. Ortaya çıkan hafriyat atığı, oluşan hurda, tüketilen doğal kaynaklar ve oluşan elektronik veya tehlikeli atıkların doğru bir şekilde yönetilmesi için hurda malzemeleri ve inşaat sonrası ortaya çıkan yada arta kalan malzemeler kayıt altına alınıp bertaraf edilene kadar geçici depo sağlanmıştır.

Ofis Faaliyetleri - Atık Yönetimi Yönetmeliği

Ofis faaliyetlerinden ötürü kullanılan malzemelerin ve oluşan atıkların kontrollü bir şekilde tüketilip bertaraf edilmesi, doğal kaynakların daha ekonomik bir şekilde tüketilmesini ve geri dönüşüm oranlarının artırılmasını sağlamıştır. Kâğıt kullanımını azaltmak için teşvik edici broşürler, afişler, çıkartmalar ve yayınlar tasarlanıp ofiste uygun noktalara asılmış ve sertifikalı kâğıt tedariği hususu değerlendirilmiştir. Atık kâğıtlar kaynağında ayrıştırılıp tüketimi takip edilmiştir. Elektrikli imza ile de hem basım ihtiyacı azaltılmış hem de COVID-19 ile önem kazanan mesafeli işlemleri desteklemiştir. Cam şişe, plastik, teneke ve karton gibi atıkların miktarını azaltmak için de teşvik edici broşürler ve afişler düzenlenip uygun yerlere asılmıştır. Atık miktarları hakkında daha kaliteli veri toplamak için elektronik kantar ve el kantarı gibi özel ekipmanlar tedarik edilecektir. Kaynağında atıkları ayrıştırmaya teşvik ederek ve atıkların uygun tesislerde bertaraf edilmesini ayarlayarak geri dönüşüm sistemleri ve Sıfır Atık Projesi desteklenmiştir.

Ofis Faaliyetleri - Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği

Bilgi işlem ekipmanları ve sarf malzemeleri doğal kaynak tüketimi ve elektronik atık oluşumuna sebep olmaktadır. Yazıcılardan çıkan atık toner ve kartuşlar da tehlikeli atık kategorisine girmektedir. Bunların yan etkilerini azaltmak için atıklar kaynağında ayrıştırılmış ve transferleri ayarlanana kadar depolanmıştır. Atık elektrikli ve elektronik eşyalar ve atık kartuş ve tonerlerin tedarikçileri tarafından geri alınması için görüşülecektir ve gerekirse bunla ilgili protokol ve sözleşmelere madde eklenecektir. Bu projeler Sıfır Atık Projesi kapsamında uygulanmıştır.

Ofis Faaliyetleri - Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği

Civa, kurşun ve nikel gibi ağır metaller barındıran pil atıkları toprağa veya suya sızarsa canlıların sağlığı riske atılmış olur. Böyle bir çevre kirliliğinin önüne geçmek için atık pil ve aküler kaynağında ayrıştırıp ilgili bertaraf noktasına gönderilmiştir. Şarj edilebilir piller de değerlendirilmiş olsa da varılan sonuç uygulanmasının zor olacağı olmuştur. Personelin çevre bilincinin artırılması da çalışanların bertaraf sürecine katkı yapmasını sağlamıştır.

Ofis Faaliyetleri - Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik

Havalandırmalar ve klimalardan kaynaklanan çevresel problemler bu yönetmelik altında değerlendirilmiştir. Buna uygun olarak yasak gazlarla çalışan yeni klima veya havalandırma teknolojileri alınmamıştır. Önceden beri binalarda kullanılan böyle cihazların ise en kısa zamanda yenilenmesi için planlama yapılmıştır. Bakım ve gaz doldurma işlemlerini de sadece eğitimli personellerin yaptığından emin olarak olası sızma ve ilgili başka problemlerin önüne geçilmiştir. Soğutmadan kaynaklı oluşabilecek problemleri engellemek için ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nin kurulumunun faydaları görülmüştür.

Yemekhane Faaliyetleri - Atık Yönetimi Yönetmeliği

Yemekhanedeki operasyonlar ve tüketimden ötürü oluşan plastik ve kâğıt atıklarının kaynağında ayrıştırılıp kayıt altına alınmıştır. Doğal kaynakların tüketimini azaltmak için teşvik edici afişler ve yayınlar hazırlanıp uygun yerlere asılmıştır. Sertifikalı kâğıt tedariki hususu da daha bilinçli bir tüketici olmak için değerlendirilecektir.

Malzeme atıklarının yanı sıra bitkisel yağlar için de belirli bertaraf yöntemleri takip edilecektir. Toprak, su ve görsel kirlilik olmaması için bitkisel atık yağlarının depolanabileceği tek bir alan belirlenmesi, depolama için kullanılan varillerin etiketlenmesi, varillerin tava içinde bulundurulması, oluşan bitkisel atık yağlarının Çevre İzin Lisans Belgesi olan tesislerde bertaraf edilmesi, mutfakta atık konteynerlerinin bulunması yağ tutucularının düzenli olarak temizlenmesi ve çöp suyu sızıntılarına engel olunması için gerekli aksiyonlar alınmıştır.

Seyahat ve Ulaşım - Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği; Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Yönetmeliği

Ömrü tamamlanmış olan araçlar ve lastiklerden ötürü ortaya çıkabilecek atıkların kontrolü sağlanmıştır. Bu malzeme ve araçlar, ömürleri tamamlanınca mevzuata uygun bir şekilde toplanıp, depolanıp bertaraf edilmektedir. Tedarikçinin lastikleri geri alması için ve lastik ve araçların en uygun şekilde bertaraf edilmesi için protokol veya sözleşmeye madde konması değerlendirilecektir. Böylelikle toprak ve görsel kirliliğin önüne geçilmiş olacaktır.

Sağlık Hizmetleri - Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

Hijyen problemleri, yeraltı suyu kirliliği, toprak kirliliği ve görsel kirlilik oluşmaması için oluşan tıbbi atıkların kaydı tutulmuş, uygun şekilde depolanmış ve belediye tarafından yetkili kuruluşa teslim edilmiştir. Tarihi geçmiş ilaç ve sarf malzemeleri ise ya mevzuata uygun bir şekilde bertaraf edilecek ya da yenileri ile takas yapılacaktır.

PERSONEL MEMNUNİYETİ VE BEKLENTİSİ ARAŞTIRMASI

Personel Memnuniyeti ve Beklentisi Araştırma Sonucu			
Soru Başlıkları	Memnun Değil	Kararsız	Memnun
Fiziksel Koşullar (Çalışma Ortamı)			
• Rahat çalışabilecek biçimde düzenlenmesi	% 16,34	% 25,23	% 58,43
• Güvenliğinin yeterince sağlanması			
• Afet ve acil durumlara ilgili alınan tedbirlerin yeterliliği			
• Isıtma, soğutma sisteminin yeterli olup olmaması			
• Temiz ve düzenli olması			
• Ortak kullanım alanlarının temizlik ve hijyeni			
• Temizlik hizmetlerinde görevli personelin tutum ve davranışlarından duyulan memnuniyet			
Fiziksel Koşullar (Çalışma Ortamı)			
• Isıtma, soğutma sisteminin yeterli olup olmaması	%39,98	%23,48	%36,54
Sosyal Hizmetler			
• Kurum içi iletişim, servis, yemekhane ve sağlık birimi ile ilgili hizmetler	%14,02	% 21,77	% 64,21
Sosyal Hizmetler			
• Yemekhaneye girişte bekleme süresinin uzunluğu	%38,30	%26,46	%35,24
Kurumsal Yapı			
• Personelin aldığı eğitime uygun bir birimde çalıştığını düşünmesi	% 22,65	% 25,84	% 51,51
• Çalışma ortamının ve çalışma koşulları ile ilgili yapılacak düzenlemelerde görüşlerine başvurulması			
• Çalışanlara yeni bilgiler kazanma ve kendini geliştirme imkânının tanınması			
• Çalışanlara yeteneklerini uygun alanlarda kullanma imkânının verilmesi			
• Çalışanlara mesleki gelişiminin arttırılmasını sağlayacak yönde eğitimler verilmesi			
• Çalışanların memnuniyetine yönelik çalışmaların olması			
• Kurum içi haberleşme araçlarının yeterli olması			
• Yapılan eğitimlerin, kişisel gelişime katkısının olması			
• Kurumun ilke ve değerleri misyon, vizyon, politika ve stratejilerin biliyor ve paylaşıyor olmaları			
• İş süreçlerinde konunun mevzuata uygunluğu, kurum kültürü, ilgili tarafların görüşleri vb. tüm unsurlar analiz edilerek karar alınması			
• Çalışanların yapacağı iş ya da görevler, açık ve net bir biçimde tanımlanması			
• Bakanlıkta çalışmaktan genel olarak memnunum			

Personel Memnuniyeti ve Beklentisi Araştırma Sonucu

Soru Başlıkları	Memnun Değil	Kararsız	Memnun
Kurumsal Yapı			
• Personeli ödüllendirme mekanizmalarının tam olarak işletilmesi	%47,48	%25,27	%27,25
• İşimi iyi yaparsam terfi etmem mümkündür			
Amir-Memur İlişkileri			
• Çalışanlara sorumluluk ve yeni işler verilmesi	%17,52	%25,02	% 57,46
• Yapıcı ve gelişime yönelik geri bildirimde bulunulması ve eğitime teşvik edilmesi çalışmalarının yapılması			
• Yöneticinin değişen iş süreçleri ve sorunlar karşısında etkin ve hızlı karar alabilmesi			
• Gerekli hallerde inisiyatif kullanabilmesi			
• Etkin denetim için kontrol sistemi oluşturarak astların performansının sürekli izlenerek çalışmalarına değer verilmesi onların objektif ve adil olarak değerlendirilmesi çalışmalarının yapılması			
• Yönetici görüş ve düşüncelerini karşısındaki neyi bilmesi gerektiğini göz önünde bulundurarak açık ve net olarak ifade etmesi			
• Yöneticinin iş ilişkisinde bulunduğu her kademedeki çalışanla yapıcı ilişkiler kurarak görevlerin başarı ile sonuçlanmasında yönlendirici rol oynaması			
• Kendine bağlı birimler veya personel arasında işlerin zamanında ve hatasız olarak yapılması için gerekli iş birliği ve koordinasyonu sağlaması, yöneticinin iş dağılımına uygun yetki ve sorumluluk vermesi			
• Sahip olduğu mesleki ve teknik bilgiyi işine yansıtarak saygınlık uyandırıp, kendisine bağlı çalışanlar için rol model olması			
• Yönetici personelinin duygu ve düşüncelerine değer vererek, empati yaparak karşısındaki kaygı ve duygularını anlamaya çalışması			
• Çalışanların görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli bilgilerle donatıp sorumluluk vermesi			

DÜZENLENEN ÖDÜL PROGRAMLARI

Bakanlığın, Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı tarafından her yıl düzenlenmekte olan, Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması (SENER-20) 2020 yılında ve (SENER-21) 24 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Dereceye girip ödüle layık görülen işletmeler aşağıdaki gibidir;

SENER-20		
Grup	Ödül	Proje/ Endüstriyel İşletme
Kategori 1	Birincilik	Katılım olmadı.
	İkincilik	
	Üçüncülük	
Kategori 2	Birincilik	Çatı Atık Isı Geri Kazanım FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş. ESKİŞEHİR FABRİKASI
	İkincilik	Basınç 5.0 Projesi ARÇELİK A.Ş. ÇAYIROVA ÇAMAŞIR MAKİNESİ İŞLETMESİ
	Üçüncülük	Tuz Banyosu Isıtma Sistemi Revizyon Projesi STANDART PROFİL OTOMOTİV SANAYİ TİCARET A.Ş. DÜZCE TESİSLERİ
Kategori 3	Birincilik	Buhar Türbini Kondenserlerinde Deniz Suyu İle Tersten Yıkama Sisteminin Değiştirilmesi İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI A.Ş.
	İkincilik	Kırıkkale Rafinerisi Enerji Optimizasyon Çalışmaları TÜPRAŞ TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. KIRIKKALE RAFİNERİSİ
	Üçüncülük	ACN Fabrikası C-104 Kolonu Besleme Sıcaklığının Artırılmasıyla LS Tasarrufu PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG A.Ş.
	Jüri Özel	Hydroproses Üniteleri Operasyonel Enerji Optimizasyonu TÜPRAŞ TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. İZMİT RAFİNERİSİ

SENER-21		
Grup	Ödül	Proje/ Endüstriyel İşletme
Kategori 1	Birincilik	Katılım olmadı.
	İkincilik	
	Üçüncülük	
Kategori 2	Birincilik	Akıllı Enerji Yönetim Sistemi TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.
	İkincilik	Enjeksiyon Makinesi Servo Dönüşümü BSH EV ALETLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş. ÇERKEZKÖY ŞUBESİ
	Üçüncülük	Dökümhane Atölyesi Isı Geri Kazanım Projesi OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI A.Ş.
Kategori 3	Birincilik	TRT Sisteminin Motor Modunda Çalıştırılmasıyla Kazanılan Enerji Miktarının Artırılması İSKENDERUN DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI A.Ş.
	İkincilik	Kırıkkale Rafinerisi Enerji Tasarruf Çalışmaları TÜPRAŞ TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. KIRIKKALE RAFİNERİSİ
	Üçüncülük	İzmit Rafinerisi Operasyonel Enerji Verimliliği Çalışmaları TÜPRAŞ TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. İZMİT RAFİNERİSİ

DAHİL OLUNAN DERNEK VE GİRİŞİMLER

Bakanlığın statüsü gereği üyelikleri bulunmamaktadır fakat Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet gösteren dernekleri aşağıda sıralanmıştır:

- Ana Dağıtım Şirketleri Derneği (ADER)
- Alternatif Enerji ve Biyodizel Üreticileri Birliği (ALBİYOBİR)
- Biyogaz Derneği (BİYODER)
- Biyogaz Yatırımları Geliştirme Derneği (BİYOGAZDER)
- Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER)
- Elektrik Üreticileri Derneği (EÜD)
- Enerji Ticareti Derneği (ETD)
- Enerji Verimliliği Derneği
- Doğal Gaz İthalatçıları Birliği (GAZİD)
- Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstri Derneği (GENSED)
- Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği (GÜYAD)
- Hidroelektrik Santralleri Sanayi İşadamları Derneği (HESİAD)
- Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği (JESDER)
- Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)
- Petrol Platformu Derneği (PETFORM)
- Petrol Sanayi Derneği (PETDER)
- Rüzgar Enerjisi Santralleri Yatırımcıları Derneği (RESYAD)
- İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye)
- Sürdürülebilir Üretim Tüketim Derneği (SÜT-D)
- Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)
- Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR)
- Türkiye Enerji Vakfı (TENVA)
- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
- Türkiye Jeotermal Derneği
- Türkiye Kojenerasyon ve Temiz Enerji Teknolojileri Derneği (TÜRKOTED)
- Türkiye Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER)
- Türkiye LPG Derneği
- Türkiye Madenciler Derneği (TMD)
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
- Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB)
- Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu-Türkiye Bölümü (GÜNDER)
- Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED)
- Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı

Enerji Alanında Faaliyet Gösteren Kuruluşlar:

- Uluslararası Enerji Ajansı (UEA)
- Uluslararası Enerji Forumu (UEF)
- Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA)
- Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)
- OECD/Nükleer Enerji Ajansı (NEA)
- Enerji Şartı (EŞ)
- Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi (CERN) - Türkiye ortak üye statüsünde
- Enerji Topluluğu (Türkiye gözlemci)

Diğer İlgili Kuruluşlar:

- Akdeniz için Birlik (AiB)
- Birleşmiş Milletler (BM)
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ)
- Gelişen Sekiz Ülke (D8)
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)
- Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN)
- Asya İş Birliği Diyalogu
- 20'ler Grubu (G20)
- Türk Konseyi

GRI İÇERİK İNDEKSİ

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları
GRI 101: Temel 2016			
GRI 102: Genel Standart Bildirimler 2016			
Kurumsal Profil			
102-1	Kuruluşun adı	Rapor Hakkında	19
102-2	Birincil markalar, ürünler ve hizmetler	Kurumsal Yönetimimiz	44-47
102-3	Kuruluşun genel merkezinin bulunduğu yer	Nasuh Akar Mah. Türkocağı Cad. No: 2 06520 Çankaya Ankara	
102-4	Kuruluşun faaliyet gösterdiği ülke sayısı ve kuruluşun belirgin faaliyetlerinin olduğu ya da raporda anlatılan sürdürülebilirlik konu başlıklarıyla ilgili olan ülkeler	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tarihçesi ve Teşkilat Yapısı	20-21
102-5	Mülkiyetin ve kanuni yapının niteliği	Rapor Hakkında	19
102-6	Hizmet verilen pazarlar	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tarihçesi ve Teşkilat Yapısı	20-21
102-7	Kuruluşun ölçeği	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
102-8	Çalışanlar ve diğer işçiler ile ilgili bilgi	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
102-9	Tedarik Zinciri	Paydaşlarla İletişim	40-41
102-10	Kuruluş ve tedarik zinciriyle ilgili gerçekleşen değişiklikler	Bulunmamaktadır	
102-12	Harici girişimler	Dahil Olunan Dernek ve Girişimler	118
102-13	Dernek üyeliği	Dahil Olunan Dernek ve Girişimler	118
Strateji			
102-14	En üst düzey karar mercii beyanı	Bakan Mesajı	8-9
102-15	Kilit etkilerin, risklerin ve fırsatların bir tanımının sağlanması	Risk ve Fırsatların Yönetimi	51-52
Etik Kurallar ve İlkeler			
102-16	Değerler, ilkeler, standartlar ve davranış normları	Vizyon, Misyon, Temel Değerlerimiz ve Stratejilerimiz	25
102-17	Etik ve yasal davranışla ve kurumsal dürüstlikle ilgili konular hakkında öneri alınmasına yönelik yardım hatları veya danışma hatları gibi dahili ve harici mekanizmalar	İç Kontrol Sistemi Kapsamında Uyulması Gereken Mevzuatlar ve Dokümanlar	48

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları
Yönetişim			
102-18	En yüksek yönetim organının komiteleri de dahil olmak üzere kuruluşun yönetim yapısı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tarihçesi ve Teşkilat Yapısı Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız ve Organizasyon Yapısı Kurumsal Yönetimimiz	20-21 32-34 44-47
Paydaş Katılımı			
102-40	Paydaş gruplarının listesi	Paydaşlarla İletişim	40-41
102-41	Toplu iş sözleşmesi anlaşmaları	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	90-91 94-96
102-42	Paydaşların belirlenmesi ve seçilmesi	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kilit Paydaşları ve Öncelikli Konuları	37-38
102-43	Paydaş katılımı yaklaşımı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kilit Paydaşları ve Öncelikli Konuları Paydaşlarla İletişim	37-38 40-41
102-44	Kilit konular ve kaygılar	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kilit Paydaşları ve Öncelikli Konuları	37-38
Raporlama			
102-45	Konsolide bilançolara veya eşdeğer belgelere dâhil edilen bütün kurumlar	Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	
102-46	Rapor içeriği ve konu sınırlarının tanımlanması	Rapor Hakkında	19
102-47	Öncelikli konuların listesi	Önceliklendirme Matrisi	39
102-50	Raporlama periyodu	Rapor Hakkında	19
102-51	Önceki Raporun Tarihi	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Sürdürülebilirlik Raporu Bakanlığın hazırladığı GRI standartlarıyla uyumlu ilk rapordur	
102-52	Raporlama sıklığı	Yıllık	
102-53	Rapor ve içeriği ile ilgili sorular için iletişim bilgileri	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı- Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı Adres: Nasuh Akar Mah. Türkocağı Cad. No: 2 06520 Çankaya Ankara/Türkiye Tel: 0312 212 64 20 /6103 e-mail: cevre.iklim@enerji.gov.tr	

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları
102-54	GRI Standartlarına göre seçilen uyumluluk seçeneği	Rapor Hakkında	19
102-55	GRI içerik dizini	GRI İçerik İndeksi	119-124
GRI 300 Çevresel Standartlar Serisi			
Malzemeler			
	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 301: Malzemeler 2016	301-1 Ağırlık veya hacmine göre kullanılan malzemeler	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
Enerji			
	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
GRI 302: Enerji 2016	302-1 Kuruluş içi enerji tüketimi	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	302-2 Kuruluş dışı enerji tüketimi	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
Su			
	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	303-1 Paylaşılan kaynak olan suyla etkileşim	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 303: Su Tüketimi ve Deşarj 2018	303-3 Kaynağından çekilen su	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	303-4 Su tahliyesi	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	303-5 Su tüketimi	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları
Biyoçeşitlilik			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64-66
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64-66
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64-66
GRI 304: Biyoçeşitlilik	304-2 Faaliyetlerin, ürünlerin ve hizmetlerin biyoçeşitlilik üzerine belirgin etkileri	Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64-66
	304-3 Korunan veya iyileştirilen Habitattlar	Merkez Teşkilatında Çevre Yönetim Sistemi ve Yaklaşımı	64-66
Emisyonlar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
GRI 305: Emisyonlar	305-1 Kapsam 1 Emisyonları: Doğrudan sera gazı (GHG) emisyonları	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	305-3 Kapsam 2 Emisyonları: Dolaylı sera gazı (GHG) emisyonları	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
	305-5 Sera gazı (GHG) emisyonlarının azaltılması	Merkez Teşkilatı Enerji Yönetimi	69-70
Atıklar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 306: Atıklar 2016	306-2 Cinsine ve bertaraf yöntemine göre atıklar	Merkez Teşkilatında Atık ve Sürdürülebilir Su Yönetimi	67-68
GRI 400 Sosyal Standartlar Serisi			
İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İş Sağlığı ve Güvenliği	97
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İş Sağlığı ve Güvenliği	97
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İş Sağlığı ve Güvenliği	97

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları	
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-2 Yaralanma türleri ve yaralanma oranları, meslek hastalıkları, kayıp günler, devamsızlık ve işle bağlantılı ölüm sayısı	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-4 İş sağlığına ve güvenliğine çalışan katılımı, danışma ve iletişim	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-5 İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışan eğitimi	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-7 İş ilişkileriyle doğrudan bağlantılı iş sağlığı ve güvenliği etkilerinin önlenmesi ve azaltılması	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-9 İş kaynaklı yaralanmalar	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	403-10 İş kaynaklı hasta vakaları	İş Sağlığı ve Güvenliği	97	
	Eğitim ve Öğretim			
	GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çalışanların Gelişimi ve Memnuniyeti	92-93
		103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çalışanların Gelişimi ve Memnuniyeti	92-93
103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi		Çalışanların Gelişimi ve Memnuniyeti	92-93	
GRI 404: Eğitim ve Öğretim 2016	404-2 Çalışan gelişimini destekleyen yetenek yönetimi ve yaşam boyu öğrenim programları	Çalışanların Gelişimi ve Memnuniyeti	92-93	
Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	94-96	
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	94-96	
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	94-96	
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1 Yönetişim organlarının ve çalışanların çeşitliliği	Fırsat Eşitliği ve Çeşitlilik Uygulamaları	94-96	

GRI Standardı	Tanım	Bulunduğu Bölüm	Sayfa Numaraları
Ayrımcılığın Önlenmesi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İç Kontrol Prosedürleri ve İş Etiği Yaklaşımı	48-50
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İç Kontrol Prosedürleri ve İş Etiği Yaklaşımı	48-50
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İç Kontrol Prosedürleri ve İş Etiği Yaklaşımı	48-50
GRI 406: Ayrımcılığın Önlenmesi 2016	406-1 Ayrımcılık vakalarının ve düzeltici önlemlerin alınması	İç Kontrol Prosedürleri ve İş Etiği Yaklaşımı	48-50
Çocuk İşçilik			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
GRI 408: Çocuk İşçiliği 2016	408-1 Çocuk işçiliği vakaları için önemli risk taşıyan faaliyetler ve tedarikçiler	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
Zorla veya Cebren Çalıştırma			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
GRI 409: Zorla veya Cebren Çalıştırma 2016	409-1 Zorla veya zorunlu çalıştırma olayları için önemli risk altındaki operasyonlar ve tedarikçiler	İnsan Kaynakları Politikaları ve Yaklaşımı	90-91
Müşteri Gizliliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Dijitalleşme Çalışmaları ve Siber Güvenlik	53-55
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Dijitalleşme Çalışmaları ve Siber Güvenlik	53-55
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Dijitalleşme Çalışmaları ve Siber Güvenlik	53-55
GRI 418: Müşteri Gizliliği 2016	418-1 Müşteri gizliliğinin ihlali ve müşteri verilerinin kaybı ile ilgili doğrulanmış şikâyetler	Dijitalleşme Çalışmaları ve Siber Güvenlik	53-55

Sürdürülebilir kaynaklardan elde edilmiş malzeme kullanılarak basılması tavsiye edilir.

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

İLETİŞİM

Rapor Danışmanlığı
KPMG Türkiye Sürdürülebilirlik Ekibi
www.kpmg.com.tr

Tasarım Danışmanlığı
Grafidea Reklam ve Danışmanlık
www.grafidea.com.tr

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı
Nasuh Akar Mahallesi Türkocağı Caddesi No: 2 06520 Çankaya ANKARA/TÜRKİYE
T: +90 312 212 64 20 E: cevre.iklim@enerji.gov.tr
www.enerji.gov.tr | www.etkb.gov.tr

